

Załącznik do uchwały

.....

**GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
W GMINIE ZABŁUDÓW
na lata 2023 – 2032+**

Autorzy:
Anna Zajkowska
Anna Wrońska
Aleksandra Arciszewska
Piotr Torbicz

Zabłudów, Grudzień 2022

SPIS TREŚCI

Wstęp	1
I. Uwarunkowania formalno-prawne opracowania Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych w Gminie Zabłudów na lata 2023 -2032+	3
1.2 Uwarunkowania strategiczne i programowe.	3
II. Metodologia	6
III Charakterystyka Gminy Zabłudów	8
3.1 Położenie i podział administracyjny	9
3.2 Gospodarka i rynek pracy	10
3.3 Edukacja	12
3.4.Kultura, sport i rekreacja	18
3.5 Zdrowie publiczne	27
3.6 Bezpieczeństwo publiczne.....	30
3.7 Sytuacja osób starszych	38
3.8 Charakterystyka rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.....	40
3.8.1 Świadczenie pieniężne.....	43
3.8.2 Świadczenia niepieniężne.....	48
3.8.3 Dożywianie	51
3.8.4 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	54
3.8.5 Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	55
3.9 Świadczenia rodzinne	55
3.10 Profilaktyka uzależnień	60
3.11 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	64
3.12 Rola asystenta rodziny we współpracy rodzin w przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej na terenie Gminy Zabłudów	68
IV Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badania ankietowego	76
V Analiza SWOT	89
VI Misja, Cele strategiczne	92
VII Wdrożenie, monitorowanie i ewaluacja strategii.....	97
VIII Źródła finansowania działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii	6

Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zabłudów na lata 2023-2032+ jest dokumentem ukierunkowanym na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków zdiagnozowanych problemów społecznych. Strategia wskazuje na obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. Projektowane działania służą zapobieganiu zjawiskom skutkującym wykluczeniem społecznym oraz likwidacji przyczyn, a w przypadku wystąpienia problemów – szybkiej ich diagnozie oraz podejmowaniu skutecznych interwencji społecznych.

Polityka społeczna to działalność państwa i innych podmiotów w dziedzinie kształtowania warunków życia i pracy ludzi, pożądanych stosunków społecznych, mająca na celu zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, zaspokajanie potrzeb wyższego rzędu oraz zapewnienie ładu społecznego. Jako dziedzina działalności państwa może być realizowana przez różne polityki szczegółowe, np. politykę zabezpieczenia społecznego i ochrony zdrowia, zatrudnienia, rodzinną, mieszkaniową, socjalną, służące efektywnemu i sprawiedliwemu zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Funkcjonowanie polityki społecznej w gminie oparte na długofalowym planowaniu i przejrzystych celach pomaga zarządzać sferą społeczną oraz ułatwia pozyskiwanie funduszy zewnętrznych. Pozwala na zintegrowanie i skoordynowanie działań różnych instytucji i podmiotów działających w obszarze polityki społecznej (jednostek samorządu terytorialnego różnych szczebli, podmiotów polityki społecznej, gospodarki, rynku pracy i zatrudnienia, organizacji pozarządowych i innych). Jednym z podstawowych narzędzi służących jej realizacji jest strategia rozwiązywania problemów społecznych, która zgodnie z obowiązującym stanem prawnym powinna zawierać w szczególności:

- diagnozę sytuacji społecznej,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią
oraz określać:
 - cele strategiczne projektowanych zmian,
 - kierunki niezbędnych działań,
 - sposób realizacji strategii i jej ramy finansowe,
 - wskaźniki realizacji działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zabłudów na lata 2023-2032+ jest dokumentem ukierunkowanym na racjonalizację lokalnej polityki społecznej,

szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki oraz minimalizowania negatywnych skutków zdiagnozowanych problemów społecznych. Strategia wskazuje na obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. Projektowane działania służą zapobieganiu zjawiskom skutkującym wykluczeniem społecznym oraz likwidacji przyczyn, a w przypadku wystąpienia problemów – szybkiej ich diagnozie oraz podejmowaniu skutecznych interwencji społecznych.

Opracowanie Strategii to część teoretyczna procesu, który należy uzupełnić praktyką i działaniem. Niezmiernie istotna jest tutaj współpraca, nie ma bowiem możliwości minimalizowania i rozwiązywania problemów społecznych bez udziału gminnych zasobów instytucjonalnych, aktywności lokalnej społeczności, w tym osób objętych oddziaływaniem instytucji pomocowych udzielających wsparcia, lokalnych polityków, działaczy czy przedstawicieli organizacji pozarządowych. Równocześnie niemożliwa jest jej realizacja i skuteczność bez skoordynowanej współpracy, woli i determinacji w pozyskiwaniu środków finansowych.

I. Uwarunkowania formalno-prawne opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zabłudów na lata 2023-2032+.

Proces opracowywania Strategii prowadzony był na podstawie Zarządzenia Nr VIII.477.2022 Burmistrza Zabłudowa z dnia 16 maja 2022 r. w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania, realizacji i monitorowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zabłudów. Podstawę prawną opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020r., poz. 1876). Zgodnie z przywołaną Ustawą, przygotowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest obowiązkiem każdej gminy, co wynika z art. 16b ust. 1, który stanowi: „Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej” oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 w brzmieniu: „Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej art. 16 b, opracowywana przez gminę, strategia powinna zawierać w szczególności:

1. diagnozę sytuacji społecznej;
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
3. określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii, ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

Odpowiedzialność za skonstruowanie projektu Strategii powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zabłudowie co wynika z tematyki dokumentu, jak również z zapisu art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym za koordynację realizacji Strategii odpowiedzialny jest ośrodek pomocy społecznej. Strategia jako przemyślany plan działań w dziedzinie rozwiązywania zdefiniowanych problemów społecznych, jak również praktyczna realizacja tego planu, ma charakter modułowy i wymaga ścisłej współpracy instytucji podmiotów kluczowych dla realizacji poszczególnych wymiarów polityki społecznej w Zabłudowie

Do ważniejszych aktów prawnych regulujących treść Strategii oraz wpływających na jej realizację należą również:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020r., poz. 713 z późn.zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r., poz. 2277),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020r. poz. 821),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 111),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2020r. poz. 808 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz.U. z 2020r. poz. 218 z późn.zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019r., poz. 852 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1409),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2020 r., poz. 176),

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2020r., poz. 426 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 lutego o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020r., poz. 1398 z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020r., poz. 266 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020r., poz. 685),
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej (tekst jedn.: Dz.U. z 2020r., poz. 295 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz.U. z 2020r., poz. 508),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (tekst jedn.: Dz.U. z 2020r., poz. 611),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2019r. poz. 2133),
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jedn. Dz.U. z 2020r. poz.1348),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2020r., poz. 1329),
- ustawa z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020r., poz. 1057),
- ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz.U. z 2020r., poz. 1327),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2020r., poz. 910),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019r., poz. 869 z późn. zm.).

1.2 Uwarunkowania strategiczne i programowe.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zabłudów na lata 2023-2032+ zachowa spójność z kluczowymi dokumentami strategicznymi i programowymi, funkcjonującymi na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Należą do nich m.in.:

poziom europejski :

- Strategia Europa 2020,
- Europejska Strategia w Sprawie Niepełnosprawności 2010 - 2020,

poziom krajowy:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030,
- Strategia Sprawne Państwo 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021-2030,
- Polityka Społeczna Wobec Osób Starszych 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- Program Rządowy „Dostępność +” 2018-2025,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 r.
 - Krajowy Program Rozwoju Ekonomia Solidarności Społecznej 2023,
 - Program Wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025,
 - Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025,
 - Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

poziom wojewódzki:

- Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2030

poziom powiatu:

- Strategia Rozwoju Powiatu Białostockiego 2021-2030,
- Plan Rozwoju Regionalnego na lata 2016-2020+

poziom gminny:

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zabłudów na lata 2014-2022,
- Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zabłudów na rok 2022,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2023,
- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023.

II. METODOLOGIA

Uzasadnieniem dla opracowania i wdrożenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zabłudów na lata 2023-2032+ była konieczność zaplanowania zmian społecznych, które umożliwiłyby rozwój i zapewniły jak najlepszą jakość życia mieszkańcom. W treści dokumentu szczególne miejsce zajmują obszary i działania umożliwiające osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych. W trakcie prac nad dokumentem zapewniono aktywny udział przedstawicieli instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej.

Burmistrza Gminy Zabłudów powołał zespoły zadaniowe, do których zostali zaproszeni przedstawiciele Rady Miasta, Urzędu Miasta, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Placówek Oświatowych, Miejskiego Ośrodka Animacji Kultury, a także przedstawiciele placówek służby zdrowia i organizacji pozarządowych. Proces konstruowania Strategii został podzielony na dwa etapy diagnozowanie i programowanie. W ramach etapu I – Diagnozowanie – poddano analizie dane pozyskane w ramach przeprowadzonego na przełomie sierpnia i września 2022 r. badania ankietowego, wśród społeczności lokalnej, analizę SWOT (słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń). Wzór ankiety stanowi załącznik nr 1 do Strategii.

Istotnymi źródłami informacji o problemach i potrzebach lokalnej społeczności były także: analizy dokumentów statystycznych udostępnionych przez lokalne instytucje, informacje zawarte w „Ocenie zasobów pomocy społecznej”, sporządzanej corocznie, zgodnie z treścią art.16a przywoływanej już ustawy o pomocy społecznej, dane statystyczne obrazujące poziom życia mieszkańców i rozwój gminy Zabłudów, dostępne w Banku Danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Diagnoza problemów społecznych występujących na obszarze gminy Zabłudów została sporządzona w oparciu o analizę danych w dziesięciu obszarach problemowych:

1. Oświata i edukacja
2. Działalność kulturalna
3. Bezpieczeństwo publiczne
4. Zdrowie publiczne
5. Pomoc społeczna
6. Gospodarka komunalna
7. Rynek pracy/Przedsiębiorczość
8. Infrastruktura i środowisko
9. Turystyka
10. Sport i rekreacja

Uzupełnienie informacji o zasobach i możliwościach Gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, stanowiły dane pozyskane w procesie monitorowania i oceny postępów w realizacji zadań zawartych w „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Zabłudów na lata 2014-2022”, w której uwzględniono konieczność oceny stopnia realizacji zadań, efektach i rezultatach, w postaci raportu, składanego Radzie Gminy raz w roku w okresie wdrażania Strategii. Efektem pierwszego etapu prac była diagnoza sytuacji społecznej w gminie Zabłudów zawierająca identyfikację podstawowych problemów i negatywnych zjawisk występujących na terenie miasta. W ramach etapu II – Programowanie - opracowano konstrukcję struktury celów strategicznych oraz działań niezbędnych do ich realizacji, koncepcję zarządzania strategią, jej ram finansowych oraz monitorowania i ewaluacji. W dokumencie Strategii określono cel główny, cele strategiczne i działania zmierzające do rozwiązania lub zminimalizowania skutków problemów społecznych, zidentyfikowanych na terenie gminy Zabłudów. Prognoza zmian społecznych oparta została na szczegółowej analizie sytuacji społecznej mieszkańców gminy Zabłudów oraz badaniu obszarów problemowych. Analizie poddano też możliwości rozwiązywania problemów społecznych z uwzględnieniem istniejącej infrastruktury i potencjału społecznego jakim dysponuje gmina Zabłudów.

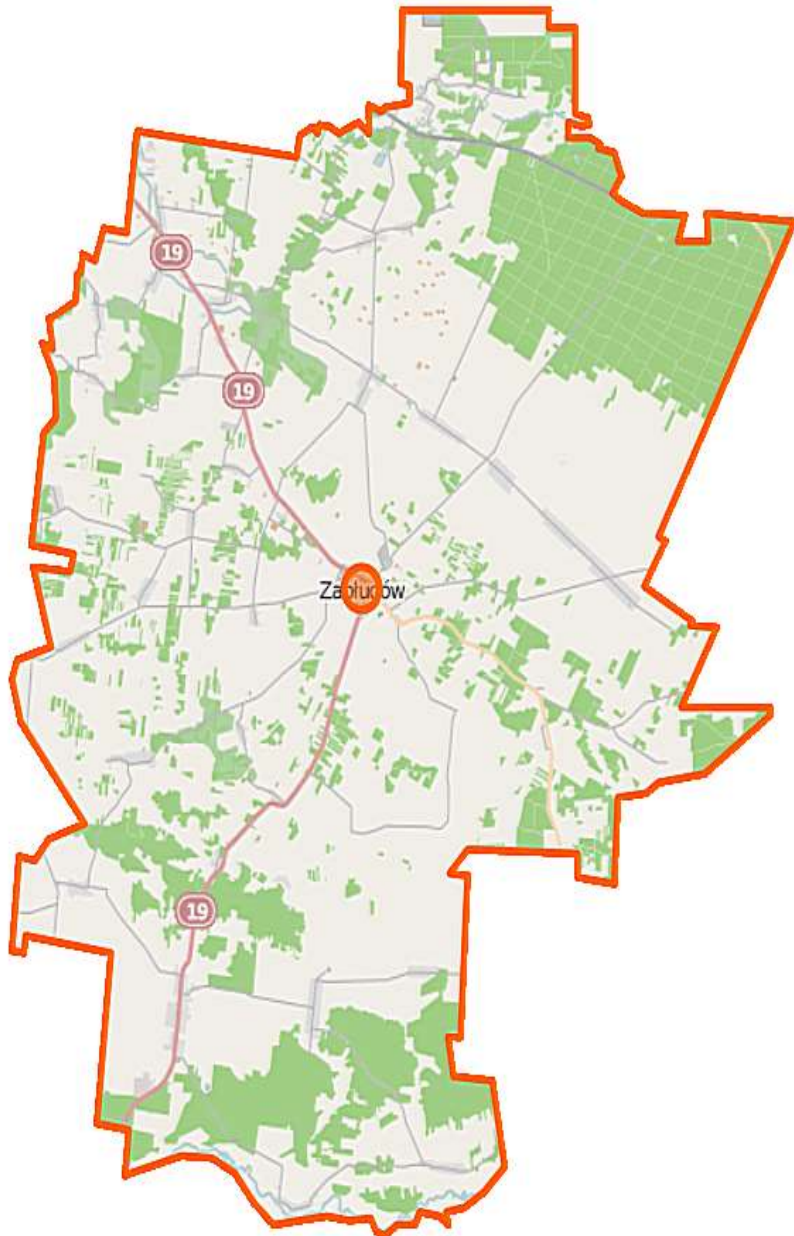
III. Charakterystyka Gminy Zabłudów

3.1 Położenie i podział administracyjny

Gmina Zabłudów jest położona w północno – wschodniej części Polski w województwie podlaskim. Malowniczo położona, wśród kompleksów leśnych, pól i łąk. Swoje piękno zawdzięcza krajobrazom Puszczy Knyszyńskiej oraz rozlewiskom rzeki Narew. Atutem jest położenie w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Białystok. Gminę tworzy 47 miejscowości, w tym blisko 500-letnie miasto Zabłudów, będące siedzibą władz samorządowych. Powierzchnia gminy to 340 km².

WOJEWÓDZTWO – podlaskie
TYP – miejsko - wiejska
POWIAT – białostocki
SIEDZIBA WŁADZ GMINY – Zabłudów
SĄSIEDNIE GMINY – Białystok, Bielsk Podlaski, Gródek, Juchnowiec Kościelny, Michałowo, Narew, Supraśl
SOŁECTWA – Aleksicze, Białostoczek, Bobrowa , Cieluszki, Dawidowicze, Dobrzyniówka, Folwarki Małe, Folwarki Tylwickie, Folwarki Wielkie, Gneciuki, Halickie, Kamionka, Kaniuki, Kolonia Zabłudów, Kołpaki, Kowalowce, Koźliki, Krynickie, Kucharówka, Kudrycze, Kuriany, Laszki, Łubniki, Małynka, Miasto Zabłudów, Miniewicze, Nowosady, Ochremowicze, Olszanka, Ostrówki, Pasyński, Pawły , Płoskie, Protasy, Rafałówka, Ryboły, Rzepniki, Sieński, Skrybicze, Solniki, Tatarowce, Zacisze, Zagruszany Zajezerce, Zwierki, Żuki, Żywkowo

POWIERZCHNIA – 339,76 km²

LICZBA LUDNOŚCI – 9 361	
----------------------------	--

3.2 Gospodarka i rynek pracy

Sytuacja demograficzna w gminie jest jednym z uwarunkowań lokalnej polityki mieszkaniowej. Gmina Zabłudów posiada w zasobach lokale mieszkalne, w tym: 30 lokali komunalnych, 4 lokale socjalne, 30 lokali przeznaczonych na wynajem.

Tabela: Zasoby mieszkaniowe Gminy Zabłudów

Gmina Zabłudów			
2019-2022			
Zasoby lokali mieszkalnych			
<i>Lokale komunalne</i>	<i>Lokale socjalne</i>	<i>Lokale społeczno-czynszowe</i>	<i>Lokale zakładowe</i>
30	4	0	0
Zasoby lokali użytkowych			
<i>Lokale przeznaczone na:</i>			
wynajem			
30			

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Miejskiego w Zabłudowie – Referat Gospodarki Komunalnej

Sieć wodociągowa na terenie Gminy Zabłudów do 2021 r. wynosiła 161,8 km łącznej długości. W 2021 r. na dostawę wody zawarto 2086 umów.

Tabela: Sieć wodociągowa na terenie Gminy Zabłudów

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Sieć wodociągowa				
	2019	2020	2021	2022
Długość sieci wodociągowej (km)	160,7	160,7	161,8	Brak danych
Liczba zawartych umów na dostawę wody	1899	1970	2086	Brak danych

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Miejskiego w Zabłudowie – Referat Gospodarki Komunalnej

Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Zabłudów do 2021 r. wynosiła 18,3 km łącznej długości. W 2021 r. na odbiór ścieków zawarto 601 umów.

Tabela: Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Zabłudów

Sieć kanalizacyjna				
	2019	2020	2021	2022
Długość sieci kanalizacyjnej (km)	18,3	18,3	18,3	Brak danych
Liczba zawartych umów na dostawę wody	537	567	601	Brak danych

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Miejskiego w Zabłudowie – Referat Gospodarki Komunalnej

Na terenie Gminy Zabłudów obsługiwane są 2 oczyszczalnie komunalne. Gmina nie ma składowisk odpadów oraz nie ma miejsca utylizacji odpadów. Za wywóz odpadów na

terenie Gminy Zabłudów odpowiada Przedsiębiorstwo Usługowo-Ascenizacyjne „ASTWA” Sp. z o.o. ul. Kombatantów 7, 15-102 Białystok.

Tabela: Oczyszczalnie komunalne na terenie Gminy Zabłudów

Oczyszczalnie komunalne				
	2019	2020	2021	2022
Liczba oczyszczalni komunalnych obsługiwanych przez Gminę Zabłudów	2	2	2	2

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Miejskiego w Zabłudowie – Referat Gospodarki Komunalnej

Rozwojowi budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy sprzyjać może rozwijająca się infrastruktura sieciowa. Z każdym rokiem przybywa czynnej sieci kanalizacyjnej, czynnej sieci gazociągowej oraz sieci wodociągowej. Współczesny mieszkaniec, lokując się na terenie danej miejscowości zwraca uwagę na udogodnienia, jakie może zaoferować mu gmina w zakresie niezbędnych mediów. Gmina Zabłudów każdego roku pod względem infrastruktury sieciowej staje się coraz bardziej dostosowana do potrzeb mieszkańców, tym bardziej, że zmieniające się trendy w ekologii wymuszają odejście od tradycyjnych źródeł ciepła tj. pieców węglowych na rzecz alternatywnych. Jednym z nich jest gaz. Dlatego tak istotna dla mieszkańców gminy jest gazyfikacja.

Na terenie Gminy Zabłudów funkcjonuje:

- Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa w Zabłudowie ul. Kalwińska 6, 16-060 Zabłudów,
- Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Białostoczek 6, Białostoczek 6 k Kurian, 15-592 p-ta Białystok 24,
- Wspólnota Mieszkaniowa przy Spółdzielczym Kombinacie „Agro-Drób” w Rybołach 1A, 1B, 1C, 1D, 16-060 Zabłudów,

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

- Spółdzielnia Mieszkaniowa „KROKUS” w Dobrzyniówce, 16-060 Zabłudów.

Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa w Zabłudowie powstała w 1991 roku. Od 2012 r. spółdzielnia posiada w zasobach sześć bloków mieszkalnych o łącznej liczbie mieszkań 167, położonych na obrzeżach miasta Zabłudów. Od wielu lat dba o to, aby każdy mieszkaniec osiedla mógł powiedzieć – „To moje miejsce za Ziemi”. Spółdzielnia stara się odpowiadać na potrzeby mieszkańców wsłuchując się w ich pomysły i sugestie. Te większe, jak dostęp do infrastruktury, bezpieczeństwo i spokój, oraz te mniejsze, jak wygodna ławka, aby przysiąść w trakcie spaceru i uciąć krótką pogawędkę z sąsiadem. Misją Spółdzielni jest aktywny udział w pojawiających się inicjatywach społecznych, które pozwolą realizować nowe cele mieszkaniowe i tym samym powiększać swoje zasoby. Spółdzielnia swoje działania podejmuje w oparciu o długoletnie tradycje i doświadczenie, a swoich członków traktuje jak wielką rodzinę.

W planach Spółdzielni jest budowa 179 mieszkań – czterech budynków wielorodzinnych, będących lokatorskimi mieszkaniami spółdzielczymi.

Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Białostoczek 6 posiada w zasobach jeden blok mieszkalny o łącznej liczbie mieszkań 25. Wszystkie mieszkania są własnościowe. Wspólnota nie przewiduje żadnych inwestycji.

Wspólnota Mieszkaniowa przy Spółdzielczym Kombinacie „Agro-Drób” w Rybołach administrowana jest przez POSESJA Usługi Zarządzania i Administrowania Nieruchomościami Sp. z o.o. w Białymstoku ul. Proletariacka 13 lok. 1, 15-449 Białystok. W zasobach Wspólnoty są cztery budynki z 70 lokalami mieszkalnymi. Wspólnota nie przewiduje żadnych inwestycji.

Spółdzielnia Mieszkaniowa „KROKUS” w Dobrzyniówce nie posiada własnych mieszkań. Spółdzielnia administruje tylko zasobami mieszkaniowymi. Na osiedlu Dobrzyniówka znajduje się 10 bloków mieszkalnych i 5 budynków dwurodzinnych o łącznej liczbie mieszkań 132 stanowiących odrębną własność. Spółdzielnia nie planuje żadnych inwestycji polegających na budowie nowych mieszkań.

Tabela: Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Zabłudów

Lp.		Liczba bloków	Liczba mieszkań	Forma użytkowania	Planowane inwestycje

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

	Nazwa	mieszkalnych		mieszkań	
1.	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa w Zabłudowie ul. Kalwińska 6 16-060 Zabłudów	6	167	Mieszkania lokatorskie (lokatorskie mieszkania spółdzielcze)	Budowa 4 budynków wielorodzinnych, w których ma się znaleźć 179 lokatorskich mieszkań spółdzielczych
2.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Białostoczek 6 Białostoczek 6 k Kurian 15-592 p-ta Białystok 24	1	25	Własnościowe	Brak planowanych inwestycji
3.	Wspólnota Mieszkaniowa przy Spółdzielczym Kombinacie „Agro-Drób” w Rybołach Ryboły 1A,1B, 1C, 1D 16-060 Zabłudów	4	70	Własnościowe	Brak planowanych inwestycji
4.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „KROKUS” w Dobrzyniówce 16-060 Zabłudów	Nie posiada własnych bloków mieszkalnych. Administruje tylko zasobami mieszkaniowymi. 10 bloków mieszkalnych 5 budynków dwurodzinnych	132	Odrębna własność	Brak planowanych inwestycji

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

--	--	--	--	--	--

Źródło danych: Dane uzyskane od administratorów Spółdzielni i Wspólnot

Tabela: Bezrobocie na terenie Gminy Zabłudów.

		Płeć	Dane na dzień			
			2019	2020	2021	do 30.06.2022
Bezrobotni ogółem	zarejestrowani w PUP w Białymstoku	Kobiety	5262	6442	5616	5418
		Mężczyźni	5771	7670	6994	6522
	w tym w Gminie Zabłudów	Kobiety	96	141	119	100
		Mężczyźni	115	180	154	151
Bezrobotni długotrwale	zarejestrowani w PUP w Białymstoku	Kobiety	2969	3522	3522	3191
		Mężczyźni	3003	3865	4279	3963
	w tym w Gminie Zabłudów	Kobiety	52	68	83	67
		Mężczyźni	62	87	97	82
Bezrobotni z prawem do zasiłku	zarejestrowani w PUP w Białymstoku	Kobiety	841	1046	636	686
		Mężczyźni	675	922	527	582
	w tym w Gminie Zabłudów	Kobiety	21	31	13	13
		Mężczyźni	20	24	14	24

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku

Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku z 2019 r. mówią o 211 osobach bezrobotnych w Gminie Zabłudów. Wśród bezrobotnych, 96 kobiet. W 2020 r. liczba osób bezrobotnych znacznie wzrosła – ogółem 321, w tym 141 kobiet. W latach 2021 r. – 30.06.2022 r. nastąpił spadek.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Bezrobotnym oznacza to osobę, o której mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 i 2, niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującego w danym zawodzie lub służbie, z zastrzeżeniem lit. g, nieuczącą się w szkole w systemie dziennym, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy, jeżeli:

- a) ukończyła 18 lat, z wyjątkiem młodocianych absolwentów,
- b) kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna 65 lat,
- c) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności nie pobiera zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub wychowawczego,
- d) nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego, o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe, lub nie podlega ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- e) nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) gospodarstwa stanowiącego dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu przepisów podatkowych, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2,0 ha przeliczeniowych, ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlega ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie,
- f) nie podjęła pozarolniczej działalności od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji do dnia wyrejestrowania tej działalności albo nie podlega - na podstawie odrębnych przepisów - obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników, lub zaopatrzenia emerytalnego,
- g) jest osobą niepełnosprawną, której stan zdrowia pozwala na podjęcie zatrudnienia co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy obowiązującego w danym zawodzie lub służbie,

- h) nie jest osobą tymczasowo aresztowaną lub nie odbywa kary pozbawienia wolności,
- i) nie uzyskuje miesięcznie dochodu w wysokości przekraczającej połowę najniższego wynagrodzenia, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, z zastrzeżeniem lit. d,
- j) nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasiłku stałego, stałego wyrównawczego, gwarantowanego zasiłku okresowego lub renty socjalnej.¹

3.3 Edukacja

Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego realizuje zadania oświatowe wynikające z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, ustawy z dnia 27 października 2017 r o finansowaniu zadań oświatowych, ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej oraz ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Z dniem 1 września 2017 roku weszła w życie reforma systemu edukacji wprowadzona przez Ministerstwo Edukacji Narodowej pod kierownictwem Minister Anny Zalewskiej. Reforma oświaty, której głównym celem było lepsze przygotowanie uczniów kończących cały cykl kształcenia do potrzeb rozwoju indywidualnego oraz potrzeb nowoczesnego rynku pracy, do czego potrzebny jest solidny fundament wykształcenia ogólnego.

Kluczowe elementy reformy to:

- zmiana struktury systemu oświaty polegająca na wprowadzeniu długiej 8-klasowej szkoły podstawowej oraz 4-letniego liceum ogólnokształcącego i 5-letniego technikum,
- obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego dla 6-latków, w trakcie którego dziecko uczy się podstawowych umiejętności, a jego nauka, podobnie jak nauka w szkole jest objęta subwencją oświatową z budżetu państwa
- zapewnienie darmowych podręczników,

¹ Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2004 r. poz. 593 z późn. zm.)

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

- wzmocnienie kształcenia ogólnego i zawodowego w szkołach średnich poprzez wydłużenie o rok cyklu kształcenia,
- wprowadzenie 3-letniego kształcenia branżowego (1 kwalifikacja w danym zawodzie) z możliwością nabywania dalszych kwalifikacji i przygotowania do matury w 2-letniej szkole branżowej II stopnia,
- upowszechnienie kształcenia dualnego realizowanego we współpracy z przedsiębiorcami,
- zwiększenie udziału pracodawców we współfinansowaniu kształcenia zawodowego poprzez utworzenie Funduszu Rozwoju Edukacji Zawodowej.

Czas edukacji podzielony został na dwa etapy:

I etap edukacyjny - w klasach I-III prowadzona jest edukacja wczesnoszkolna;

II etap edukacyjny w klasach IV-VIII wprowadza się przedmioty i ścieżki edukacyjne.

Od IV klasy rozpoczyna się nauczanie przedmiotowe, w VII klasie do zajęć obowiązkowych dołącza się drugi język obcy nowożytny.

W związku z przeprowadzoną reformą z dniem 31 września 2019 r. Gimnazjum im. Grzegorza Chodkiewicza w Zabłudowie zostało wygaszone.

Publiczne szkoły i placówki przedszkolne zlokalizowane na terenie Gminy Zabłudów od 1 września 2019 r. funkcjonują w następującym układzie:

- 1) trzech szkół podstawowych:
 - a) Szkoła Podstawowa im. Wspólnoty Polskiej w Białostoczku,
 - b) Szkoła Podstawowa im. Sybiraków w Rafałowce,
 - c) Szkoła Podstawowa im. Simony Kosak w Dobrzyniówce;
- 2) Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Zabłudowie w skład, którego wchodzi:
 - a) Szkoła Podstawowa im. Franciszka Karpińskiego w Zabłudowie,
 - b) Przedszkole w Zabłudowie.

Szkoły podstawowe

Tabela nr Liczba uczniów szkół podstawowych w gm. Zabłudów.

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów w 2019 r.	Liczba uczniów w 2020 r.	Liczba uczniów w 2021 r.	Liczba uczniów 2022r.
1.	Szkoła Podstawowa im. Franciszka Karpińskiego	336	354	365	359

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

	w Zabłudowie				
2.	Szkoła Podstawowa im. Wspólnoty Polskiej w Białostoczku	73	76	78	72
3.	Szkoła Podstawowa im. Sybiraków w Rafałowie	62	66	63	71
4.	Szkoła Podstawowa w Dobrzyniówce	59	57	55	53

Źródło: Urząd Miejski w Zabłudowie.

Poniższa tabela przedstawia problemy i zmagania trzech szkół podstawowych położonych na obszarach wiejskich.

Tabela nr Problemy i zmagania szkół na terenie gm. Zabłudów.

Szkoła Podstawowa im. Wspólnoty Polskiej w Białostoczku	Szkoła Podstawowa im. Sybiraków w Rafałowie	Szkoła Podstawowa w Dobrzyniówce
<p>1. Mała współpraca z środowiskiem lokalnym.</p> <p>2. Ograniczona możliwość organizowania zajęć pozalekcyjnych w godzinach popołudniowych.</p> <p>3. Większa część uczniów pochodzi z rodzin z problemami alkoholowymi.</p> <p>4. Nieumiejętność uczniów w zorganizowaniu wolnego czasu w sposób efektywny</p> <p>5. Brak boiska szkolnego, za mała baza lokalowa, stary plac zabaw</p> <p>6. Brak motywacji uczniów do podejmowania dodatkowych działań.</p>	<p>1. Niewystarczająca liczba pomieszczeń szkolnych (konieczność łączenia funkcji pomieszczeń szkolnych).</p> <p>2. Szkoła nie posiada sali gimnastycznej. Lekcje wychowania fizycznego odbywają się głównie na podwórku, jedynie w razie niepogody – na korytarzu szkolnym i w sali zabaw.</p> <p>3. Coraz więcej uczniów z potrzebą kształcenia specjalnego.</p> <p>4. Coraz więcej problemów wychowawczych, związanych z nadużywaniem przez dzieci urządzeń elektronicznych, brak zainteresowań – poczucie nudy.</p> <p>5. Słaba motywacja uczniów do nauki.</p> <p>6. Trudności w koncentracji uwagi u uczniów</p> <p>7. Coraz więcej problemów emocjonalnych ujawnianych przez dzieci i młodzież (stany depresyjne,</p>	<p>1. Na terenie szkoły jest niedokończona budowa boiska wielofunkcyjnego, rozpoczęta 6 lat temu.</p> <p>2. Szkoła nie posiada sali gimnastycznej. Lekcje wychowania fizycznego odbywają się na korytarzu szkolnym.</p> <p>3. Coraz więcej uczniów z potrzebą kształcenia specjalnego.</p> <p>4. Coraz więcej problemów wychowawczych, związanych z nadużywaniem przez dzieci urządzeń elektronicznych, brak zainteresowań – poczucie nudy.</p> <p>5. Słaba motywacja uczniów do nauki.</p> <p>6. Trudności w koncentracji uwagi u uczniów.</p> <p>7. Coraz więcej problemów emocjonalnych ujawnianych przez dzieci i młodzież (stany depresyjne, zachowania suicydalne).</p>

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

	zachowania suicydalne).	
--	-------------------------	--

Źródło: Szkoła Podstawowa w Białostoczku, Szkoła Podstawowa w Rafałówce Szkoła Podstawowa w Dobrzyniówce.

Przedszkola publiczne

Gminne przedszkole prowadzi bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę przez 5 godzin dziennie zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. o Prawie Oświatowym. Po przekroczeniu tego czasu pobierana jest opłata w wysokości 1 zł za każdą rozpoczętą godzinę zajęć pobytu dziecka w przedszkolu. Dochody z opłaty stałej wnoszonej przez rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola to kwota 43 607,47 zł. Od rodziców pobierana jest także opłata za wyżywienie. Z tytułu opłat za wyżywienie w stołówce stanowią kwotę 177 890,73 zł. Przedszkole może organizować dla dzieci różne zajęcia dodatkowe. Za organizację tych zajęć i zatrudnienie nauczycieli do ich prowadzenia odpowiedzialny jest dyrektor przedszkola. Gmina Zabłudów otrzymuje na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego dotację celową z budżetu państwa, która może być wykorzystana wyłącznie na dofinansowanie wydatków bieżących związanych z realizacją tych zadań. Dotacja na dzieci przedszkolne w wieku 2,5 – 5 lat w roku szkolnym 2021 otrzymana z Ministerstwa Edukacji i Nauki to kwota 260 367 zł.

Tabela 4 Stan organizacji przedszkola i oddziałów przedszkolnych

Lp.	Rodzaj szkoły	Liczba dzieci w 2019 r.	Liczba dzieci w 2020 r.	Liczba dzieci w 2021 r.	Liczba dzieci w II kwartale 2022 r.
1.	Przedszkole w Zabłudowie	164	181	193	196
2.	Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Wspólnoty Polskiej w Białostoczku	9	18	15	14
3.	Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Sybiraków w Rafałówce	16	18	24	22
4.	Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Dobrzyniówce	6	18	17	18

Źródło: Urząd Miejski w Zabłudowie.

Kadra pedagogiczna

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Poziom wykształcenia oraz stopnie awansu zawodowego nauczycieli wpływają na wysokość kosztów kształcenia. W szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę Zabłudów 18 nauczycieli na to nauczyciele mianowani a 77 to nauczyciele dyplomowani Gmina Zabłudów corocznie przeznacz na doskonalenie i doksztalcanie nauczycieli w budżecie środki w kwocie stanowiącej 0,8% przewidywanych w danym roku wynagrodzeń nauczycieli. Dzięki środkom na doskonalenie wzrasta liczba nauczycieli posiadających kwalifikacje do nauczania więcej niż jednego przedmiotu. Jednak reforma systemu szkolnego i programów nauczania spotęgowała potrzeby w tym zakresie w szkołach wiejskich. Ustawa Karta Nauczyciela zobowiązała organy prowadzące do takiego ukształtowania regulaminów wynagradzania nauczycieli, które zapewni osiągnięcie przez nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego średnich wynagrodzeń na poziomie określonym w tej ustawie. Średnie wynagrodzenie nauczycieli stanowi dla:

- 1) nauczyciela stażysty -100%;
- 2) nauczyciela kontraktowego -111%;
- 3) nauczyciela mianowanego -144%;
- 4) nauczyciela dyplomowanego -184%

- kwoty bazowej, określanej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej. Wynagrodzenie nauczycieli składa się z:

- 1) wynagrodzenia zasadniczego;
- 2) dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego oraz za warunki pracy;
- 3) wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw;
- 4) nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, z wyłączeniem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i dodatku wiejskiego.

Tabela nr Zatrudnienie kadry pedgogicznej w placówkach oświatowych na terenie gminy Zabłudów.

Lp.	Rodzaj szkoły	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany	razem
1.	Zespół szkolno – Przedszkolny w Zabłudowie	2	13	8	39	63 (w tym 1 bez st. awansu)
2.	Szkoła Podstawowa im. Wspólnoty	0	1	1	16	18

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

	Polskiej w Białostoczku					
3.	Szkoła Podstawowa im. Sybiraków w Rafałówce	1	1	5	13	20
4.	Szkoła Podstawowa w Dobrzyniówce	2	1	4	9	16

Źródło: Urząd Miejski w Zabłudowie.

Placówki niepubliczne

W Gminie Zabłudów funkcjonują jedno przedszkole niepubliczne. Zgodnie z obowiązującym prawem oświatowym, niepubliczne przedszkole otrzymuje na każdego ucznia dotację z budżetu gminy w wysokości równej 75% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na takiego ucznia niepełnosprawnego przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy (art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych – Dz. U. z 2020 r., poz. 17 ze zm.). W związku z powyższym z budżetu Gminy Zabłudów w 2021 r. Edukacyjne Przedszkole „Entliczek” otrzymało dotację w wysokości 107 688,68 zł.

Tabela nr Wykaz żłobków niepublicznych funkcjonujących w Gminie Zabłudów.

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Liczba dzieci w 2019 r.	Liczba dzieci w 2020 r.	Liczba dzieci w 2021 r.	Liczba dzieci w II kwartale 2022 r.
1.	Edukacyjne Przedszkole „Entliczek”	ul. Muchawiecka 2, 16-060 Zabłudów	12	7	9	6

Źródło: Urząd Miejski w Zabłudowie.

Na terenie Gminy Zabłudów działalność prowadził jeden żłobek niepubliczny.

Tabela nr Wykaz żłobków niepublicznych funkcjonujących w Gminie Zabłudów.

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Liczba dzieci w 2019 r.	Liczba dzieci w 2020 r.	Liczba dzieci w 2021 r.	Liczba dzieci w II kwartale
------------	-----------------------	--------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	------------------------------------

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

						2022 r.
1.	Edukacyjny żłobek „Entliczek”	ul. Muchawiecka 2, 16-060 Zabłudów	19	19	16	x

Źródło: Urząd Miejski w Zabłudowie.

3.4 Kultura i sport

Głównymi instytucjami prowadzącymi działalność kulturalną w Gminie Zabłudów są Miejski Ośrodek Animacji Kultury w Zabłudowie, Klub sportowy „Rudnia” Zabłudów oraz Siedlisko Kultury Solniki 44.

Miejski Ośrodek Animacji Kultury w Zabłudowie

Miejski Ośrodek Animacji Kultury w Zabłudowie przy ul. Rynek 8, 16-060 Zabłudów jest samorządową instytucją, realizującą zadania własne gminy Zabłudów w zakresie kultury. Działa na podstawie Ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. 1991 nr 114 poz. 493 z późn.zm.). W latach 2019-2022 r. prowadzona była przez Miejski Ośrodek Animacji Kultury w Zabłudowie działalność kulturalna zgodnie ze statutem nadanym uchwałą Rady Gminy nr XXII/140/05 z dnia 24 lutego 2005 r., ze zmianami: uchwała nr VIII/44/07 z dnia 28 czerwca 2007 r., uchwała nr XXXIII/239/10 z dnia 27 stycznia 2010 r.

Podstawowym celem jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturowe mieszkańców, upowszechnianie wiedzy i nauki, wychowanie przez sztukę a także organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej.

Do zadań Ośrodka w zakresie upowszechniania kultury należy w szczególności tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowanie wiedzą i sztuką, kultywowanie tradycji i tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego. Istotnym zadaniem jest także rozpoznawanie, rozbudzanie

i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych i rekreacyjno-sportowych społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Ważną częścią jest też gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury, a przy tym promocja Gminy Zabłudów.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

W strukturze organizacyjnej MOAK w Zabłudowie znajduje się poza siedzibą główną w Zabłudowie także świetlica w Rafałowce, w Rybołach, Halickich i Krynickich.

MOAK w Zabłudowie zatrudnia na umowy o pracę obecnie 12 osób, w tym kadra instruktorska 8 osób. Oprócz tego na umowy zlecenia 4 instruktorów oraz okazjonalnie inni animatorzy kultury.

Kilkukrotnie w ciągu roku organizowane są warsztaty tematyczne np. malarstwa dla dorosłych, ikonograficzne, decoupage, warsztaty ozdób wielkanocnych i bożonarodzeniowych, palm, pisanek, stroików okolicznościowych zręcznych rąk.

Stałym elementem oferty są koncerty różnych rodzajów muzyki od folkowej przez popularną, bluesową, jazzową, po muzykę klasyczną.

Ośrodek i placówki w terenie współpracują na co dzień z organizacjami pozarządowymi, parafiami z terenu gminy, z mniejszościami narodowymi, przedstawicielami innych wyznań, twórcami ludowymi i artystami z terenu gminy.

Jako instytucja kultury bardzo często wspiera inicjatywy oddolne typu koncerty charytatywne, festyny, imprezy sportowe (turnieje, zawody, biegi)

Istotnym zadaniem ośrodka jest upamiętnianie miejsc i wydarzeń historycznych, kultywowanie dziedzictwa historycznego, zbieranie dokumentacji dotyczącej historii lokalnej. Utworzone zostało w 2020 roku Zabłudowskie Archiwum Cyfrowe, w którym zarchiwizowano ponad 10 tys. obiektów fotograficznych, prasowych i innych otrzymanych od mieszkańców gminy Zabłudów a nawet z kraju i zagranicy.

W ofercie programowej ośrodka znajdują się prowadzenie wielu rodzajów kół zainteresowań: rzeźbiarskie oparte o tradycje ludowe, plastyczne w każdej placówce (w Zabłudowie 3), umuzykalniające, fotograficzne, komputerowe, nauka gry na gitarze/kibordzie/ akordeonie, teatralne, recytatorskie, tradycji ludowych, tenisa stołowego, zręcznych rąk, gimnastyki dla kobiet, aerobiku, filmowania, socjoterapeutyczne, robotyki. 90 % uczestników zajęć stanowią dzieci i młodzież.

W ciągu roku kalendarzowego uczestniczyło w zajęciach organizowanych przez Ośrodek od 5 tys. razy w 2019 roku do 600 osób w 2020 podczas pandemii. Od 2021 r. ilość uczestników powoli wzrasta jednakże pandemia spowodowała swego rodzaju zastój w udziale mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych.

Podczas okresów wolnych od nauki ośrodek organizuje rozszerzone zajęcia dla dzieci – ferie i wakacje. Uczestniczy w nich 35-48 osób dziennie. W ofercie znajdują się różnorodne

zajęcia usportowijcie, warsztaty, wyjazdy do kina, do centrum nauki, na basen, do muzeów, itp.

Wśród propozycji programowych ośrodka znajdują się wystawy tematyczne różnorodnych artystów. Swoje wystawy zaprezentowali m.in. malarki Magdalena Talmon, Krystyna Kunicka, Krystyna Hajduk Popławska, Katarzyna Harasimczuk – fotograficzną, poplenerowe uczestników kół plastycznych.

Organizowano koncerty, spektakle teatralne i kabaretowe, potańcówki, Dni Matki, Dzień Kobiet, Dni Dziecka, wieczorki, kuligi ogniska. Średnio rocznie w wydarzeniach i zajęciach kół zainteresowań uczestniczy od 6000 do 9000 osób ze wszystkich przedziałów wiekowych i grup odbiorców. Wydarzenia kulturalne organizowane na tzw. świeżym powietrzu są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.

Przy ośrodku działają zespoły folklorystyczne: „Barwianka” i „Folwarczanki” - polskojęzyczne i „Reczańka” oraz „Rosy” - białoruskojęzyczne. Zespoły odtwarzają dawne ludowe pieśni i piosenki, obrzędy, tradycje, śpiewy okazjonalne.

MOAK zatrudnia instruktorów do prowadzenia zespołów, ponosi koszty transportu na przeglądy, festiwale, konkursy oraz wyjazdy na występy zespołów. Promują w ten sposób gminę Zabłudów i jej walory. Od kilku lat znany trębacz Konrad Korzeniewski wykonuje Hymn Zabłudowa podczas Festiwalu Hejnałów Miejskich w Lublinie. W 2021 r. zorganizowano obchody 35-lecia istnienia zespołu „Folwarczanki”. Każdego roku zespoły występują około 80-90 razy w Gminie Zabłudów ale najczęściej na terenie całego regionu podlaskiego.

Ośrodek wydaje gazetę jako dwumiesięcznik pt. „Zabłudów i Okolice”. W 2021 roku wydał folder promujący gminę Zabłudów, ukazujący walory wszystkich jej miejscowości; wydał folder z rycinami zabłudowskiej synagogi w 80 rocznicę spalenia tejże synagogi; wydrukował 12 rodzajów pocztówek z architekturą i walorami Gminy Zabłudów. W przygotowaniach jest publikacja o uczestnikach powstania styczniowego pochodzących z Gminy Zabłudów.

Okres pandemii Covid 19 spowodował zmniejszenie ilości organizowanych wydarzeń, a zajęcia były realizowane on-line.

Zaplecze lokalowe:

1. Klub pod Burmistrzem w Zabłudowie mieszczący się w piwnicy Urzędu Miejskiego w Zabłudowie o pow. 96,7 m² z jedną salą do organizacji wystaw, małych koncertów, spotkań i codziennych zajęć.

2. Świetlica Wiejska w Halickich o pow. 99 m² ogrzewana 1 kominkiem i urządzeniami elektrycznymi z małą sceną i drugą salą tzw. tenisową oraz 1 małą toaletą.
3. Wiejski Dom Kultury w Rybołach o pow. 177 m² ogrzewany 3 kominkami, ze sceną i salą widowiskową oraz pokojem instruktorskim, pracownią teatralną i aneksem kuchennym, 2 toaletami.
4. Wiejski Dom Kultury w Rafałowce o pow. Użytkowej 200 m², z kotłownią węglową, warunki budowlane techniczne wymusiły całkowite wyłączenie z użytkowania piętra budynku, z dużą salą widowiskową, aneksem kuchennym, jedną pracownią i 2 toaletami.
5. Wiejski Dom Kultury w Krynickich o pow. 280 m², ogrzewany wyłącznie urządzeniami elektrycznym z powodu braku jakiegokolwiek systemu grzewczego; z dużą salą widowiskową, w której znajduje się mała scena, dwie sale Izby Muzealnej na piętrze, i pokojem instruktora, aneksem kuchennym, 2 toaletami.

Klub sportowy „Rudnia” Zabłudów

Klub prowadzi treningi sportowe i zajęcia dla dzieci w formie zabawowo – treningowej w sekcjach sportowych zapasów i sumo. Po przerwie wynikającej z obostrzeń związanych ze stanem pandemii oraz brakiem możliwości korzystania z hali sportowej w Zabłudowie klub wznowił ogólnodostępne zajęcia. Obecnie trenuje około 80 dziewcząt i chłopców w czterech grupach wiekowych. Uczestnikami zajęć są mieszkańcy Gminy Zabłudów.

- W grupie kadetów i młodzików trenuje 22 osoby (10 dziewcząt i 12 chłopców)
- W grupie mini – zapasów (rocznik 2011 – 2012) trenuje 20 osób (10 dziewcząt i 10 chłopców)
- W grupie mini – zapasów i sumo w formie ogólnorozwojowo/zabawowej (rocznik 2013-2014) uczestniczy 17 osób (9 dziewcząt i 8 chłopców)
- W grupie zabawowej z elementami mini zapasów i sumo (grupa przedszkolna) w zajęciach uczestniczy 21 dzieci (12 dziewczynek i 9 chłopców)

Dodatkowo w Szkole Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzyniówce realizowany jest projekt Ministerstwa Sportu i Polskiego Związku Zapaśniczego pn. „Zapasy w Środowisku Wiejskim”, w którym uczestniczy 15 uczniów. Od maja bieżącego roku Zespół Szkolno – Przedszkolny w Zabłudowie również został zakwalifikowany do ww. projektu.

Klub organizuje spędzanie wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i dorosłych w formie treningów sportowych zapasów i sumo, zajęć ogólnorozwojowych w formie

ogólnorozwojowej i zabawowej, rodzinnych spotkań integracyjnych (turnieje, pikniki, pokazy, rekreacyjne zawody sportowe).

Dzieci i młodzież rywalizuje w zawodach sportowych zgodnie z kalendarzem Polskiego Związku Zapaśniczego i Polskiego Związku Sumo w ramach systemu współzawodnictwa młodzieżowego, Pucharach Polski, Turniejach rangi międzynarodowej, krajowej oraz wojewódzkiej. W Zabłudowie organizowany jest również cykliczny Turniej rangi międzynarodowej w zapasach i sumo.

Klub największą uwagę przywiązuje, aby dzieci i młodzież mogła aktywnie spędzać swój wolny czas. Licencjonowani trenerzy dbają o prawidłowy rozwój fizyczny i podnoszenie sportowych umiejętności. Nadrzędnym jednak celem jest wpływ na zdrowy styl życia, kształtowany od najmłodszych lat oraz aby sport był alternatywą dla wszelkich używek i patologicznych postaw. Priorytetem prowadzonych działań jest osiągnięcie następujących rezultatów:

- Aktywne spędzenie wolnego czasu przez dzieci i młodzież z Gminy Zabłudów
- Promowanie zdrowego stylu życia bez alkoholu, narkotyków i wszelakich używek.
- Wyładowanie agresji w trakcie sportowej rywalizacji.
- Wskazywanie i wynagradzanie postaw i zasad fair-play.
- Udział w wojewódzkich, ogólnopolskich i międzynarodowych turniejach zapasów i sumo
- Zdobycie kolejnych punktów przez zawodników sekcji do rywalizacji wojewódzkiej dzieci i młodzieży
- Zdobycie medali w rywalizacji makroregionalnej i ogólnopolskiej
- Promowanie miasta i gminy Zabłudów w kraju i za granicą poprzez godne występy w zawodach

Klub w ramach swojej działalności organizował Zgrupowania Sportowe i akcje szkoleniowe, w których brali udział zawodnicy Gminy Zabłudów:

1. konsultacja startowa KWM w sumo. Kielce/Nowiny, 10-11.05.2019
2. zgrupowanie szkoleniowe KWM w sumo. Piecki, 04-13.07.2019
3. zgrupowanie szkoleniowe KWJm i KWJ w zapasach. Augustów, 12-23.08.2019
4. zgrupowanie szkoleniowe KWM w sumo. Augustów, 21-27.08.2019
5. konsultacja startowa KWM w sumo. Gorzów Wlkp., 06-07.09.2019

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

6. konsultacja szkoleniowa KWM w sumo. Siedlce, 16-17.11.2019
7. konsultacja startowa KWJm i KWJ w zapasach. Białystok, 25-27.10.2019
8. konsultacja startowa KWJm w zapasach. Wałbrzych, 15-17.11.2019
9. konsultacja szkoleniowa KWJm i KWJ w zapasach. Boguszów Gorce, 29.11-01.12.2019
10. konsultacja szkoleniowa KWJm i KWJ w zapasach. Lubawa, 27-30.12.2019

-
1. konsultacja startowa KWM w sumo. Suwałki, 07-08.03.2020
 2. konsultacja startowa KWJ w zapasach. Siedlce, 17-18.03.2020
 3. zgrupowanie szkoleniowe KWJm i KWJ w zapasach. Sarbinowo, 06-16.08.2020
 4. zgrupowanie szkoleniowe KWM w sumo. Sarbinowo, 06-16.08.2020
 5. zgrupowanie szkoleniowe KWM, KWJ i KWJm w zapasach. Piecki, 23-28.08.2020
 6. konsultacja startowa KWJ w zapasach. Krotoszyn, 05-06.09.2020
 7. konsultacja startowa KWJ, KWJm i KWM w zapasach. Boguszów Gorce, 27-29.11.2020
 8. zgrupowanie szkoleniowe KWJm w zapasach kobiet. Boguszów Gorce, 30.11-05.12.2020
 9. konsultacja startowa KWM w sumo. Krotoszyn, 11-13.12.2020
 10. zgrupowanie szkoleniowe KWJm w zapasach. Lubawa, 27-31.12.2020

-
1. konsultacja startowa KWJ w zapasach. Dębica, 13-14.02.2021
 2. konsultacja startowa KWM w sumo. Kielce/Nowiny, 07-09.05.2021
 3. zgrupowanie szkoleniowe KWM w sumo. Augustów, 19-28.07.2021
 4. konsultacja startowa KWM w sumo. Krotoszyn, 04-05.12.2021
 5. zgrupowanie szkoleniowe KWM, KWMłd i KWJ w zapasach. Augustów, 19-28.07.2021
 6. zgrupowanie szkoleniowe KWM w zapasach. Piecki, 16-25.08.2021
 7. zgrupowanie szkoleniowe KWMłD i KWJ w zapasach. Piecki, 16-25.08.2021
 8. konsultacja startowa KWJ w zapasach. Warszawa, 25-26.09.2021
 9. konsultacja startowa KWM w zapasach. Lubawa, 08-09.10.2021
 10. zgrupowanie szkoleniowe KWM, KWJm, KWJ i KWMł w zapasach. Lubawa, 27-31.12.2021

1. konsultacja szkoleniowa KWJm w zapasach kobiet. Karlino, 11-13.03.2022
2. konsultacja startowa KWM w sumo. Kielce/Nowiny, 13-14.05.2022
3. konsultacja startowa KWM w zapasach. Olsztyn, 17-18.06.2022

Reprezentanci UAKS „Podlasie” Zabłudów od początku istnienia sekcji systematycznie podnoszą swoje umiejętności i osiągają coraz większe sukcesy w turniejach ogólnopolskich i międzynarodowych we wszystkich kategoriach wiekowych, począwszy od dzieci, kończąc na młodzieżowcach .

W roku 2019, 2020, 2021 i I połowie 2022 roku reprezentanci Klubu UAKS „Podlasie” z Gminy Zabłudów osiągnęli wiele sukcesów. Do najważniejszych należy zaliczyć starty w mistrzostwach Europy w sumo. Polskę reprezentowało 4 mieszkańców Gminy Zabłudów.

W. Szigetszentmiklosz (Węgry) w 2019 r. w konkurencji kadetek zdobyto srebrny medal oraz brązowy w drużynie. W roku 2021 w Kazaniu (Rosja) w Młodzieżowych Mistrzostwach Europy wywalczone srebrny i brązowy medal. W Mistrzostwach Europy w Siedlcach w konkurencji młodziczek zdobyto brązowy medal.

W Mistrzostwach Polski w sumo w latach 2019 – 2022 reprezentanci z naszej gminy zdobyli 9 medali złotych, 6 srebrnych i 11 brązowych0 oraz 2 brązowe medale w Mistrzostwach Polski w zapasach. Wiele sukcesów odnieśli również w Pucharach Polski, Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików, mistrzostwach województwa, międzynarodowych i krajowych turniejach w zapasach i sumo.

Siedlisko Kultury Solniki 44

Niezależny ośrodek produkcji i prezentacji spektakli teatralnych. Założony w 2016 roku przez członków teatru Grupa Coincidentia. Jest miejscem realizacji festiwali o zasięgu międzynarodowym (LasFest i LasKids), warsztatów artystycznych, działań laboratoryjnych, dyskusji panelowych. Siedlisko Kultury Solniki 44 mieści się w sąsiadującym z Puszcą Knyszyńską lesie, na obszarze Zielonych Płuc Polski (nieopodal Białegostoku). Ośrodek dysponuje profesjonalną sceną teatralną z kameralną publicznością mogącą pomieścić około stu widzów.

Dotychczasowa działalność Siedliska zaowocowała kilkudziesięcioma prezentacjami spektakli teatralnych, w tym wieloma prapremierowymi, pokazami efektów warsztatów

artystyczno-edukacyjnych oraz prezentacjami sesyjnymi i dyskusjami panelowymi. Solniki 44 gościły widzów z Polski, Niemiec, Czech, Słowacji, USA, Francji, Białorusi, Wielkiej Brytanii, Belgii a partycypantami wydarzeń byli artyści, producenci, kuratorzy, organizatorzy festiwali z Polski, Niemiec, Czech, Słowacji, Holandii, Izraela, Wielkiej Brytanii i USA. Ośrodek stał się miejscem produkcji niezależnego teatru, sceną impresaryjną, przestrzenią organizacji działań edukacyjnych i prospołecznych (trzy edycje warsztatów dla dzieci i młodzieży zorganizowanych w ramach programu Instytutu Teatralnego w Warszawie – Lato w teatrze). W roku 2018 ośrodek zainicjował działalność Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego w Lesie – LasFest, w ramach którego odbyło się kilkadziesiąt wydarzeń (spektakle polskie i zagraniczne, działania laboratoryjne, koncerty, pokazy studenckie, rozmowy z artystami, niekonwencjonalne prezentacje łączące sztukę z naturą). Od roku 2020 Solniki 44 są też organizatorem Festiwalu LasKids, prezentującego najciekawsze niezależne produkcje teatralne adresowane do dzieci i młodzieży.

Działania:

Celem TEATR POLSKA jest ułatwianie dostępu do najlepszych spektakli teatralnych polskich teatrów mieszkańcom miejscowości, w których nie działa teatr instytucjonalny. Popularyzuje on sztukę teatralną oraz działa na rzecz niwelowania barier ekonomicznych w dostępie do teatru, szczególnie w miejscowościach oddalonych od dużych ośrodków teatralnych.

Program TEATR POLSKA jest organizowany od 2009 roku przez Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego.

Program OFF Polska, organizowany przez Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, ma na celu umożliwienie produkcji i eksploatacji spektakli teatru niezależnego i offowego. Ideą Programu jest wspieranie twórców teatru niezależnego i offowego poprzez umożliwienie poszukiwań twórczych i realizację autorskich projektów artystycznych, a także wspieranie profesjonalizacji teatrów niezależnych i offowych w obszarze produkcji, dokumentacji i promocji spektakli oraz otwieranie ich na wyzwania związane z dotarciem do widza i poszerzania grona odbiorców sztuki teatru.

LasFest - Międzynarodowy Festiwal Teatralny w Lesie jest wyjątkowym, cyklicznym wydarzeniem kulturalnym, które odbywa się w unikalnych przestrzeniach ośrodka Siedlisko Kultury Solniki 44, ulokowanego w sąsiadującym z Puszcą Knyszyńską lesie, na obszarze Zielonych Płuc Polski (nieopodal Białegostoku). Scena, prowadzona przez twórców teatralnej Grupy Coincidentia, gościła w trakcie trzech edycji LasFest spektakle, koncerty, prace w toku

artystów z Polski, Holandii, Niemiec, Izraela i Wielkiej Brytanii. Ideą festiwalu są coroczne spotkania z teatrem tworzonym na gruncie niezależnym w różnych miejscach na świecie, teatrem poszukującym różnych środków scenicznej ekspresji. Wybór najciekawszych propozycji teatrów niezależnych, wzbogacony imprezami towarzyszącymi (koncertami, spotkaniami z artystami, improwizowanymi pokazami sesyjnymi, projekcjami filmów ...) oraz unikalny charakter miejsca ich prezentacji (scena Solniki 44 położona jest w pozbawionej ludzkiego sąsiedztwa leśnej głuszy) tworzą niepowtarzalną atmosferę festiwalu.

Zabytki na terenie Gminy Zabłudów :

1. Kościół Św. Apostołów Piotra i Pawła w Zabłudowie (Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. App. Piotra i Pawła w Zabłudowie, Kościół parafialny pw. świętych Piotra i Pawła położony przy rynku klasycystyczny kościół wybudowany w latach 1805-1840. Ogrodzenie kościoła z początku XX w.

2. Cerkiew Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny w Zabłudowie (Parafia Prawosławna pw. Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny w Zabłudowie)

Cerkiew Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny - klasycystyczna cerkiew została zbudowana w latach 1847-1855 na rzucie krzyża greckiego, z wieżą frontową przykrytą kopułą. Usytuowana jest po przeciwnej do kościoła stronie rynku

3. Cerkiew Św. Kosmy i Damiana w Rybołach (Parafia prawosławna Św. Kosmy i Damiana w Rybołach, wybudowana w latach 1874-1879

4. Cerkiew Św. Jerzego w Rybołach (Prawosławna cerkiew cmentarna pw. Św. Jerzego w Rybołach przy Parafii prawosławnej Św. Kosmy i Damiana w Rybołach.

Cerkiew cmentarna p.w. św. Jerzego, drewniana z XVIII-XIX

5. Cerkiew Św. Jana Teologa w Pawłach (Prawosławna cerkiew cmentarna pw. Św. Jana Teologa w Pawłach przy Parafii prawosławnej Św. Kosmy i Damiana w Rybołach)

Cerkiew prawosławna cmentarna p.w. św. Jana Teologa, drewniana z 1883r.

6. Cerkiew Podwyższenia Krzyża Świętego nieopodal Folwarków Tylwickich (zabytkowa prawosławna cerkiew cmentarna w uroczysku Piatienka, w pobliżu wsi Folwarki Tylwickie przy Parafii prawosławnej Przemienienia Pańskiego w Topolanach)

Cerkiew prawosławna cm. p.w. Podwyższenia Krzyża Św., drewniana z 1819 r., cmentarz

7. Cmentarz pw. Św. Rocha w Zabłudowie (Kaplica cmentarna pw. Św. Rocha w Zabłudowie)

Kaplica pw. św. Rocha - klasycystyczna kaplica wymurowana w 1850 r. Ogrodzenie cmentarza i brama z tego samego okresu

8. Kaplica pw. Św. Marii Magdaleny w Zabłudowie

Kaplica pw. Św. Marii Magdaleny w Zabłudowie usytuowana na cmentarzu katolicko – prawosławnym, pierwotnie grekokatolicka, obecnie rzymskokatolicka. Kaplica barokowa, wymurowana w 2. poł. XVIII w. Cmentarz ogrodzony, z bramą z 1848 r.

9. Białostoczek – park dworski z aleją dojazdową, 2 poł. XIX w.

10. Bogdaniec – zespół dworski, 2 poł. XIX w.

11. Krasne – park dworski, lata 1935 - 1937

3.5 Zdrowie publiczne

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych. Do zadań własnych gminy w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy w szczególności:

- 1) opracowywanie i realizacja oraz ocena efektów programów polityki zdrowotnej wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy;
- 2) (uchylony);
- 3) inicjowanie i udział w wytyczaniu kierunków przedsięwzięć lokalnych zmierzających do zaznajamiania mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami;
- 4) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy.

Do placówek świadczących usługi medyczne na rzecz mieszkańców gminy Zabłudów należą:

1. NZOZ Przychodnia Rodzinna s.c Urszula Kuprianowicz, Magdalena Kuprianowicz ul. A. Mickiewicza 5 w Zabłudowie.
2. Kerit Sp. z o.o. Praktyka lekarska ul. G. Chodkiewicza 3 w Zabłudowie.
3. Centrum Medyczne Vitamed- stomatolog ul. G. Chodkiewicza 3 w Zabłudowie.
4. Indywidualna specjalistyczna praktyka stomatologiczna Ewa Gulko ul. Mickiewicza 5 w Zabłudowie.
5. NZOZ Rehabilitacja Lecznicza Zdrowie Henryk Jabłoński.
Przychodnia rodzinna s.c Urszula Kuprianowicz, Magdalena Kuprianowicz

Przychodnia Kerit Sp.z o.o. zatrudnia 2 lekarzy, 6 pielęgniarek i jedną położną. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób przebywających pod opieką przychodni w poszczególnych latach.

Tabela nr Liczba osób objętych opieką przychodni.

Wskaźniki	2020 r.	2021 r.	II kwartał 2022
Liczba osób przebywających pod opieką lekarza POZ	3304	3524	3757
Liczba osób przebywających pod opieką pielęgniarek	3336	3556	3790
Liczba kobiet i noworodków przebywających pod opieką położnej	1754	1862	1993

Źródło: Kerit Sp. z o.o. Praktyka lekarska.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) 11 marca 2020 roku ogłosiła stan pandemii SARS-CoV-2, wywołującego COVID-19, zespół ostrej niewydolności oddechowej prowadzący do ciężkiego zapalenia płuc. W Polsce pierwszy przypadek zakażenia koronawirusem wykryto 4 marca 2020 roku. Od tamtego czasu SARS-CoV-2 pojawił się już we wszystkich województwach. W związku z rozprzestrzenianiem się patogenu w kraju w dniu 20 marca wprowadzono stan epidemii². Decyzją Ministra Zdrowia od 16 maja 2022r. w Polsce obowiązuje stan zagrożenia epidemicznego.³

W 2020r w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS – CoV – 2 i wywołanej nim choroby zakaźnej, funkcjonowanie Urzędu Miejskiego w Zabłudowie zostało dostosowane do aktualnej sytuacji i objęte specjalnymi nw. procedurami:

1. Zmienia się godziny pracy Urzędu Miejskiego w Zabłudowie w środy. Aktualnie Urząd pracuje od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.00 do 15.00.

2. Tworzy się biuro podawcze przeznaczone do przekazywania i odbierania dokumentów przez klientów Urzędu, które będzie zlokalizowane w przedsionku wejścia do Urzędu Miejskiego w Zabłudowie, ul. Rynek 8. Biuro będzie czynne w dniach i godzinach pracy Urzędu. Poza wejściem do biura podawczego wszystkie pozostałe wejścia do Urzędu pozostają zamknięte.

² Stan epidemii został prowadzony Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r. poz. 491).

³ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1028).

3. Wszelkie druki i wzory wniosków będą udostępnione w biurze podawczym. Mieszkańcy mogą załatwiać sprawy telefonicznie, mailowo lub za pośrednictwem Cyfrowego Urzędu, platformy e PUAP. Wzory druków oraz wykaz numerów telefonów kontaktowych i adresów email do pracowników Urzędu znajduje się w serwisie internetowym zabludow.pl i um.zabludow.wrotapodlasia.pl w zakładce „Urząd i Burmistrz”.

4. Niezbędne opłaty, w tym podatki, opłaty za gospodarowanie odpadami, faktury za pobór wody i odprowadzanie ścieków należy uiszczać na indywidualne konta bankowe wskazane w decyzjach, fakturach i informacjach o wysokości opłat.

5. Odwołane zostają wszystkie wydarzenia i spotkania z mieszkańcami oraz podmiotami zewnętrznymi organizowane przez komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Zabłudowie.

6. Śluby cywilne udzielane będą jedynie w obecności pary młodej i świadków.

7. Zawiesza się pełnione w soboty dyżury pracowników Urzędu Stanu Cywilnego. Akty zgonu wydawane będą od poniedziałku do piątku, w godzinach pracy Urzędu.

8. Zawiesza się działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

9. Zawiesza się realizację pracy socjalnej w środowiskach przez pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny.

10. Zawiesza się funkcjonowanie się targowiska w Zabłudowie, hali sportowej, świetlic wiejskich, boisk i obiektów rekreacyjno – sportowych, publicznych placów zabaw oraz Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w Zabłudowie.

Pandemia niewątpliwie przyspieszyła upowszechnienie niektórych trendów zapoczątkowanych kilka lat wcześniej, które przed wydarzeniami z 2020 roku wciąż były w powijakach również wśród przychodni na terenie gminy Zabłudów. Jednym z nich jest e-zdrowie, nazywane również telemedycyną, obwołane przez ekspertów ważnym elementem rozwiązania problemu zwiększonego zapotrzebowania starzejącej się ludności na opiekę medyczną. W ubiegłych latach wielu pacjentów po raz pierwszy w życiu skorzystało z teleporady u lekarza rodzinnego – wszystko to z powodu konieczności przestrzegania wymogów dystansowania społecznego.

Od stycznia 2021 r. mieszkańcy gminy Zabłudów mogli zaszczepić się bezpłatnymi szczepionkami przeciwko wirusowi SARS-CoV-2. Mieszkańcy Gminy Zabłudów mający ograniczoną możliwość w dotarciu do punktu szczepień wyznaczonego na terenie Gminy Zabłudów i posiadający aktualne orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym o kodzie R lub N lub odpowiednio I grupę z ww. schorzeniami, mogli skorzystać z transportu

organizowanego przez gminę do jednego punktu szczepień przy ul. G. Chodkiewicza 3 w Zabłudowie.

3.6 Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo jako naczelną potrzebą człowieka oraz grupy społecznej jest podstawową potrzebą państwa, a jego brak powoduje niepokój i poczucie zagrożenia. Bezpieczeństwo, w powszechnym użyciu oznacza ogólnospołeczne zabezpieczenie potrzeb istnienia, przetrwania, pewności, stabilności, tożsamości, niezależności, ochrony poziomu i jakości życia. Zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności obejmują one sprawy związane z porządkiem publicznym i bezpieczeństwem obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia

i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego⁴. Aby zapewnić bezpieczeństwo mieszkańców gmin, organ, jakim jest wójt (burmistrz, prezydent miasta) posiada unormowania prawne określające jego obowiązki i zadania będące zapisami w aktach prawnych. Do zadań burmistrza w kwestii bezpieczeństwa publicznego należy między innymi: wydawanie decyzji administracyjnych; wydawanie przepisów porządkowych w przypadku, gdy zaistnieje sytuacja wyjątkowa, wymagająca natychmiastowego działania (muszą być one jednak zatwierdzone na najbliższej sesji rady). W przypadku braku możliwości usunięcia bezpośredniego zagrożenia ogłasza ewakuację ludności z terenów objętych zagrożeniem. Kieruje on działaniami mającymi na celu zapobieganie i usuwanie skutków katastrof i klęsk. W tym zakresie wójt może wydawać polecenia organom jednostek pomocniczych i kierownikom jednostek ochrony przeciwpożarowej z terenu gminy, może również występować do władz innych jednostek organizacyjnych gminy o wykonanie zadań, związanych z likwidacją zaistniałej sytuacji. Burmistrz jest również właściwym organem w sprawach dotyczących zarządzania kryzysowego, o czym stanowi art. 19 ustawy o zarządzaniu kryzysowym. W związku z tym, wójt kieruje działaniami związanymi z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń. W działaniach z zakresu zarządzania kryzysowego burmistrza wspiera gminny zespół zarządzania kryzysowego, który sam powołuje, określa jego organizację, siedzibę oraz kieruje jego pracami.

⁴ Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. Dz. U. 1990 Nr 16 poz. 95 Art. 7.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

W związku z powyższym na terenie gminy Zabłudów zostało powołane Gminne Centrum Reagowania. Zakres działania Gminnego Centrum Reagowania określa Zarządzenie Nr IV/52/03 Burmistrza Zabłudowa z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie określenia składu Gminnego Zespołu Reagowania oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu tworzenia gminnego zespołu reagowania, powiatowego i wojewódzkiego zespołu reagowania kryzysowego oraz Rządowego Zespołu Koordynacji Kryzysowej i ich funkcjonowania. (Dz. U. Nr 215 poz. 1818) Przy znakowaniu Gminne Centrum Reagowania używa symbolu „GCR” Zadaniem zespołu jest:

1. Koordynowanie działań zmierzających do zapobiegania, zwalczania i usuwania skutków klęsk żywiołowych, katastrof i innych nadzwyczajnych zagrożeń życia, zdrowia, mienia i ludzi oraz zagrożeń środowiska we wszystkich fazach zarządzania kryzysowego.

2. Zapewnienie Burmistrzowi Zabłudowa możliwości kierowania działaniami w sytuacji kryzysowej, a także innych zagrożeń wynikających z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych prawd przyrody, stanowiących zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska.

3. Przygotowanie Burmistrzowi Zabłudowa pełnej analizy związanej z szeroko pojętym bezpieczeństwem na terenie gminy Zabłudów.

Skład Gminnego Zespołu Reagowania Kryzysowego:

- 1) Szef Zespołu - Z-ca Burmistrza
- 2) Z-ca Szefa Zespołu ds. planowania i analiz - Sekretarz Gminy
- 3) Z-ca Szefa ds. ratownictwa i organizacji działań - inspektor ds. budownictwa
- 4) Grupa robocza o charakterze stałym:
 - a) grupa planowania cywilnego,
 - b) grupa monitorowania, prognoz i analiz
- 5) Grupa robocza o charakterze czasowym:
 - a) grupa operacji i organizacji działań,
 - b) grupa zabezpieczenia logistycznego,
 - c) grupa opieki zdrowotnej i pomocy socjalno-bytowej.

2. W skład grupy planowania cywilnego wchodzi:

- 1) Kierownik grupy: - inspektor ds. obrony cywilnej
- 2) Członkowie grupy: - Komendant Komisariatu Policji - Kierownik Gminnego Zespołu ds. Ewakuacji Ludności - inspektor ds. drogownictwa.

3. W skład grupy monitorowania, prognoz i analiz wchodzi:

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

- 1) Kierownik grupy: - Komendant Gminny OSP
- 2) Członkowie grupy: - inspektor ds. gospodarki komunalnej - kierownik zakładu weterynarii - komendant ds. wykrywania i alarmowania.
4. W skład grupy operacji i organizacji działań wchodzi:
 - 1) Kierownik grupy: - inspektor ds. gospodarki komunalnej - z-ca Komendanta Komisariatu Policji - inspektor ds. opieki społecznej.
5. W skład grupy zabezpieczenia logistycznego wchodzi:
 - 1) Kierownik grupy: - inspektor ds. gospodarki komunalnej
 - 2) Członkowie grupy: - kierownik Posterunku Energetycznego w Zabłudowie - kierownik Zakładu Telekomunikacji w Zabłudowie - naczelnik Poczty Polskiej w Zabłudowie
6. W skład grupy opieki zdrowotnej i pomocy socjalno-bytowej wchodzi:
 - 1) Kierownik grupy: - Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
 - 2) Członkowie grupy: - Skarbnik Gminy - dyrektor Miejskiego Ośrodka Animacji Kultury.

Ochroną bezpieczeństwa obywateli zajmuje się wiele podmiotów do podstawowych zaliczyć można w szczególności Policję. Z dniem 01.07.2022 r. w ramach reorganizacji w miejsce całodobowego Komisariatu Policji w Michałowie powstał Komisariat Policji w Zabłudowie oraz dwa podległe Posterunki w Policji w Gródku i Michałowie. Komisariat jest czynny w dni powszednie od godziny 06:00 do godz. 22:00, natomiast w soboty i w niedzielę od godz. 08:00 do godz. 16:00. Kadre Komisariatu tworzy 11 funkcjonariuszy tj. Komendant Komisariatu, Kierownik Ognia Kryminalnego, sześciu funkcjonariuszy Ognia Kryminalnego, dwóch dzielnicowych i Asystent Zespołu Prewencji. Kadra Posterunku Policji w Gródku składa się z 5 funkcjonariuszy oraz Posterunek Policji w Michałowie – 7 funkcjonariuszy.

Zdarzenie kryminalne na terenie gminy Zabłudów obsługiwane są przez funkcjonariuszy przedmiotowego Komisariatu. Dyslokacja służby patrolowej obecnie wyznaczana jest przez Wydział Patrolowo – Interwencyjny KMP w Białymstoku. Funkcjonariusze tego Wydziału realizują działania prewencyjne w tym interwencje policyjne na terenie gminy Zabłudów. Policjanci pionu kryminalnego realizują zadania związane z prowadzeniem postępowań przygotowawczych, czynności sprawdzających, poszukiwań osób ukrywających się przed wymiarem sprawiedliwości. Dzielnicowi KP w Zabłudowie wykonują zadania służby obchodowej w podległych ich rejonach służbowych, uczestniczą w posiedzeniach Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego, współpracują z Miejskim

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zabłudowie, kuratorami zawodowymi i społecznymi Sądu Rejonowego w Białymstoku, placówkami oświatowymi na terenie gminy Zabłudów, realizują również działania profilaktyczne. Asystent Zespołu Prewencji w Zabłudowie realizuje zadania z zakresu prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, działania profilaktyczne w 6 kategoriach oraz prowadzi czynności w sprawach nieletnich i małoletnich. Dzielnicy i Asystent zespołu Prewencji w Zabłudowie na terenie gminy Zabłudów prowadzą działania profilaktyczne w kategoriach:

1. Uzależnienia - nowe narkotyki, alkohol.
2. Cyberzagrożenia.
3. Handel ludźmi.
4. Mowa nienawiści w tym hejt, przestępstwa z nienawiści.
5. Bezpieczeństwo Seniorów.

6. Lokalne bezpieczeństwo oraz w zależności od pory roku - Bezpieczne wakacje, Bezpieczna droga do szkoły, Bezpieczne ferie. Przedmiotowe działania profilaktyczne były prowadzone intensywnie, lecz z uwagi na fakt pojawienia się pandemii koronawirusem w latach 2020 – 2022 ograniczone zostały do minimum z uwagi na ogólne bezpieczeństwo i wymogi sanitarne.

Tabela Przedstawia wykroczenia w gm. Zabłudów w latach 2019-2022.

Rodzaj wykroczenia	Lata						
	2019 r.	%	2020 r.	%	2021 r.	%	II kwartał 2022 r.
Ruch drogowy	40	34,19	65	56,52	62	49,6	
Porządkowe	30	25,64	25	21,74	20	16,00	10
Niszczenie mienia	10	8,55	8	6,96	10	8,00	5
Kradzieże	20	17,09	8	6,96	6	4,80	9

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Inne	17	14,53	9	7,82	27	21,6	10
Razem	117	100	115	100	125	100	85

Zródło: Komisariat Policji w Zabłudowie.

Jak wynika z powyższej Tabeli wykroczenia zanotowane na terenie gminy Zabłudów w ostatnich trzech latach utrzymują się na podobnym poziomie jest to odpowiednio: 2019 r.- 117 wykroczeń; 2022 r. - 115, natomiast 2021 r.- 125. Podane dane na rok bieżący również pokazują, iż nie będzie znacznej poprawy bądź pogorszenia sytuacji bezpieczeństwa na terenie gminy. Do najliczniejszych wykroczeń dochodzi w ruchu drogowym i na tej płaszczyźnie widoczny jest największy wzrost porównując rok 2019 do lat następnych. W 2019 r. zaistniało 40 takich zdarzeń co stanowi jedną trzecią wszystkich wykroczeń (34,19%) natomiast już w roku następnym jest to 65 wykroczeń i jest to już ponad połowa wszystkich wykroczeń zanotowanych w roku 2020 (56,52%). W roku 2021 było 62 wykroczenia w ruchu drogowym co pokazuje, iż co drugie wykroczenie na terenie gminy Zabłudów popełniają kierowcy, rowerzyści lub inni uczestnicy ruchu drogowego. Największy spadek wykroczeń, bo ponad o połowę notujemy w kradzieży z 20 w 2019r. (17,09%) do 8 (6,96%) w 2020r i 6 (4,80%) w 2021r.

Tabela przedstawia przestępstwa w gm. Zabłudów w latach 2019-2022

Rodzaj przestępstwa	Lata						II kwartał 2022 r.
	2019 r.	%	2020 r.	%	2021 r.	%	
Przemoc w rodzinie, znęcanie się	29	8,12	19	6,13	21	6,21	17
Nietrzeźwy kierujący	44	12,32	47	15,16	55	16,32	42
Kradzież, kradzież z włamaniem	79	22,13	34	10,97	35	10,39	25

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Niszczenie mienia	16	4,48	19	6,13	20	5,93	17
Oszustwa	29	8,12	42	13,55	54	16,02	38
Inne	160	44,81	149	48,06	152	45,10	125
Razem	357	100	310	100	337	100	264

Źródło: Komisariat Policji w Zabłudowie.

Powyższa Tabela prezentuje skalę przestępstw na terenie gm. Zabłudów w okresie od 2019 r. Do sierpnia 2022 r. Najczęściej popełnianym przestępstwem w roku 2019 r. to kradzież

i kradzież z włamaniem - 79 przypadków (22,13 % rzadziej niż co czwarte przestępstwo), porównując to z latami następnymi widoczny jest duży spadek tj. odpowiednio: 2020 r.- 34 (10,97 czyli już co dziesiąte przestępstwo to kradzież i kradzież z włamaniem) 2021 r. -35 (10,39 %). Dane z roku bieżącego pokazują dalszą tendencję spadkową tego rodzaju przestępstwa. Kolejnym najczęściej popełnianym przestępstwem w 2019 r. jest kierowanie pod wpływem alkoholu – 44 (12,32 %). W roku 2020 r., pomimo ogólnego spadku liczby wszystkich przestępstw (310) to nadal jazda pod wpływem alkoholu utrzymuje się na podobnym poziomie tj. 47 (15,16%), natomiast w 2021 r. Zauważalny jest wzrost i ogólnej liczby przestępstw (337) i kierujących pod wpływem alkoholu (55- 16,32 %).

Jak pokazują powyższe dan najpoważniejszym problemu w gminie w kwestii bezpieczeństwa pojawiają się w ruchu drogowym tj. Między innymi poruszanie się pojazdami w stanie nietrzeźwym oraz kradzieże i kradzieże w włamaniem oraz oszustwa.

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego Ważnym jest tworzenie narzędzi, które pozwolą na rzetelne i czytelne zidentyfikowanie i przedstawienie, w tym społecznościom lokalnym, skali i rodzaju zagrożeń oraz instytucji współodpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Identyfikacja ta nie może przebiegać bez uwzględnienia oczekiwań społecznych. Takim narzędziem powinny być mapy zagrożeń bezpieczeństwa. Mapy zagrożeń należy traktować jako istotny element procesu zarządzania bezpieczeństwem publicznym, realizowanym w partnerstwie międzyinstytucjonalnym i społecznym. Powinny one służyć również optymalnej alokacji zasobów sprzętowo-

kadrowych służb, w szczególności do podejmowania decyzji co do tworzenia komisariatów i posterunków Policji.

Krajowa mapa zagrożeń bezpieczeństwa opiera się o informacje skatalogowane w trzech płaszczyznach:

1. informacje gromadzone w policyjnych systemach informatycznych,
2. informacje pozyskiwane od społeczeństwa w trakcie:
 - bezpośrednich kontaktów z obywatelami, z przedstawicielami samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych itp.;
 - w trakcie realizowanych debat społecznych poświęconych bezpieczeństwu publicznemu,
3. informacje pozyskiwane od obywateli (internautów) z wykorzystaniem platformy wymiany informacji.

Najczęstsze wskazywane typy zagrożeń w gminie Zabłudów:

- spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych,
- zła organizacja ruchu drogowego,
- bezpańskie psy,
- przekraczanie dozwolonej prędkości.

Kluczowym podmiotem współdziałającymi z policją w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie Zabłudów jest Ochotnicza Straż Pożarna. Do zadań ochotniczej Straży Pożarnej należą :

1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z państwową strażą pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami.
2. Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń.
3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi.
4. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.
5. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz statutu.
6. Działania na rzecz ochrony środowiska.

Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Zabłudowie znajduje się w czołówce najczęściej dysponowanych jednostek do zdarzeń z terenu powiatu białostockiego. Wielokrotnie strażacy

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

brali udział w akcjach ratowniczo – gaśniczych też w powiecie bielskim, hajnowskim, sokólskim czy w Białymstoku. Jednostka w 2020 r. dokonała zakupu nowego samochodu, na który otrzymała dofinansowanie z Komendy Głównej Straży Pożarnej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, gminy Zabłudów i ze zbiórki datków. Otrzymane dofinansowanie do zakupu samochodu nie było jednak wystarczające. Dlatego też strażacy z jednostki podjęli decyzję, że wynagrodzenie za akcje ratowniczo – gaśnicze za rok 2020 w całości przekażą na zakup nowego wozu. Poniżej przedstawiono pojazdy służące ochronie przeciwpożarowej na terenie Gminy Zabłudów:

1. Samochód POŻARNICZY Star 25 BIA 39CA
2. Samochód POŻARNICZY STAR A 26P
3. Samochód POŻARNICZY VOLKSWAGEN TRANSPORTER
4. Samochód POŻARNICZY Star 266
5. Samochód POŻARNICZY Star A 28
6. Samochód POŻARNICZY Jelcz 004
7. Samochód SPECJALNY Iveco 190,26
8. Samochód pożarniczy VOLKSWAGEN TRANSPORTER
4. Samochód SPECJALNY IVECO MAGIRUS 120-19 AW - OSP FOLWARKI WIELKIE 1986
5. Samochód POŻARNICZY IVECO 70C18 - OSP ZABUDÓW
6. Samochód MITSHUBISHI L 200 - OSP PAWŁY
7. SAMOCHÓD POŻARNICZY SCANIA P360 - OSP ZABŁUDÓW
8. SAMOCHÓD POŻARNICZY- ŻUK A15
9. PRZYCZEPA SAMOCHODOWA BORO

Jak wynika z powyższej tabeli na terenie gminy Zabłudów funkcjonuje 11 ochotniczych straży pożarnej łączna liczba wszystkich członków wynosi 193, z czego 60 członków posiada uprawnienia do działania.

Tabela Wykaz ochotniczych straży pożarnej w gminie Zabłudów

L.p.	Nazwa OSP	Liczba członków	Liczba zdarzeń
1.	Cieluszki	15/0 uprawnionych do działań	Jednostka typu M bez samochodu

2.	Folwarki Wielkie	18/ 4 uprawnionych do działań	16
3.	Krynickie	15/ 3 uprawnionych do działań	10
4.	Kudrycze	15/0 uprawnionych do działań	Jednostka typu M bez samochodu
5.	Nowosady	15/0 uprawnionych do działań	Jednostka typu M bez samochodu
6.	Pawły	15/ 4 osoby uprawnione do działań	9
7.	Rafałówka	16/12 uprawnionych do działań	26
8.	Ryboły	18/11 uprawnionych do działań	32
9.	Rzepniki	13/ 0 uprawnionych do działań	Jednostka Typu M bez samochodu
10.	Zabłudów	41/ 26 uprawnionych do działań	108
11.	Żuki	12/0 przeszkolonych	1

Źródło: Ochotnicza Straż Pożarna w Zabłudowie.

3.7 Sytuacja osób starszych

Starzenie się społeczeństwa w gminie pociąga za sobą wielorakie konsekwencje (społeczne, ekonomiczne, kulturowe), ale jest też wyzwaniem do kreowania rozwiązań, umożliwiających seniorom w długiej perspektywie normalne funkcjonowanie. Sytuacja osób starszych w obszarze wiejskim znacznie różni się od sytuacji osób starszych w mieście.

Utrudniony dostęp do podstawowych usług społecznych na wsi stawia w gorszym położeniu seniorów zamieszkujących obszary wiejskie, szczególnie tych, którzy są wykluczeni ze względu na niepełnosprawność czy długotrwałą chorobę. Poprawa jakości życia seniorów w gminie Zabłudów wymaga podejmowania działań innych niż kierowane do seniorów mieszkających w mieście. Statystyki demograficzne dla gminy Zabłudów pokazują, iż przybywa mieszkańców w wieku senioralnym tj. kobiet po 60 roku życia i mężczyzn po 65 roku życia. Pokolenie współczesnych seniorów to w zdecydowanej większości ludzie aktywni zarówno fizycznie jak i społecznie, posiadający wiele pasji, lubiący podróże i wypoczynek. Potwierdzeniem jest liczny udział seniorów w organizowanych lokalnych imprezach, w stowarzyszeniach emerytów i rencistów, w kołach gospodyń wiejskich, zespołach śpiewaczych. Środowisko seniorów to mieszkańcy z bogatym doświadczeniem życiowym, posiadający ogromny potencjał wiedzy i umiejętności, które można przekazać młodszym pokoleniom. Przeważająca część seniorów mieszka w swoich prywatnych domach jednorodzinnych, coraz częściej opustoszałych po wyprowadzeniu się dzieci. W warunkach gminy Zabłudów, tylko nieznaczna część starszych mieszkańców potrzebuje wsparcia finansowego z systemu pomocy społecznej, gdyż utrzymuje się z niskich świadczeń emerytalno – rentowych bądź tylko świadczeń z pomocy społecznej. Sytuacja finansowa seniorów umożliwia im godne życie oraz realizowanie swoich zainteresowań.

W obszarze gminy Zabłudów przybywa też osób starszych, zamieszkujących samotnie, które nie mogą liczyć na pomoc dzieci czy dalszej rodziny. Najczęstszym wyzwaniem dla tych mieszkańców jest utrzymanie domu oraz ogrzewanie w zimie. Opalanie domu piecem węglowym starego typu wymaga znacznego wysiłku, zaś nie wszystkich mieszkańców stać na wymianę kotła grzewczego na gazowy, który nie wymaga obsługi. Niemobilnym seniorom z czasem wyzwaniem stają się zakupy czy wizyta u lekarza. Rozproszenie terytorialne gminy Zabłudów powoduje, iż nie wszystkie sołectwa posiadają dogodny dostęp do sklepów, przychodni lekarskiej czy apteki. Z czasem seniorzy zamieszkujący samotnie potrzebują wsparcia z zewnątrz w tym zakresie. Jak do tej pory, w gminie funkcjonuje dobrze pomoc sąsiedzka i tylko niewielka część osób starszych wymaga wsparcia z systemu pomocy społecznej.

Trzeba mieć na uwadze, iż starsi seniorzy w przeważającej większości są wykluczeni cyfrowo. Nie korzystają z komputera i Internetu, nie obsługują smartfonów, nie korzystają z dostępu do bankowości elektronicznej, poczty elektronicznej oraz innych ułatwiających współczesne życie portali np. epuap.gov.pl, zus.pl, pacjent.gov.pl czy gov.pl.

Wykluczenie cyfrowe seniorów powoduje, iż stają się oni zależni od młodszego pokolenia, które często nie ma czasu bądź cierpliwości, aby zapoznać starszego członka rodziny z tajnikami współczesnej techniki. Za gwałtownym postępem technicznym i cyfrowym seniorzy nie nadążają, to często ich niewiedza i nieświadomość wykorzystywane są przez przestępców do różnego rodzaju wyłudzeń czy uwikłania w wysokie kredyty np. na pokazach „medycznych”. W tym obszarze seniorzy potrzebują znacznie większej ochrony i świadomości.

W grupie osób starszych, są też seniorzy wymagający wsparcia ze strony innych osób, gdyż z powodu niepełnosprawności bądź długotrwałej choroby są znacznie ograniczeni w codziennym funkcjonowaniu. W znakomitej większości wsparcie zapewnia najbliższa rodzina, a pomoc w formie usług opiekuńczych osobom samotnym zapewnia MOPS w Zabłudowie. W przypadku osób samotnych, nieposiadających rodziny, jest to w przeważającej większości pomoc w codziennym funkcjonowaniu m.in.: robienie zakupów, pomoc w higienie osobistej, posprzątanie mieszkania czy przygotowanie posiłku. Senior, który wymaga takiej opieki, a rodzina nie jest w stanie jej zapewnić, może ubiegać się o przyznanie usług opiekuńczych, zaś ich zakres oraz odpłatność ustalana jest w decyzji administracyjnej.

W przypadkach, kiedy wszelkie inne formy pomocy są niewystarczające, a senior wymaga całodobowej opieki, MOPS w Zabłudowie może kierować osoby starsze do domu pomocy społecznej, a w przypadku konieczności zapewnienia stałej pomocy medycznej pracownicy socjalni pomagają w załatwieniu skierowania do zakładu opiekuńczo – leczniczego, zakładu pielęgnacyjno – opiekuńczego. ale jest ona ważnym elementem systemu wsparcia seniorów w gminie.

Sytuacja seniorów w gminie Zabłudów z roku na rok wymaga podejmowania nowych działań, wpływających na poprawę jakości ich życia. W perspektywie najbliższych lat, ze względu na niekorzystną sytuację demograficzną wzrośnie zapotrzebowanie na szereg profesjonalnych usług skierowanych do seniorów.

3.8 Charakterystyka rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie. Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, celem działań Ośrodka jest wspieranie osób i rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Zabłudów

w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej, jednakże pod warunkiem wykorzystania przez nich posiadanych własnych uprawnień, zasobów i możliwości. Świadczenia z pomocy społecznej mają charakter obligatoryjny lub fakultatywny i przybierać mogą formę finansową, usługową lub rzeczową. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Prawo do świadczeń pieniężnych wypłacanych w oparciu o zapisy ustawy o pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Z dniem 1 stycznia 2022 r. kryteria dochodowe uprawniające do pobierania świadczeń z pomocy społecznej uległy zmianie, przez co prawo do świadczeń przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776 zł,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600 zł.

Zapisy ustawy o pomocy społecznej określają powody, dla których udzielana jest pomoc społeczna. Poniższa tabela opisuje liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach pobierających świadczenia z pomocy społecznej w 2019, 2020, 2021 i II kwartale 2022 roku przyznawanych z uwagi na powód trudnej sytuacji życiowej, o której mowa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Zapisy ustawy o pomocy społecznej określają powody, dla których udzielana jest pomoc społeczna. Poniższa tabela opisuje liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach pobierających świadczenia z pomocy społecznej w 2019, 2020, 2021 i II kwartale 2022 roku przyznawanych z uwagi na powód trudnej sytuacji życiowej, o której mowa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Tabela Liczba rodzin pobierających świadczenia z pomocy społecznej z uwagi na powody trudnej sytuacji rodziny w latach 2019, 2020, 2021 oraz w II kwartale 2022 r.

Lp.	Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
		Stan na koniec 2019 r.		Stan na koniec 2020 r.		Stan na koniec 2021 r.		Stan na koniec II kwartału 2022 r.	
1.	Ubóstwo	104	228	83	166	76	132	55	x
2.	Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	x
3.	Bezdomność	4	7	1	1	2	2	2	x
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	33	159	22	112	14	79	9	x
5.	W tym: wielodzietność	21	121	15	91	10	65	7	x
6.	Bezrobocie	54	123	54	112	49	79	26	x
7.	Niepelnosprawność	82	129	67	105	65	100	56	x
8.	Długotrwała lub ciężka choroba	102	228	74	141	67	119	52	x
9.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	23	80	19	62	16	63	7	x
10.	W tym: rodziny niepełne	18	57	15	42	12	39	4	x
11.	Rodziny wielodzietne	2	10	4	20	4	24	3	x
12.	Przemoc w rodzinie	1	4	1	2	0	0	0	x
13.	Potrzeba ochrony ofiar	0	0	0	0	0	0	0	x

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

	handlu ludźmi								
14.	Alkoholizm	14	20	24	33	16	21	8	x
15.	Narkomania	0	0	0	0	0	0	0	x
16.	Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	5	5	2	2	1	x
17.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0	0	0	0	0	0	x
18.	Zdarzenie losowe	5	9	2	3	1	1	0	x
19.	Sytuacja kryzysowa	0	0	1	4	1	4	0	x
20.	Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0	0	x
21.	Ogółem	465	1177	385	891	335	730	173	x

Źródło: Opracowano na podstawie danych ze sprawozdań rocznych i półrocznych MPiPS-03.

Z analizy Tabeli wynika że, największa grupa świadczeniobiorców MOPS w Zabłudowie odczuwa problem ubóstwa, a także zmagają się z długotrwałą lub ciężką chorobą, kolejna grupa to osoby, gdzie występuje niepełnosprawność i bezrobocie oraz potrzeba ochrony macierzyństwa.

Liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie z pomocy społecznej z uwagi na powody trudnej sytuacji rodziny w:

- 2019 r. wyniosła 465 osób,
- 2020 r. wyniosła 385 osób,
- 2021 r. wyniosła 335 osób,
- II kwartale 2022 r. wyniosła 173 osoby.

Zadania pomocy społecznej polegają w szczególności na przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, realizowaniu pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwijaniu infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

3.8.1 Świadczenia pieniężne.

Podstawą przyznania świadczeń pieniężnych jest spełnianie kryterium dochodowego, które wynosi dla osoby samotnie gospodarującej 776 zł, natomiast dla osoby w rodzinie 600 zł.

Za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony (bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej).

Pomniejszoną

o miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach, a także kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Do dochodu nie wlicza się jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego, zasiłku celowego, pomocy materialnej mającej charakter socjalny albo motywacyjny, przyznawanej na podstawie przepisów o systemie oświaty, wartości świadczenia w naturze oraz świadczenia przysługującego osobie bezrobotnej na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych.

Obok kryterium dochodowego, warunkiem udzielenia świadczenia pieniężnego jest wystąpienie przynajmniej jednej z okoliczności, określonych w ustawie o pomocy społecznej. Wąchlarz tych okoliczności jest bardzo szeroki i obejmuje m.in. sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, zdarzenia losowe oraz klęski żywiołowe.

Zasilek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 719 zł miesięcznie
- w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie

Do dochodu osoby ubiegającej się i pobierającej zasiłek stały nie wlicza się kwoty zasiłku okresowego.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej zasiłek stały nie przysługuje.

Postępowanie o ustalenie prawa do zasiłku stałego zostanie również wszczęte w przypadku złożenia przez osobę, która nie posiada orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy lub orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wniosku o przyznanie zasiłku stałego wraz z potwierdzeniem złożenia wniosku o przyznanie świadczenia uzależnionego od niezdolności do pracy albo wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Ośrodek pomocy społecznej przeprowadzi wówczas rodzinny wywiad środowiskowy, po którym zawiesi postępowanie do dnia dostarczenia orzeczenia potwierdzającego niezdolność do pracy, a na okres zawieszenia postępowania przyzna z urzędu zasiłek okresowy. Oczywiście w przypadku niespełnienia któregokolwiek z pozostałych warunków uprawniających do zasiłku pomoc społeczna odmówi przyznania tego świadczenia.

Jeżeli orzeczenie potwierdzające niezdolność do pracy zostanie dostarczone w terminie 60 dni od dnia jego otrzymania, zawieszona postępowanie zostanie podjęte, a prawo do zasiłku stałego będzie ustalone, począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o przyznanie zasiłku stałego wraz z potwierdzeniem złożenia wniosku o przyznanie świadczenia uzależnionego od niezdolności do pracy albo wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Jeżeli orzeczenie potwierdzające niezdolność do pracy zostanie dostarczone po upływie 60 dni od dnia jego otrzymania, zawieszona postępowanie zostanie podjęte, a prawo do zasiłku stałego ustala się wówczas, począwszy od miesiąca, w którym dostarczono orzeczenie.

Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy nie jest świadczeniem przyznawanym na stałe (jak w przypadku zasiłku stałego). Może być przyznany osobom i rodzinom ze względu na np. długotrwałą

chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Zasiłek okresowy jest przyznawany jeśli osoba lub rodzina nie przekracza kryterium dochodowego.

Wysokość zasiłku ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie,
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie. Okres na jaki przyznawany jest zasiłek okresowy, uzależniony jest od indywidualnej sytuacji osoby czy rodziny, określa go ośrodek pomocy społecznej na podstawie posiadanego rozeznania okoliczności sprawy.

Przy ustalaniu prawa do zasiłków stałego i okresowego w składzie rodziny nie uwzględnia się dzieci wychowywanych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz pełnoletnich wychowanków rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka, a do dochodu rodziny nie wlicza się ich dochodów oraz świadczeń na pokrycie kosztów ich utrzymania i dodatków przyznanych na podstawie przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zasiłek celowy

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów leków i leczenia, remontu mieszkania, opału i odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, a także kosztów pogrzebu.

Osobom bezdomnym i innym osobom niemającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o Narodowym Funduszu Zdrowia może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Zasiłek celowy może być przyznany również osobom i rodzinom, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego oraz osobom i rodzinom, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W takich sytuacjach zasiłek celowy może być przyznany niezależnie od dochodu (kryterium dochodowego) i może nie podlegać zwrotowi. Zasiłek celowy może być przyznany w formie biletu kredytowanego.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany:

- specjalny zasiłek celowy, który nie podlega zwrotowi
- zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

Tabela Liczba osób, którym przyznano świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w latach 2019, 2020, 2021 oraz w II kwartale 2022 r.

Lp.	Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota świadczeń	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota świadczeń	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota świadczeń	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota świadczeń
		Stan na koniec 2019 r.		Stan na koniec 2020 r.		Stan na koniec 2021 r.		Stan na koniec II kwartału 2022 r.	
1.	Zasilki stałe	49	609 403	37	217 132	39	214 293	37	126 800
2.	Zasilki okresowe	113	89 304	103	112 628	98	103 875	69	42 983
3.	Zasiłek celowy w tym: 1. Schronienie	0	0	0	0	0	0	0	0
	2. Posilek	96	45 328	63	12 943	56	25 025	47	14 994

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

	3. Zasiłek celowy na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne	0	0	0	0	0	0	0	0
	4. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	3	13 000	2	2100	0	0	0	0
	5. Zasiłki celowe w formie biletu kredytowego	0	0	0	0	0	0	0	0
	6. Sprawowanie pogrzebu	0	0	0	0	1	4 000	0	0
4.	Zasiłki celowe i w naturze	65	25 050	88	31 089	71	40 986	43	20 315

Źródło: Źródło: Opracowano na podstawie danych ze sprawozdań rocznych i półrocznych MPiPS-03.

Pomoc w celu ekonomicznego usamodzielnienia osoby lub rodziny

Pomoc ta ma się przyczyniać do szeroko pojętej adaptacji zawodowej: uzyskania lub/i utrzymania przez wnioskodawcę zatrudnienia oraz do tworzenia przez wnioskodawców własnych miejsc pracy. Pomoc w celu ekonomicznego usamodzielnienia jest przyznawana przez ośrodek pomocy społecznej w postaci świadczeń w naturze lub w formie pieniężnej. Pomoc w naturze polegać może na udostępnieniu (na drodze umowy użyczenia) maszyn i narzędzi pracy stwarzających możliwość zorganizowania własnego miejsca pracy oraz udostępnianiu urządzeń ułatwiających pracę osobom niepełnosprawnym. Świadczenia pieniężne w celu ekonomicznego usamodzielnienia się mogą być przyznane w formie jednorazowego zasiłku celowego lub nie oprocentowanej pożyczki. Tego rodzaju pożyczka może być umorzona w całości lub części na wniosek zainteresowanego. Szczegółowe zasady

udzielania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie się są ustalane w drodze uchwały podejmowanej przez radę gminy.

Pomoc na usamodzielnienie się i kontynuowanie nauki

Przysługuje, według odrębnych kryteriów, osobom opuszczającym niektóre rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych i domów pomocy społecznej, niektóre placówki resocjalizacyjne oraz rodziny zastępcze. Polega ona na przyznawaniu specjalnego świadczenia pieniężnego na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia oraz pomoc rzeczową na tzw. zagospodarowanie.

3.8.2 Świadczenia niepieniężne

Obok świadczeń pieniężnych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie realizuje świadczenia niepieniężne. Udzielenie tych świadczeń nie jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego, a jedynie od wystąpienia okoliczności faktycznie uzasadniających przyznanie danej pomocy.

- **praca socjalna** – świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji, istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny i jest świadczona bez względu na posiadany dochód.
- **składki na ubezpieczenie zdrowotne** – przyznawane osobom pobierającym zasiłek stały, uchodźcom oraz osobom objętym indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego lub realizującym kontrakt socjalny,
- **składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe** – przyznawane osobom, które zrezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- **sprawienie pogrzebu** – pochówek realizowany jest przez pomoc społeczną w przypadku, gdy najbliższa rodzina nie ma możliwości wykonania go we własnym zakresie np. z powodów finansowych lub osobistych,
- **poradnictwo specjalistyczne** – osoby zainteresowane mogą uzyskać nieodpłatnie poradę prawną w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego oraz

ochrony praw lokatorów, mogą również skorzystać z poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego,

- **schronienie, posiłek, niezbędne ubranie** – udzielane osobom tego pozbawionym
- **usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania** – udzielane osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi te są odpłatne w części lub całości, jeżeli dochód osoby zainteresowanej przekracza kryterium dochodowe,
- **specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania** – tak jak usługi zwykłe - udzielane są osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Jednakże usługi te wyróżniają się dostosowaniem do szczególnych potrzeb, wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności oraz świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi te są odpłatne w części lub całości, jeżeli dochód osoby zainteresowanej przekracza kryterium dochodowe,
- **ośrodki wsparcia** – usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być świadczone w ośrodkach wsparcia dziennego, do których zaliczamy m. in. środowiskowe domy samopomocy (dla osób z zaburzeniami psychicznymi) oraz dzienne domy pomocy (dla osób starszych). Uczestnicy ośrodków wsparcia biorą udział w zajęciach aktywizujących i terapeutycznych oraz mają zapewnione wyżywienie,
- **rodzinne domy pomocy** – zadaniem rodzinnych domów pomocy jest zapewnienie całodobowej opieki nie mniej niż trzem i nie więcej niż ośmiu seniorom. Służą one pomocą szczególnie osobom wymagającym wzmożonej opieki ze względu na znaczne ograniczenie w codziennym funkcjonowaniu, wynikające z podeszłego wieku,
- **mieszkania chronione** – przygotowują osoby w nich przebywające, pod okiem specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępują pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Skorzystać z nich mogą osoby, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki (np. osoby z zaburzeniami psychicznymi, osoby opuszczające rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, zakład dla nieletnich lub cudzoziemcy),

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

- **domy pomocy społecznej** – przeznaczone są dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym i którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone dzielą się na: domy dla osób w podeszłym wieku, osób przewlekle somatycznie chorych, osób przewlekle psychicznie chorych, dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną, dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób niepełnosprawnych psychicznie.

Tabela Liczba osób, którym przyznano świadczenia pieniężne i niepieniężne z pomocy społecznej oraz kwoty tych świadczeń w latach 2019, 2020, 2021 oraz w II kwartale 2022 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin
		Stan na koniec 2019 r.		Stan na koniec 2020 r.		Stan na koniec 2021 r.		Stan na koniec II kwartału 2022 r.	
1.	Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	266	160	197	119	226	136	138	85
2.	Świadczenie pieniężne	183	140	151	108	177	126	98	78
	Świadczenie niepieniężne	96	47	56	32	63	34	47	25

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	0	0	197	119	0	0	0	0
	Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	266	160	x	151	226	136	138	85
	Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej	x	83	x	52	x	166	x	111

Źródło: Źródło: Opracowano na podstawie danych ze sprawozdań rocznych i półrocznych MPiPS-03.

3.8.3 Dożywianie.

Ubóstwo rodzin, problemy występujące w tych rodzinach i wysokie wydatki na żywność pogarszają standard życia rodzin, a tym samym ograniczają możliwość zabezpieczenia podstawowych potrzeb żywieniowych pozostających na ich utrzymaniu dzieci.

W celu ograniczenia zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku (poz. 1024) ustanowiono wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Program był programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt. 3 i pkt. 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Jego strategicznym celem było ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. W ramach Programu udzielane było wsparcie finansowe przez co poprawie ulegał poziom życia rodzin o niskich dochodach, jak również stan zdrowia dzieci i młodzieży,

a także kształtowane były prawidłowe nawyki żywieniowe. Wsparcie udzielane było osobom spełniającym warunki wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150%, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy. Pomoc w formie dofinansowania do posiłku udzielana była w szczególności dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej oraz uczniom do czasu ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej.

Od 1 stycznia 2019 r. wszedł w życie wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023, przyjęty Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r., który zastąpił wyżej opisywany program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Głównym celem Programu jest zapewnienie pomocy zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Pomoc taka trafi do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe, tj. 150 % kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej

Uchwałą Nr III/21/2018 Rady Miejskiej w Zabłudowie z dnia 28 grudnia 2018 r. ustanowiono wieloletni rządowy program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Program „Posiłek w szkole i w domu” jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy o pomocy społecznej dotyczącym realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt. 3 i pkt. 14 ustawy o pomocy społecznej.

Celem Programu jest:

1. Ograniczenie zjawiska niedożywiania dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. Program jest elementem polityki społecznej Gminy Zabłudów w zakresie:

- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

2. Zapewnienie wsparcia finansowego organom prowadzącym publiczne szkoły podstawowe w organizacji bloków żywienia, stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach.

W ramach Programu opracowane zostały 3 moduły:

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

- 1) Moduł dla dzieci i młodzieży,
- 2) Moduł dla osób dorosłych,
- 3) Moduł organizacji bloków żywienia, stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach. Program jest realizowany w latach 2019-2023 i obejmuje swoim zasięgiem mieszkańców Gminy Zabłudów.

Tabela Program „Posilek w szkole i w domu” w latach 2019, 2020, 2021 oraz w II kwartale 2022 r.

PROGRAM „POSILEK W SZKOLE I DOMU”					
Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem			
		Stan na koniec 2019 r.	Stan na koniec 2020 r.	Stan na koniec 2021 r.	Stan na koniec II kwartału 2022 r.
1.	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	65	76	55	x
2.	Liczba rodzin	52	49	44	x
3.	Liczba osób w rodzinach	125	149	114	x
4.	Liczba świadczeń	195	217	226	x
5.	Kwota świadczeń	25 050	28 070	33 890	x
6.	Środki własne	2 630	2 790	6 784	x
7.	Dotacja	22 420	25 280	27 106	x

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

8.	Koszt świadczenia (w zł)	128,46	121,37	149,61	x
----	--------------------------	--------	--------	--------	---

Źródło: Źródło: Opracowano na podstawie danych ze sprawozdań rocznych i półrocznych MPiPS-03

3.8.4 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Rodzinom, w których występuje niepełnosprawność lub choroba członka rodziny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie umożliwia skorzystanie ze usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie obejmują min.:

- a) pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych,
- b) opiekę higieniczną,
- c) pielęgnację zaleconą przez lekarza,
- d) zapewnienie w miarę możliwości kontaktu z otoczeniem.

Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi przysługują osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona.

Tabela 5 Liczba osób, którym przyznano świadczenie w formie usług opiekuńczych w latach 2019, 2020, 2021 oraz w II kwartale 2022 r.

Lp.	Forma pomocy	USŁUGI OPIEKUŃCZE			
		Stan na koniec 2019 r.	Stan na koniec 2020 r.	Stan na koniec 2021 r.	Stan na koniec II kwartału 2022 r.
1.	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	40	33	29	24
2.	Kwota świadczeń w zł	181 428	275 210	223 727	101 612

Źródło: Źródło: Opracowano na podstawie danych ze sprawozdań rocznych i półrocznych MPiPS-03

3.8.5 Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, przyznawane i wypłacane są dodatki mieszkaniowe, a od 1 stycznia 2014 roku także ryczałtowe dodatki energetyczne. Aby otrzymać dodatek energetyczny należy posiadać ustalone prawo do dodatku mieszkaniowego, złożyć wniosek o przyznanie dodatku energetycznego z załączoną umową kompleksową lub umową sprzedaży energii elektrycznej, której stroną jest osoba pobierająca dodatek mieszkaniowy oraz zamieszkiwać w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Tabela Liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych w latach 2019, 2020, 2021 oraz w II kwartale 2022 r.

Lp.	Forma pomocy	Ilość świadczeń	Kwota w zł	Ilość świadczeń	Kwota w zł	Ilość świadczeń	Kwota w zł	Ilość świadczeń	Kwota w zł
		Stan na koniec 2019 r.		Stan na koniec 2020 r.		Stan na koniec 2021 r.		Stan na koniec II kwartału 2022 r.	
1.	Dodatek mieszkaniowy	55	59 532,25	20	36 611,49	22	50 672,22	26	28 478,02
2.	Dodatek energetyczny	32	2 466,43	7	1 363,16	13	1 610,12	6	260,60

Źródło: Źródło: Opracowano na podstawie danych ze sprawozdań rocznych i półrocznych MPiPS-03.

3.9 Świadczenia rodzinne.

System świadczeń rodzinnych ma na celu materialne wsparcie rodzin z dziećmi w realizacji ich podstawowych funkcji, tj. opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej.

Świadczenie rodzinne to przede wszystkim zasiłek rodzinny, który ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Przyznawany jest na okres zasiłkowy, tj. od 1 listopada do dnia 31 października następnego roku.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługują:

1. Rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka.
2. Opiekunowi faktycznemu dziecka (*oznacza osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka*).
3. Pełnoletniej osobie uczącej się, niepozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustalonym wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich stron.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Zasiłek rodzinny przysługuje wyżej wymienionym osobom w punktach 1) i 2), do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia lub;
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo;
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

W rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych, niepełnosprawnym jest dziecko w wieku do ukończenia 16 roku życia legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zasiłek rodzinny przysługuje pełnoletniej osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, niepozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, a także świadczenie wychowawcze, rodzicielskie i świadczenie z rządowego Programu „Dobry Start”.

Ponadto zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego uzupełniają świadczenia opiekuńcze:

Zasiłek pielęgnacyjny, który przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 lat;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, przysługuje:

- matce albo ojcu,

- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności
- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Specjalny zasiłek opiekuńczy to świadczenie dla najbliższych członków rodziny osoby niepełnosprawnej lub wymagającej stałej opieki, które rezygnują ze swojej pracy w związku z koniecznością opiekowania się tą osobą. Przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny (przez co należy rozumieć obowiązek utrzymania oraz dostarczenia środków wychowania), tzn. przede wszystkim krewnym w linii prostej i rodzeństwu, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Zasiłek dla opiekuna – adresowany do dzieci i osób niepełnosprawnych oraz rodzin z dziećmi i osobami niepełnosprawnymi. Prawo do zasiłku dla opiekuna ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do zasiłku dla opiekuna ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Fundusz alimentacyjny

Głównym celem tego systemu jest wspieranie osób, a w szczególności dzieci uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Wsparcie to realizowane jest poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Poza tym, wobec osób nie wywiązujących się z obowiązku alimentacyjnego (dłużników alimentacyjnych), zgodnie z uregulowaniami prawnymi, podejmowane są stosowne działania mające na celu wsparcie organów egzekucyjnych, tj. komorników sądowych w tym zakresie.

Tabela Ilość przyznanych świadczenia rodzinnych w latach 2019, 2020, 2021 oraz w II kwartale 2022 r.

Lp.	ŚWIADCZENIA RODZINNE	Ilość świadczeń	Kwota w zł	Ilość świadczeń	Kwota w zł	Ilość świadczeń	Kwota w zł	Ilość świadczeń	Kwota w zł
		Stan na koniec 2019 r.		Stan na koniec 2020 r.		Stan na koniec 2021 r.		Stan na koniec II kwartału 2022 r.	
1.	Zasilek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego	9826	1 051 430,71	8145	870 753,52	3724	402 253,59	3404	373 675,67
2.	Zasilek pielęgnacyjny	2076	393 136,47	2135	460 755,56	1083	232 839,80	1172	252 964,48
3.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	169	104 199,30	99	58 313,10	31	18 644,30	34	21 080,00
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	69	69 000,00	69	69 000,00	206	404 035,60	29	29 000,00
5.	Zasilek dla opiekunów	25	15 220,00	12	14 880,00	12	7 440,00	6	3 720,00
6.	Świadczenia rodzicielskie	230	206 676,20	129	109 601,20	75	58 639,30	71	66 912,00
7.	Świadczenia alimentacyjne z funduszu alimentacyjnego	527	213 960,00	379	169 777,86	196	88 660,00	187	88 855,12

Źródło: Źródło: Opracowano na podstawie danych ze sprawozdań rocznych i półrocznych MPiPS-03.

Jednorazowe świadczenie przyznawane na podstawie przepisów ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Od 1 stycznia 2017 r., z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł, przyznawanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Jednorazowe świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody. Podstawą do skorzystania z uprawnień jest zaświadczenie, które potwierdza ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu. Zaświadczenie o chorobie, powstałej w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu powinien wystawić lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, który posiada specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty

w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii. Ponadto wraz z wnioskiem o przyznanie świadczenia należy przedłożyć zaświadczenie informujące, że matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną najpóźniej od 10 tygodnia ciąży do porodu (zaświadczenie takie wydaje lekarz lub położna). Wniosek o przyznanie i wypłatę świadczenia należy złożyć do 12 miesięcy od dnia narodzin żywego dziecka.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zabłudowie w roku 2021 zostało przyznane jednorazowo świadczenie „Za życiem” w wysokości 4 000 zł jednej rodzinie.

W analizowanym okresie tj. 2019 r., 2020 r. i II kwartale 2022 r. nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka.

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka. Zapomoga w wysokości 1 000 zł, przysługuje matce/ojcu/opiekunowi prawnemu dziecka żywo urodzonego, który posiada stałe zameldowanie i zamieszkuje na terenie Gminy Zabłudów co najmniej rok przed złożeniem wniosku, wniosek nie został złożony później niż 3 miesiące od dnia narodzin dziecka. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje, jeżeli **dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł netto.**

Przy ustalaniu kryterium dochodowego, warunkującego nabycie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, mają zastosowanie przepisy dotyczące ustalania dochodu określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych.

3.10 Profilaktyka uzależnień.

Zgodnie z Uchwałą Nr XXXII.253.2021 Rady Miejskiej w Zabłudowie z dnia 29 grudnia 2021 r. przyjęto do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Zabłudów na rok 2022, który stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zabłudowie regulują następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 t. j.);

2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U z 2020 r. poz. 2050 t. j.);

3. Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U z 2021 poz. 162 t. j.) – w zakresie prowadzenia kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

4. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 r., poz. 735) - stosowany w zakresie prowadzenia kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych; wydawania postanowień w sprawie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z aktami normatywnymi prawa miejscowego.

5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30.03.2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. 2021 r., poz. 642); 6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2021 r., poz. 1249 t. j.); 7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty” (Dz. U. 2011r., nr 209, poz. 1245).

Program określa:

- kierunki realizowanych działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację,
- określa źródła finansowania zadań,
- przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4 uwtipa.

Do zadań własnych gmin należy:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego; wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) powołują gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności inicjujące działania w zakresie ww. oraz podejmujące czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Na zadaniach tych należy skupić szczególną uwagę, dlatego że problemy związane z alkoholem należą do tej grupy problemów społecznych, które przybierają duże rozmiary i powodują szkody zdrowotne, ekonomiczne i społeczne.

W związku z powyższym, celem działań podejmowanych przez gminę jest zmniejszenie różnych problemów powodowanych przez alkohol w całej populacji, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka, ponieważ na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy mieszkaniec gminy.

Gminny Program zawiera równocześnie zadania własne gminy w obszarze profilaktyki narkomanii wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Narkomania to drugi problem, na którym należy skupić szczególną uwagę, ponieważ powszechność narkotyków wcześniej była problemem głównie dużych miast, dzisiaj są one obecne w miasteczkach oraz na wsiach.

Cele programu profilaktycznego.

Celem głównym Gminnego Programu jest:

1. Zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych poprzez podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Zabłudów (w szczególności dzieci i młodzieży) na temat szkodliwości ich stosowania.

2. Ograniczenie szkód zdrowotnych, społecznych oraz zaburzeń życia rodzinnego, będących następstwem spożywania alkoholu i zażywania narkotyków, w szczególności przemocy w rodzinie. Z przeprowadzonych dotychczas obserwacji i analiz jednoznacznie wynika, że problem nadmiernego spożywania alkoholu wciąż jest niepokojącym zjawiskiem społecznym, który w mniejszym lub większym stopniu dotyka wszystkie grupy społeczne, niezależnie od pochodzenia, statusu, czy sytuacji ekonomicznej. Dlatego oddziaływania profilaktyczne powinny być realizowane we wszystkich sferach życia społecznego – szkolnej, rodzinnej, rówieśniczej, publicznej, medialnej itp. Badania naukowe na temat czynników ryzyka związanego z piciem alkoholu przez młodzież oraz środków zapobiegawczych w tym

zakresie wykazały, iż jedynym z najważniejszych czynników chroniących młodych ludzi przed szkodami wynikającymi z picia alkoholu są pozytywne wzorce rodzinne oraz silna więź z rodzicami. Sposób wychowania i praktyki rodzicielskie mają istotne znaczenie dla prawidłowego rozwoju fizycznego, społecznego i psychicznego dziecka, a jakość opieki stanowi fundament dla jego rozwoju. Niezdrowy styl życia młodzieży, problemy alkoholowe i narkotykowe, przemoc w codziennych kontaktach społecznych, destrukcyjne zachowania rodzinne i społeczne są często wynikiem zaniechań wychowawczych ze strony najbliższego otoczenia. Coraz częściej po alkohol sięgają młodzi ludzie, wiek pierwszej inicjacji alkoholowej u młodzieży jest wciąż niski i nierzadko dają się zauważyć negatywne skutki wychowywania w rodzinach dotkniętych problemem alkoholizmu i przemocy. Zatem jednym z najistotniejszych warunków skuteczności oddziaływań profilaktycznych i czynnikiem chroniącym przed wystąpieniem zachowań ryzykownych i antyspołecznych jest kształtowanie prozdrowotnych postaw oraz budowanie pozytywnych więzi rodzinnych i społecznych. W obliczu tego, istotnym elementem programów profilaktycznych realizowanych w gminie Zabłudów, ściśle zintegrowanym z treścią przekazów edukacyjnych dla młodzieży, stały się także działania na rzecz środowiska lokalnego i rodziny, w tym rodziny pozostającej w kryzysie (prowadzenie placówki wsparcia dziennego, prowadzenie punktów konsultacyjnych, organizacja bezpiecznego i aktywnego czasu wolnego podczas wakacji połączona z prowadzeniem zajęć z elementami profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy, wspieranie rodzin z problemem uzależnień i przemocy w wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, itd.).

Różnorodne formy przeprowadzonych spotkań ujęte w prowadzonych projektach stanowią okazję do dialogu pomiędzy dziećmi, rodzicami, środowiskiem, a także specjalistami, na temat zagrożeń płynących ze spożywania alkoholu i zażywania narkotyków. W związku z tym, Gmina Zabłudów zlecając zadania w zakresie uzależnień, zaleca zintensyfikować działania edukacyjne wobec środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem szerokiej rzeszy rodziców, uświadamiające im ryzyko związane ze stosowaniem substancji psychoaktywnych. W celu podniesienia jakości realizowanych działań na rzecz rodziny, w 2022 r. planuje się realizację certyfikowanych programów o naukowo potwierdzonej skuteczności znajdujących się na liście programów rekomendowanych przez PARPA. Wszelkie raporty jednoznacznie wskazują, że najbardziej efektywną strategią reagowania na problemy społeczne wynikające z uzależnień jest wczesna profilaktyka. Warto nadmienić, że większość czynników ryzyka wzrasta wraz z wiekiem. Co za tym idzie, krótkotrwałe

działania profilaktyczne oparte wyłącznie na informowaniu o zagrożeniach wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych mogą okazać się nieskuteczne. Zatem przy projektowaniu działań wynikających z Gminnego Programu uwzględniono systematyczność i trwałość oddziaływań zapobiegawczych oraz jak najwcześniejsze kształtowanie postaw wewnętrznych o standardach przeciwnych niepożądanym tendencjom. W związku z powyższym, właściwym będzie prowadzenie cyklicznych kampanii edukacyjnych skierowanych do szerokiej grupy mieszkańców Zabłudowa, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i rodziny. Dostrzegając konieczność udzielania wsparcia osobom uzależnionym i współuzależnionym, Gmina Zabłudów zleca, także realizację zadań o charakterze korekcyjnym, zwiększających dostępność do pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym oraz zadań wspierających skierowanych do osób będących w procesie utrzymania abstynencji. Głównym celem tych działań jest rozpowszechnienie lokalnej oferty terapeutycznej i rehabilitacyjnej odnoszącej się do uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz poprawa jakości świadczonych usług terapeutycznych na terenie Zabłudowa.

Aby ograniczyć zachowania związane z trwałym używaniem substancji psychoaktywnych, ryzykownym i szkodliwym piciem alkoholu, czy eksperymentowaniem z narkotykami planuje się utworzenie Klubu Abstynenta na terenie Gminy Zabłudów. Z dotychczasowych doświadczeń realizatorów programów profilaktycznych wynika, że często osoby z problemem alkoholowym trudno zachęcić do udziału w programach pomocowych opartych jedynie na klasycznych, terapeutycznych formach pomocy. Zatem zadaniem realizatorów Gminnego Programu jest implementowanie w prowadzonych projektach systematycznych działań opartych na alternatywnych, interesujących i różnorodnych formułach zajęć, mających pozytywny wpływ na wzrost motywacji ludzi do uczestnictwa w treningach oraz podniesienie skuteczności ich oddziaływań.

Instytucje zaangażowane w profilaktykę, przeciwdziałanie, rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie Zabłudów:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie,
- Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Przemocy w gm. Zabłudów;
- Komisariat Policji w Zabłudowie;
- Urząd Miejski w Zabłudowie;
- Szkoła Podstawowa w Rafałowie;

- Szkoła Podstawowa w Dobrzyniówce ;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zabłudowie,
- Szkoła Podstawowa w Białostoczku
- Podmioty opieki zdrowotnej działające w gm. Zabłudów;
- Miejski Ośrodek Animacji Kultury w Zabłudowie;
- lokalni przedsiębiorcy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku;
- Sąd Rejonowy w Białymstoku;
- Organizacje społeczne z terenu Gminy Zabłudów m.in. Stowarzyszenie Społeczno Edukacyjne „Panorama” w Zabłudowie (m.in. prowadzenie świetlicy środowiskowej z elementami socjoterapii, poradnictwa pedagogicznego dla rodziców i pracowników instytucji zajmujących się pomocą rodzinie);
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Białymstoku
- Poradnictwo lekarza psychiatry oraz terapeuty uzależnień i współuzależnień w Punkcie Konsultacyjnym w Zabłudowie, wsparcie osób doświadczającym i stosującym przemoc w rodzinie;
- Działalność grupy edukacyjno – motywującej dla osób współuzależnionych.

3.11 Przeciwdziałanie przemocy.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przemoc domowa, zwana też przemocą w rodzinie, to „zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Celem działania Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. Zespół to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Jego funkcjonowanie określone jest w drodze porozumień zawartych między gminą a podmiotami niosącymi pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Skład Zespołu to przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA),
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- organizacji pozarządowych,
- kuratorów sądowych

Zadania Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego:

- integrowanie i koordynowanie działań ww. podmiotów,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie Zespół może powołać grupy robocze.

Skład grupy roboczej nie różni znacząco od składu Zespołu. Są to przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, GKRPA, policji, oświaty, ochrony zdrowia, jak również kuratorzy sądowi, przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadania grupy roboczej:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” wykonywana przez Lokalny Zespół Interdyscyplinarny(LZI)/grupę roboczą.

Zadania członków LZI/grupy roboczej w ramach ww. procedury:

- udzielanie pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podejmowanie działań w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań,
- zapraszanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie LZI lub grupy roboczej,
- opracowanie indywidualnego planu pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych.
- podejmują rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Uchwałą Nr XVI/140/2016 Rady Miejskiej w Zabłudowie z dnia 31 maja 2016 r., przyjęto Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zabłudów na lata 2016-2020 r., który diagnozuje problem przemocy w rodzinie oraz szczegółowo przedstawia zadania realizowane przez służby i instytucje

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

zajmujące się przemocą w rodzinie, a także przedstawia założenia dotyczące sposobów ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie.

Tabela Procedura „Niebieskie Karty” prowadzona przez Lokalny Zespół Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Zabłudów w latach 2019, 2020, 2021 oraz w II kwartale 2022 r.

Lp.	Rodzaj działania	PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”			
		Stan na koniec 2019 r.	Stan na koniec 2020 r.	Stan na koniec 2021 r.	Stan na koniec II kwartału 2022 r.
1.	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez pracowników socjalnych	8	1	0	
2.	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-C” przez pracowników socjalnych przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy robocze	39	29	41	
3.	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-D” przez pracowników socjalnych przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy robocze	28	27	29	
4.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	56	34	48	
5.	Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”	49	29	42	
6.	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	53	19	25	
8.	Liczba osób objętych pomocą zespołu interdyscyplinarnego	56	29	51	
9.	Liczba utworzonych grup roboczych	63	24	41	
10.	Liczba posiedzeń grup roboczych	129	137	141	
11.	Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych	56	29	41	

Źródło: Źródło: Opracowano na podstawie danych ze sprawozdań rocznych i półrocznych MPiPS-03.

3.11 Rola asystenta rodziny we wspieraniu rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej na terenie Gminy Zabłudów.

Zgodnie z art. 8. 1. Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r., wobec rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze gmina podejmuje działania zmierzające do zapewnienia wsparcia, które w szczególności polegają na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w tej rodzinie przeprowadza się wywiad środowiskowy, podczas którego pracownik socjalny dokonując analizy sytuacji rodzinnej, poświęca szczególną uwagę problemom opiekuńczo-wychowawczym oraz zaspokajaniu przez rodzinę potrzeb najmłodszych jej członków. Jeśli wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wówczas za zgodą rodziny pracę z nią podejmuje asystent rodziny.

Praca asystenta polega na wspieraniu rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Asystent rodziny pełni rolę pomocnika, mediatora i doradcy, wspiera i aktywizuje rodzinę, podejmuje działania zmierzające do zmiany wzajemnych stosunków w rodzinie, do budowania pozytywnej motywacji do zmiany, a także poczucia własnej sprawczości, czy też możliwości wpływu na swoje życie. Towarzyszy rodzinie w poszukiwaniu rozwiązań wyjścia z trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych.

Asystent rodziny to osoba wspierająca, stojąca po stronie rodziny, motywująca do zmian poprzez wzmacnianie pozytywne, czyli chwalenie konstruktywnych działań lub nawet

myślenia o ich podjęciu. Wspiera i asystuje członkom rodziny w osiągnięciu ich własnych celów (tych, które są zgodne z normami prawnymi i społecznymi).

Działania asystenta rodziny obejmują rozpoznanie potrzeb klientów i ocenę sytuacji rodziny z perspektywy jej członków oraz obiektywną diagnozę potrzeb i potencjalnych możliwości rodziny. Efektem tych działań jest stworzenie planu pracy z rodziną. Stopniowa realizacja zadań wynikających z planu pracy z rodziną prowadzi z czasem do jej usamodzielnienia się i minimalizowania roli asystenta. Wówczas asystent monitoruje działania poszczególnych osób w rodzinie dokonując ich okresowej oceny, aż do bezpiecznego poziomu usamodzielnienia się rodziny.

Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z sytuacjami dnia codziennego przez rodziców lub opiekunów dzieci. Zaplanowane działania powinny być dopasowane do możliwości i motywacji klienta. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby korzystające z pomocy kontroli nad własnym życiem, która pozwoli im być samodzielnymi oraz umożliwi wypełnianie roli rodzica tak, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy w Krynickich utworzony został jako odrębna jednostka organizacyjna Gminy Zabłudów finansowana w formie jednostki budżetowej, na podstawie uchwały Nr XXII.157.2020 z dnia 6 października 2020 r. w sprawie utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Krynickich oraz nadania statutu, zmienionej Uchwałą Nr XXIX.222.2021 Rady Miejskiej w Zabłudowie z dnia 01.07.2021 r. zmieniającą uchwałę w sprawie utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Krynickich oraz nadania statutu (zmiana dot. rozszerzenia działalności Domu na typ D).

Bezpośredni nadzór i kontrolę nad działalnością ŚDS sprawuje Burmistrz Zabłudowa. Dom jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej i wsparcia dziennego z miejscami całodobowego pobytu. Działa na podstawie Statutu Środowiskowego Domu Samopomocy w Krynickich stanowiącego załącznik do ww. uchwały. Statut określa cel i zakres działania Domu, organizację wewnętrzną, mienie i gospodarkę finansową domu oraz nadzór i kontrolę.

Szczegółowe zasady funkcjonowania, tryb i warunki przyjęcia do Domu, system pracy, prawa i obowiązki uczestników oraz dokumentację Domu określa *Regulamin organizacyjny Środowiskowego Domu Samopomocy w Krynickich*, zaopiniowany pozytywnie

przez Wojewodę Podlaskiego pismem z dnia 11.12.2020 r. PS-V.9421.1.30.2020.AM, zatwierdzony przez Burmistrza Zabłudowa.

Dom swoim obszarem działania obejmuje teren Gminy Zabłudów i dysponuje 30 miejscami dla osób przewlekle psychicznie chorych (typ A), dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B), osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych (typ C), osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi (typ D), wymagających wsparcia w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz postępowania wspierająco – aktywizującego mającego na celu poprawę ich funkcjonowania, jakości życia i powstrzymanie postępującej regresji. Dom dysponuje 8 miejscami pobytu całodobowego.

ŚDS funkcjonuje od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8:00 do 16:00 (zgodnie z § 6 Regulaminu organizacyjnego). Działa 8 h dziennie, w tym co najmniej przez 6 godzin dziennie prowadzone są zajęcia z uczestnikami, a pozostały czas przeznaczony jest na czynności porządkowe, przygotowanie do zajęć, uzupełnianie prowadzonej dokumentacji, a także zapewnienie opieki uczestnikom w trakcie dowożenia/odwożenia uczestników.

Prawa i obowiązki uczestników Domu określone zostały w § 8 i 9 ww. Regulaminu. Uczestnikom zagwarantowane są między innymi prawo do godnego i podmiotowego traktowania, czynnego udziału w życiu społeczności Domu, jednego gorącego posiłku, korzystania z wszystkich dostępnych zajęć terapeutycznych, rzetelnego rozpatrywania skarg i wniosków przez kierownika ŚDS.

Uczestnicy kierowani są do ŚDS w Krynickich decyzją administracyjną MOPS w Zabłudowie, pierwsze decyzje kierujące wydawane były na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, decyzje przedłużające pobyt w Domu wydawane są na 1 rok.

Uczestnicy pochodzą głównie z terenu Gminy Zabłudów jak i z terenu gminy Juchnowiec Kościelny na podstawie Porozumienia Międzygminnego Burmistrza Zabłudowa z dnia 18 maja 2021 r. w sprawie powierzenia realizacji zadania publicznego – świadczenie usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Krynickich i Uchwały nr XXV/299/2021 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 31 marca 2021 r. w sprawie powierzenia Gminie Zabłudów realizacji zadania publicznego – dotyczącego wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie usług świadczonych przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Krynickich.

Pomieszczenia ŚDS mieszczą się w budynku dwukondygnacyjnym, będącym własnością Gminy Zabłudów o łącznej powierzchni 506, 4 m². Spełnia tym samym normy

powierzchniowe określone w § 18 pkt 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, zgodnie z którym na jednego użytkownika powinno przypadać nie mniej niż 8 m² powierzchni użytkowej Domu (na jednego uczestnika przypada 16,88 m²).

Budynek pozbawiony jest barier architektonicznych. Przy wejściu do budynku znajduje się podjazd dla osób niepełnosprawnych. Wewnątrz budynku po obu kondygnacjach osoby niepełnosprawne mogą przemieszczać się za pomocą schodołazu. Teren jest częściowo ogrodzony i sukcesywnie zagospodarowywany.

W skład pomieszczeń Domu wchodzi:

Na parterze budynku:

- szatnia Uczestników - wyposażona w opisane imieniem i nazwiskiem wieszaki, szafki na buty oraz siedziska do zmiany obuwia,
- jadalnia- wyposażona w stół, krzesła,
- pracownia kulinarna - wyposażona w meble kuchenne, lodówkę, kuchenkę, sprzęt AGD do przygotowywania posiłków, miejsce do przygotowania i prowadzenia treningu kulinarnego,
- pracownia gospodarstwa domowego- wyposażona w zabudowę meblową, stoły, maszyny do szycia, prostownicę do włosów, lokówkę do włosów,
- pracownia informatyczna- wyposażona w cztery stanowiska komputerowe, drukarkę, biurka i krzesła,
- sala ogólna- wyposażona w regały, komody, stoły, sofę wypoczynkową, fotele, ekran elektryczny ART, projektor, TV, miniwieżę,
- pokój indywidualnego poradnictwa psychologicznego/ sala doświadczania świata, pełniący funkcję pokoju wyciszenia- wyposażony w fotel, sofę, ławę, biurko i sprzęt komputerowy,
- pokój pracownika socjalnego,
- łazienka męska- w której znajduje się prysznic, sedes, umywalka,
- toaleta damska- w której znajduje się sedes, umywalka,
- pralnia- wyposażona w pralkę, suszarkę na bieliznę, żelazko, deskę do prasowania,

I piętro

- pracownia plastyczno- rękodzielnicza- wyposażona w regały, komody, stoły, artykuły do prowadzenia zajęć,
- pracownia ruchu- wyposażona w worki do siedzenia sako, rower stacjonarny, bieżnię, orbitrek, stół do masażu, wioślarz, ławka rehabilitacyjna, kabina UGUL z drabinką, fotele do masażu, tablica rehabilitacyjna do rąk, bieżnia elektryczna, stół tenisowy,
- pokój kierownika,

- pokój głównego księgowego,
- pokój socjalny pracowników,
- kuchnia dla pokoi całodobowych,
- łazienka damska- w której znajduje się prysznic, sedes, umywalka,
- toaleta dla personelu,
- 4 pokoje 2- osobowe całodobowe o powierzchni 12,7m², 13,40m², 13,9m², 14,10m².

Metraż pokoi jest zgodny z § 18 pkt. 7 lit. a rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Pokoje wyposażone są w dwa łóżka z pościelą, dwie szafki przyłóżkowe, dwie szafy na ubrania, stolik, dwa krzesła lub fotele. Ponadto zapewniony jest dostęp do sprzętu RTV (telewizor w kuchni, radio). Osoby skierowane na pobyt całodobowy mają zapewniony dostęp do kuchni wyposażonej zlew, kuchenkę do przygotowania posiłku, lodówkę oraz sprzęt niezbędny do przygotowania i sporządzania posiłków (naczynia, garnki, sztućce, zmywarka, ekspres do kawy, stoli z krzesłami). Ponadto zapewniony jest dostęp łazienki z toaletą znajdującą się obok pokoju.

W placówce znajduje się niezbędny sprzęt do przeprowadzania treningu samoobsługi i zaradności życiowej, w tym pralka automatyczna, żelazko, deski do prasowania, sprzęt do przyrządzania posiłków, sprzęt sportowo rekreacyjny i audio video.

W ŚDS opracowany jest tygodniowy plan pracy. Od 8⁰⁰-8⁴⁵ odbywa się przywożenie uczestników w asyście dwóch pracowników, pozostali pracownicy mają czas na przygotowanie zaplanowanych zajęć, o 8⁴⁵ rozpoczyna się trening higieny osobistej i trening umiejętności społecznych, o godz. 9⁰⁰ odbywa się przy kawie i herbacie spotkanie społeczności Uczestników, omawianie planu dnia, rozwiązywanie bieżących problemów, od 9³⁰ do 15⁰⁰ prowadzone są treningi w pracowniach ŚDS, o 12⁰⁰ uczestnicy spożywają gorący posiłek dostarczany w formie cateringu, o 15⁰⁰ do 15¹⁵ prowadzony jest trening umiejętności spędzania czasu wolnego i przygotowanie do wyjazdu do domu, uczestnicy rozwożeni są w asyście jednego z pracowników a pozostali od 15¹⁵ mają czas na czynności porządkowe i uzupełnienie prowadzonej dokumentacji.

Zajęcia odbywają się w stałych grupach po 8-9 osób, przy czym co miesiąc dokonywana jest weryfikacja uczestników i podejmowane ewentualne działania nt. zmiany osób uczestniczących w danych zajęciach, zmiany te warunkowane są stanem zdrowia mieszkańców, ich potrzebami lub oczekiwaniami, sprawami organizacyjnymi Domu.

Plan pracy opracowany jest na cały tydzień i modyfikowany przez pracowników

wedle potrzeb, dostosowany do bieżącej sytuacji.

Usługi, o których mowa w § 14 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy obejmują:

Trening funkcjonowania w życiu codziennym

Trening czynności życia codziennego - polega na nauce uczestników radzenia sobie z codziennymi sprawami, nauka obsługi pralki, sprzętu AGD, czynności porządkowych, drobnymi czynnościami technicznymi, prania odzieży,

Trening samoobsługi i higieny- polega na nauce, rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności dbania o higienę osobistą.

Trening kulinarny – podczas pandemii Covid-19, prowadzony był w formie teoretycznej, polegał na nauce uczestników przygotowania jadłospisu do wykonania danej potrawy, posiłku, estetycznego podawania posiłków, zasad zachowania się przy stole. Gorący posiłek zapewniony jest w formie cateringu.

Trening budżetowy - polega na nauce uczestników operowania środkami finansowymi, robienia zakupów, dokonywania opłat rachunków,

Trening lekowy- polega na uświadamianiu uczestników nt. działania i dawkowania przyjmowanych przez nich leków oraz *edukacja zdrowotna*- polega na nauce zdrowego stylu życia, przekazywaniu uczestnikom informacji nt. zagrożeń.

Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów - polega na nauce nawiązywania relacji interpersonalnych, prowadzenia rozmowy i podtrzymywania kontaktów, rozwiązywania konfliktów, aktywnego słuchania, wyrażania własnego zdania, nazywania emocji.

Trening umiejętności komunikacyjnych - polega na pracy z uczestnikami, których mowa jest zaburzona i korzystają oni ze znaków i innych symboli graficznych. Prowadzone są zajęcia wspomagające dla uczestników którzy mówią nie zrozumiale, w trakcie których uczą się oni wyrażania emocji, komunikatów za pomocą gestów, mimiki twarzy. Instruktorzy do pracy wykorzystują narzędzia w postaci oprogramowania do komunikacji wspomagającej i alternatywnej (MÓWIK), ponadto znając dobrze uczestników stosują formę komunikacji werbalnej, niewerbalnej, aktywne słuchanie i obserwowanie uczestnika. Planowane jest przeprowadzenie dla pracowników szkolenia z języka migowego i komunikacji ACC.

Trening umiejętności spędzania czasu wolnego- polega na nauce uczestników form i sposobów spędzania czasu wolnego w ŚDS jak i w środowisku, rozwijaniu pasji i zainteresowań uczestników.

Trening funkcji poznawczych - polega na prowadzeniu dla uczestników gier i ćwiczeń usprawniających procesy uwagi, pamięci, percepcji wzrokowej i słuchowej, orientacji przestrzennej oraz funkcji wykonawczych,

Zajęcia informatyczne - polega na nauce uczestników bezpiecznego korzystania z komputera, poruszania się w sieci internetowej, nauce prowadzenia komunikacji elektronicznej z wykorzystaniem komunikatorów i aplikacji, nauka zakładania poczty elektronicznej, nauce obsługi urządzeń mobilnych.

Poradnictwo psychologiczne - świadczy osoba zatrudniona na stanowisku psychologa, która zapewnia uczestnikom:

- konsultacje indywidualne- rozmowy indywidualne mające na celu zidentyfikowanie trudności uczestnika, poszukiwanie sposobów rozwiązania sytuacji niepożądanych, praca z uczestnikiem nad motywacją do rozwiązywania własnych trudności,
- spotkania grupowe- zajęcia prowadzone w formie warsztatowej, mini wykładów, psychoedukacji.

Ze swojej pracy psycholog prowadzi notatki z indywidualnych rozmów, notatki z obserwacji, notatki z rozmów z rodzinami i opiekunami uczestników. Z zajęć grupowych opracowuje konspekty zajęć.

Psycholog ściśle współpracuje z lekarzem psychiatrą, monitoruje stan zdrowia uczestników i w razie potrzeby kontaktuje się z psychiatrą w celu podjęcia odpowiednich działań.

Poradnictwo psychiatryczne - świadczy lekarz psychiatra zatrudniony na podstawie umowy zlecenie z NZOZ Poradni Zdrowia Psychicznego, przyjeżdża na wizyty raz na dwa miesiące, jest w stałym kontakcie telefonicznym z pracownikami ŚDS. Psychiatra prowadzi konsultacje z uczestnikami dotyczące ich sytuacji i zgłaszanych problemów, kontroluje stan zdrowia psychofizycznego, zleca leczenie i dawkowanie leków.

Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych - Dom świadczy uczestnikom pomoc w pisaniu podań o pomoc finansową i przyznanie zasiłków z ośrodka pomocy społecznej, pomoc w wypełnianiu wniosków o przyznanie orzeczenia o niepełnosprawności, pomoc w wypełnianiu wniosku o dodatek mieszkaniowy, o dodatek osłonowy, w złożeniu deklaracji dotyczącej źródeł ciepła i źródeł spalania, wniosku o świadczenie uzupełniające do ZUS, wniosku o wydanie dowodu osobistego, wniosku o zasiłek pielęgnacyjny.

Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych - pracownicy na prośbę Uczestników świadczą pomoc w umówieniu na wizyty lekarskie lub są w kontakcie z

lekarzem POZ w zakresie przedłużenia zleconych leków, informacji o stanie zdrowia uczestnika.

Prowadzone są karty zdrowia uczestnika zawierające informacje o stanie zdrowia uczestnika, jego predyspozycjach, informację o zaszczepieniu przeciw COVID-19, informację o przyjmowanych lekach. Codziennie odnotowywany jest pomiar temperatury, pomiar cukru, pomiar ciśnienia.

Realizacja niezbędnej opieki- świadczona jest przez wszystkich pracowników Domu. Pracownicy znają dobrze sytuację zdrowotną i rodzinną uczestnika, jego potrzeby i oczekiwania, dbają o kondycję psychofizyczną uczestników, pracownicy towarzyszą im w trakcie czynności pielęgnacyjno- higienicznych, w dotarciu do ŚDS i powrocie do domu, w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia wzywają zespół ratownictwa medycznego, są w kontakcie z psychologiem i psychiatrą w celu sprawowania należytej opieki.

Terapia ruchowa: zajęcia sportowe, turystyka i rekreacja- w ramach usług świadczonych przez Dom, prowadzone są zajęcia z elementami kinezyterapii, tj. ćwiczenia, ogólnousprawniające, ruchowe, oddechowe, gimnastyka poranna, zajęcia rytmiczne, ćwiczenia na przyrządach gimnastycznych w pracowni ruchu, aktywności przy stole do ping-ponga, piłkarzykach. Ponadto organizowane są uczestnikom spacer i wyjścia poza teren ośrodka, do pobliskich lasów, miejsce położenia placówki sprzyja pobytom na świeżym powietrzu. W ramach wzajemnej integracji i rekreacji organizowane są wieczorki taneczne, dyskoteki, wyjścia do placówek kulturalno - oświatowych.

W ramach prowadzonych zajęć terapii zajęciowej prowadzone są:

- zajęcia z ergoterapii - dziewiarstwo, hafciarstwo, tkactwo, krawiectwo, kaletnictwo, metaloplastyka, zajęcia techniczne, wikliniarstwo, garncarstwo i ceramika, hortikuloterapia,
- socjoterapia, ludoterapia/zabawoterapia, zooterapia,
- arteterapia- biblioterapia, poezjoterapia, bajkoterapia, plastykoterapia, sztuki użytkowe, zdobnictwo i dekoratorstwo, papieroplastyka, muzykoterapia, choeoterapia, filmoterapia, teatroterapia, esteterapia.

Dom współpracuje z księżmi z parafii katolickiej i prawosławnej w Zabłudowie, księża raz w miesiącu w piątki przyjeżdżają do Domu, prowadzą z uczestnikami rozmowy, wspólnie się modlą.

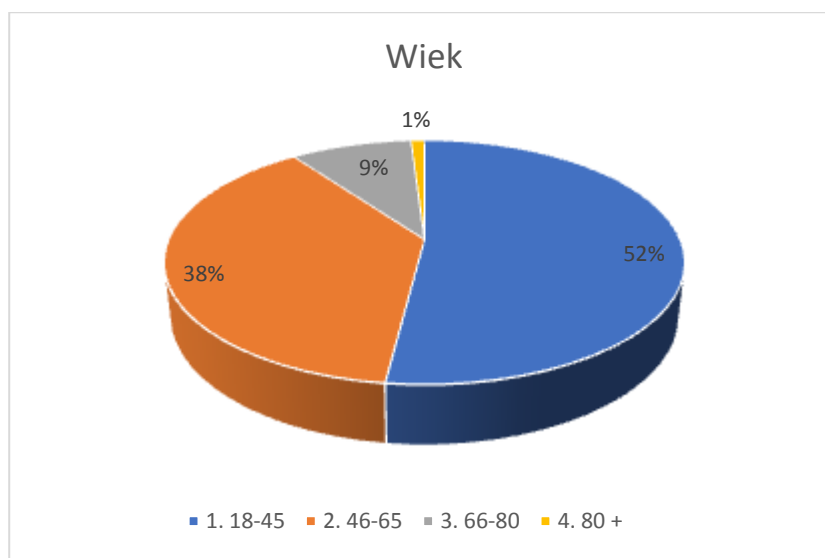
Ponadto ŚDS w Krynickich współpracuje z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zabłudowie oraz ośrodkami z terenów gmin z których pochodzą uczestnicy, Narodowym Funduszem Zdrowia, PFRON i Miejskim Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

IV. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Zabłudów posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków. Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego, pracowników Urzędu Gminy, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej.

W badaniu wzięło udział dokładnie sto osób: kobiety 67 i mężczyzn 33. Ankiетowani zostali podzieleni na cztery grup wiekowe: od 18 do 45 lat, od 46 do 65 lat, od 66 do 80 lat oraz powyżej 80 lat. Ponad połowę respondentów stanowi grupa w wieku pomiędzy 18 a 45 rokiem życia- 52 osób. Następną liczną grupą są osoby w przedziale wiekowym 46 lat a 65 lat -38 osób. Najmniej liczną grupę stanowią osoby pomiędzy 66 a 80 rokiem życia tj. 9 respondentów i jeden ankiетowany powyżej 80 roku życia. Poniższy Wykres 1 przedstawia udział procentowy czterech grup badanych.

Wykres 1: Wiek respondentów

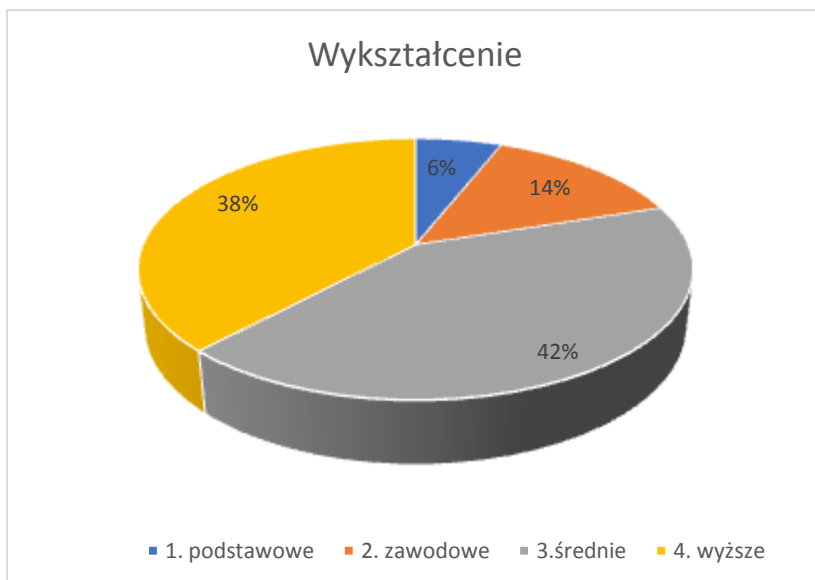

Źródło danych: Badania ankietowe

Prawie połowa respondentów posiada wykształcenie średnie – 42 osoby. Kolejną liczną grupę stanowią osoby z wykształceniem wyższym (38 osób). Grupa która ukończyła

szkołę zawodową liczy 14 osób. Najmniej jest ankietowanych, którzy posiadają jedynie wykształcenie podstawowe – 6 osób. Wykształcenie badanych obrazuje poniższy Wykres 2.

Wykres 2. Wykształcenie respondentów

Źródło danych: Badania ankietowe

Wykres 3 przedstawia miejsce zamieszkania respondentów. Zważywszy na fakt, iż gmina Zabłudów jest gminą miejsko- wiejską z jedną miejscowością z prawami miejskimi, respondenci zamieszkują w mieście Zabłudów lub na wsiach. Ponad połowa ankietowanych zamieszkują na wsi, bo aż 55osób.

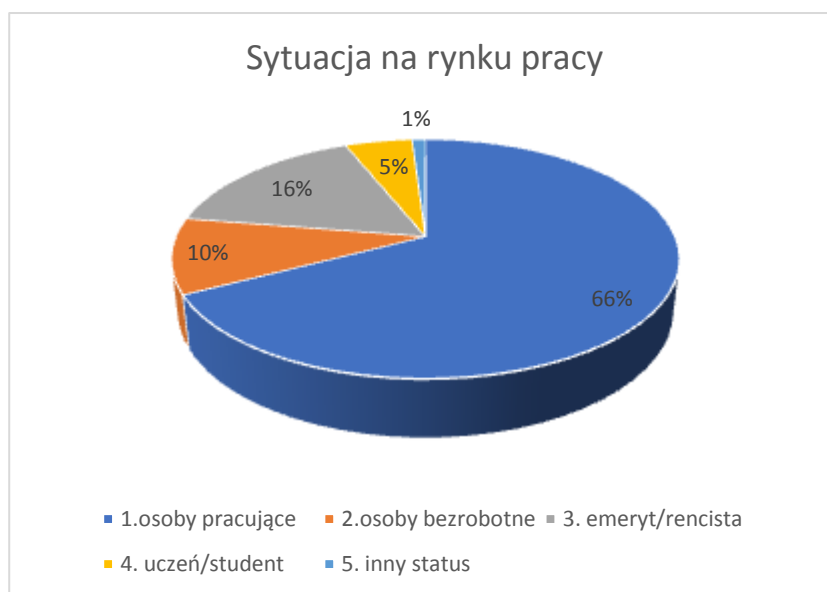
Wykres 3. Miejsce zamieszkania

Źródło danych: Badania ankietowe

Ostatnie pytanie dotyczące danych socjodemograficznych w ankiecie to sytuacja na rynku pracy. Znacząca większość respondentów pozostaje aktywna na rynku pracy tj. 66 osób. Emeryci i renciści to grupa 16 osób, osoby niepracujące stanowią co dziesiątego respondenta, studenci i uczniowie to 7 osób i jedna osoba posiada inny status na rynku pracy.

Wykres 4. Sytuacja na rynku pracy

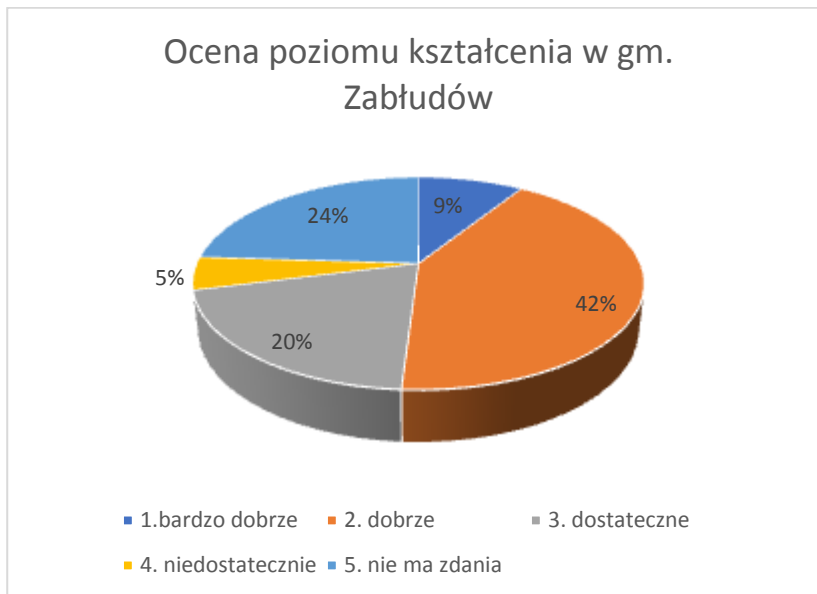

Źródło danych: Badania ankietowe

Oświata i edukacja

W pierwszym dziale ankiety zostały poruszone problemy z zakresu oświaty i edukacji. Pytanie dotyczyło oceny liczby placówek oświatowych, jak wynika z analizy danych - 48 osób uważa, iż jest ona wystarczająca. Natomiast, aż 31 osób uważa iż jest ona nie wystarczająca, a 21 respondentów nie ma zdania na ten temat. Kolejne pytanie dotyczyło oceny poziom edukacji i kształcenia na terenie Gminy Zabłudów. Niemal połowa respondentów ocenia ją bardzo dobrze (9 osób) lub dobrze (42 osoby), 20 % (20 osób) badanych uważa iż poziom kształcenia jest zaledwie dostateczny i 5% (5 osób) respondentów ocenia poziom za niedostateczny, 24 (24%) osoby nie ma zadnia na ten temat.

Wykres 5. Ocena poziomu kształcenia w gm. Zabłudów

Źródło danych: Badania ankietowe

Działalność kulturalna

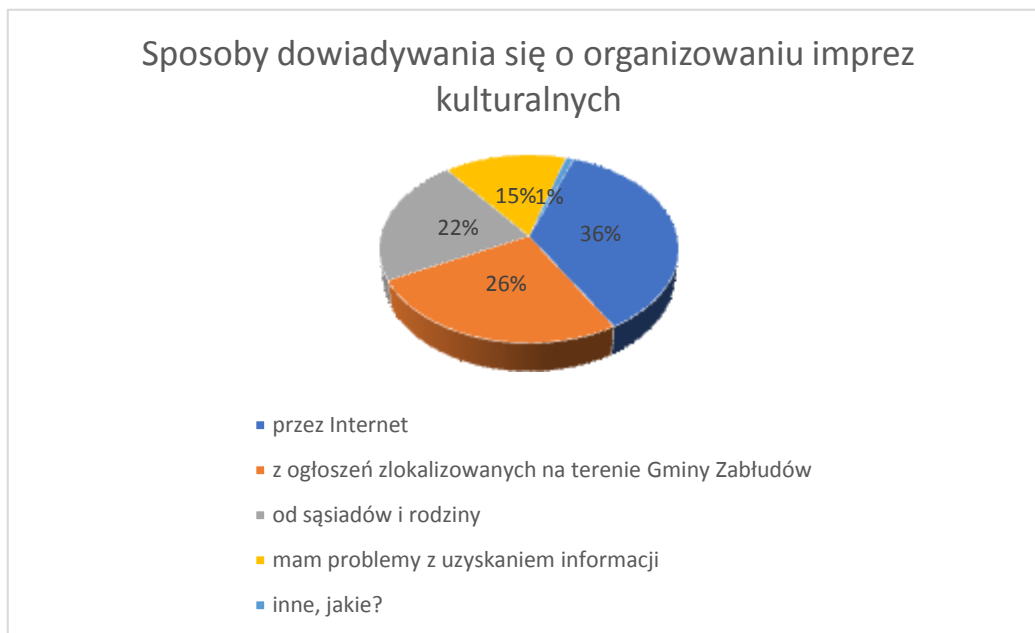
Mieszkańcy wskazali w badaniu, że liczba imprez kulturalnych organizowanych przez Gminę Zabłudów jest raczej wystarczająca, tak wskazały 34 osoby (34%). Na porównywalnym poziomie – 30% ankietowanych uważa, że liczba imprez kulturalnych raczej nie jest wystarczająca, zdecydowanie nie – 15 respondentów (15%). Jedynie 6 osób uważa, że liczba imprez kulturalnych jest zdecydowanie wystarczająca. 15 (15%) osób uważa, że zdecydowanie nie. Nie ma zdania w powyższej kwestii 15 (15 %) ankietowanych.

Kolejne pytanie dotyczyło sposobu dowiadywania się o organizowaniu imprez kulturalnych. 36 (36%) ankietowanych dowiaduje się o imprezach kulturalnych organizowanych na terenie Gminy Zabłudów z Internetu. Z ogłoszeń zlokalizowanych na terenie Gminy Zabłudów 26 (26%) ankietowanych. Od sąsiadów i rodziny 22 (22%) respondentów. Jak wynika z analizy 15 (15%) osób ma problemy z uzyskaniem informacji. 1(1%) osoba ankietowana udzieliła odpowiedzi w rubryce „inne, jakie?” nie wskazując sposobu dowiedzenia się o organizowaniu imprez kulturalnych.

Następnie ankietowani – 51 osób (51%) w stopniu dobrym ocenili jakość usług świadczonych przez obiekty kulturalne na terenie Gminy Zabłudów. 15 (15%) osób w sposób

dostateczny ocenia jakość powyższych usług. Porównywalnie w stopniu bardzo dobrym – 10 (10%) ankietowanych, w stopniu niedostatecznym – 11 (11%) osób. 13 (13%) osób ze 100 ankietowanych nie ma zdania na ten temat.

Wykres: Sposoby dowiadywania się o organizowaniu imprez kulturalnych

Źródło danych: Badania ankietowe

Bezpieczeństwo publiczne

Społeczność lokalną, w kolejnym obszarze problemowym zapytano o ocenę bezpieczeństwa na terenie gminy Zabłudów. Niespełna 13 % uznała, że jest miejscem bardzo bezpiecznym. 38 respondentów (38 %) oceniło bezpieczeństwo w Gminie dobrze, a 25 dostatecznie. Tylko 17 osób (17%) oceniło niedostatecznie. Pozostali tj. 7 osób nie miała zdania.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie czynników, które w ich ocenie mogą wpływać na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego. Według ankietowanych to przede wszystkim działania podejmowane przez Policję - większa liczba patroli - tak uważa 47 mieszkańców (47%). Następnie ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu – 31 osób (31 %), monitoring wizyjny – 23 badanych (23%), akcje społeczne w zakresie profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki, itp.)- 6 osób (6 %).

Zapytano również jakie, zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego najczęściej występują na terenie Gminy Zabłudów. Aż co drugie zdarzenie będącym zagrożeniem dla bezpieczeństwa według respondentów dochodzi w ruchu drogowym – 39 osób (39%) uważa, że są to ogólnie pojęte wykroczenia drogowe i 18 osób (18 %) zaznaczyło kierowanie

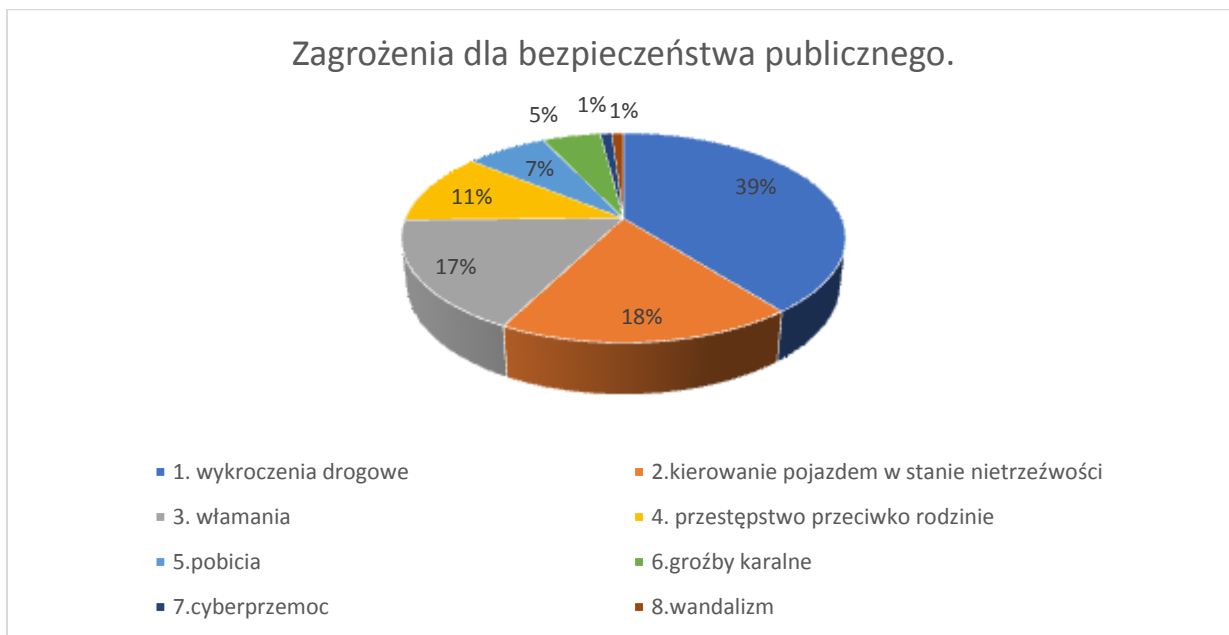
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości. Istotnym zagrożeniem też jest kradzież w włamaniami – 17 osób (17%), następnie przestępstwa przeciwko rodzinie 11 osób (11 %) ,pobicia 7 osób (7%), groźby karalne 5- osób (5%), cyberprzemoc czy wandalizm po – 1 osobie

Dane

zobrazowane zostały na poniższym wykresie

Wykres. Zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego najczęściej na terenie gm. Zabłudów

Źródło danych: Badania ankietowe

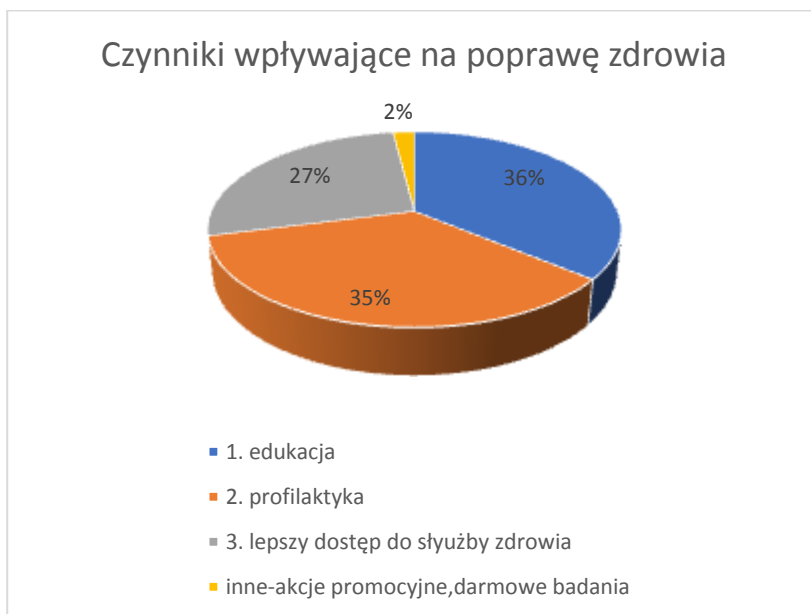
Zdrowie publiczne

Zdrowie to ważny obszar w życiu człowieka. Mieszkańcy wskazali w badaniu, że na terenie gminy mają zapewnioną podstawową opiekę zdrowotną w stopniu dobrym, tak wskazało 40 osób (40%). Na porównywalnym poziomie – 30% ankietowanych uważa dostępność do służby zdrowia dostatecznie, a 11 osób (11%) bardzo dobrze. Niedostateczną dostępnością do opieki zdrowotnej deklaruje 9 osób (9%). Nie ma zdania na ten temat 10 osób, tj. 10% wszystkich osób biorących udział w badaniu.

Równocześnie badani wykazali potrzebę realizacji profilaktycznych programów zdrowotnych na terenie gminy tj. 74 badanych (74%) wyraziło taką chęć, tylko 7 osób (7) nie widzi takich potrzeb, pozostali tj. 19 osób (19%) nie ma zdania w tym obszarze.

Kolejne pytanie, dotyczyło opinii o czynnikach, które mogłyby wpłynąć na poprawę ich zdrowia, było pytaniem półotwartym. Określona została kategoria odpowiedzi oraz zapewniono możliwość wypowiedzenia się w rubryce „inne.” Poniższy wykres obrazuje opinie ludności w tym zakresie.

Wykres nr Czynniki wpływające na poprawę zdrowia wg. mieszkańców gm. Zabłudów

Źródło danych: Badania ankietowe

Gospodarka komunalna

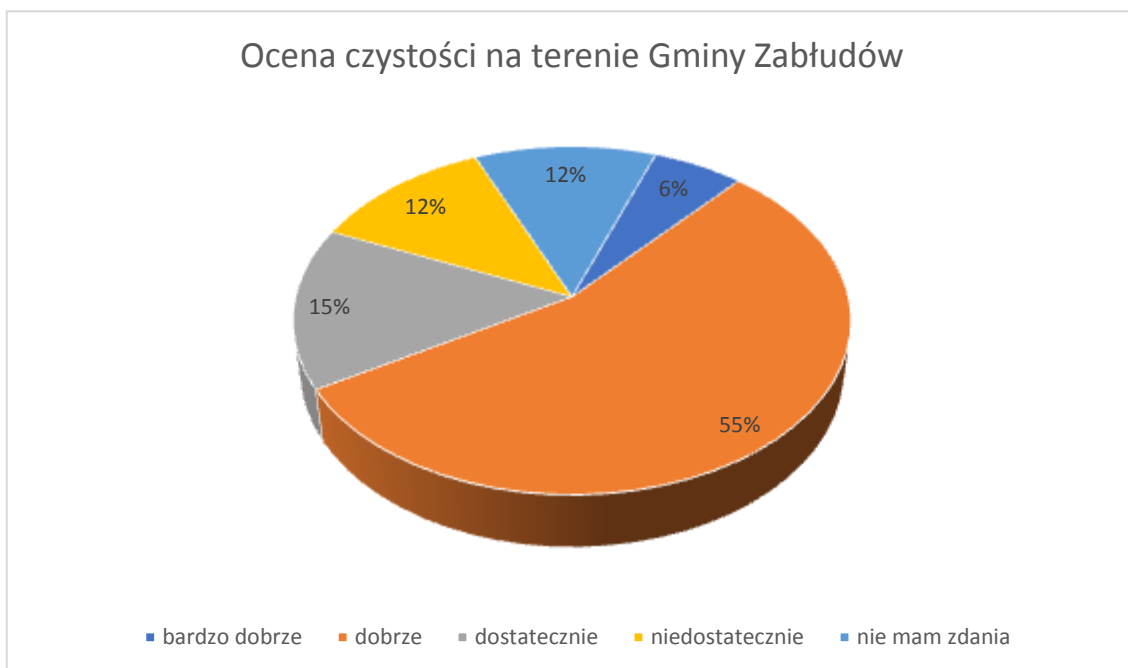
Ankietowani dobrze ocenili czystość na terenie Gminy Zabłudów – 55 (55%). 15 (15%) osób na poziomie dostatecznym ocenia czystość na terenie Gminy Zabłudów. 12 (12%) niedostatecznie ocenia czystość. Nie ma zdania w powyższej kwestii 12 (12%) ankietowanych. Jedynie 6 (6%) osób ocenia w sposób bardzo dobry.

Kolejne pytanie dotyczyło oceny systemu segregacji odpadów na terenie Gminy Zabłudów. Aż 45 (45%) osób dobrze oceniło system segregacji odpadów. 31 (31%) ankietowanych ocenia segregację odpadów na poziomie dostatecznym. Bardzo dobrze oceniło jedynie 12 (12%) respondentów. 8 (8%) osób niedostatecznie oceniło system segregacji odpadów. W powyższej kwestii 4 (4%) badanych nie ma zdania.

Dostęp do mieszkalnictwa 31 (31%) osób ocenia jako dobry. Nie ma zdania w powyższej kwestii 29 (29%) ankietowanych. 21 (21%) respondentów uważa, iż na terenie

Gminy Zabłudów jest dostateczny dostęp do mieszkalnictwa, zaś 13 (13%) ankietowanych uważa, że jest niedostateczny. Jedynie 6 (6%) osób ocenia w sposób bardzo dobry.

Wykres: Ocena czystości na terenie Gminy Zabłudów

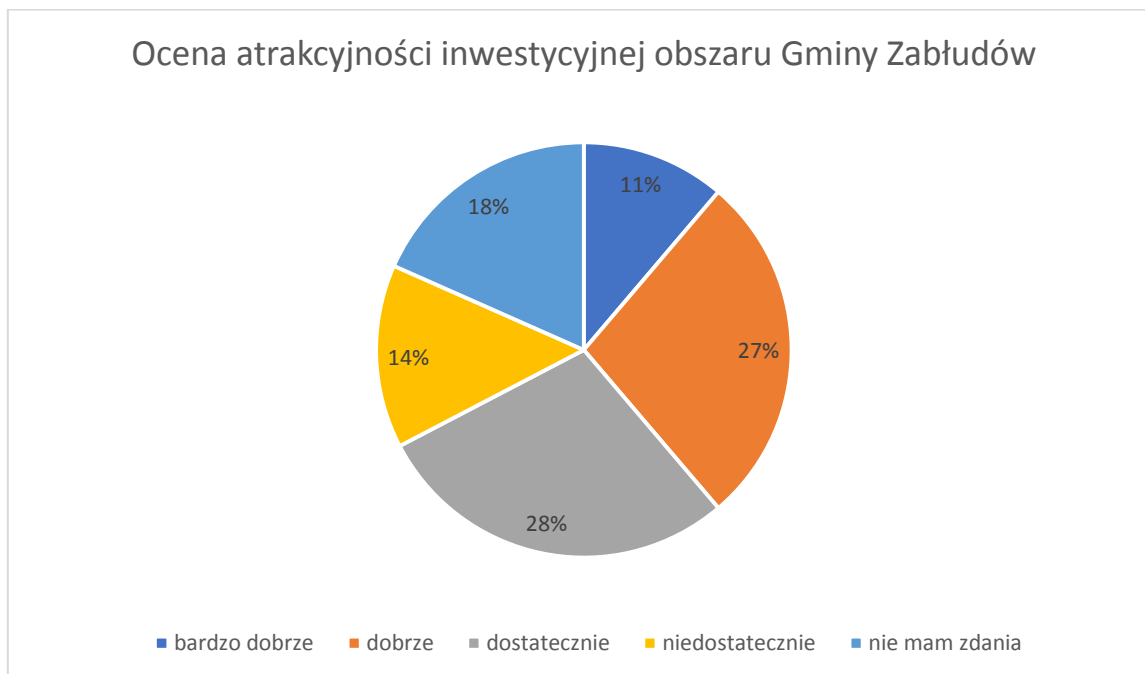
Źródło danych: Badania ankietowe

Rynek pracy/przedsiębiorczość

W kolejnym dziale ankiety poruszono kwestie dotyczące rynku pracy i przedsiębiorczości. Na pytanie dotyczące znalezienia pracy na terenie Gminy Zabłudów 45 (45%) osób odpowiedziało, że jest trudne. W powyższej kwestii aż 29 (29%) respondentów nie ma zdania. Według 10 (10%) ankietowanych bardzo trudno jest znaleźć pracę na terenie Gminy Zabłudów. Porównywalnie 9 (9%) ankietowanych twierdzi, iż łatwo jest znaleźć pracę, natomiast 7 (7%) osób uważa, że bardzo łatwo.

W następnym pytaniu oceniano atrakcyjność inwestycyjną obszaru Gminy Zabłudów (cechy, dzięki którym jest atrakcyjna dla inwestorów z zewnątrz). Porównywalnie, 28 (28%) ankietowanych na poziomie dostatecznym ocenia atrakcyjność inwestycyjną, zaś 27 (27%) osób dokonało oceny na poziomie dobrym. Porównywalnie, 18 (18%) ankietowanych nie ma zdania w powyższej kwestii, w stopniu niedostatecznym 14 (14%) respondentów oceniło atrakcyjność inwestycyjną obszaru Gminy Zabłudów, zaś bardzo dobrze 13 (13%) osób.

Wykres: Ocena atrakcyjności inwestycyjnej obszaru Gminy Zabłudów

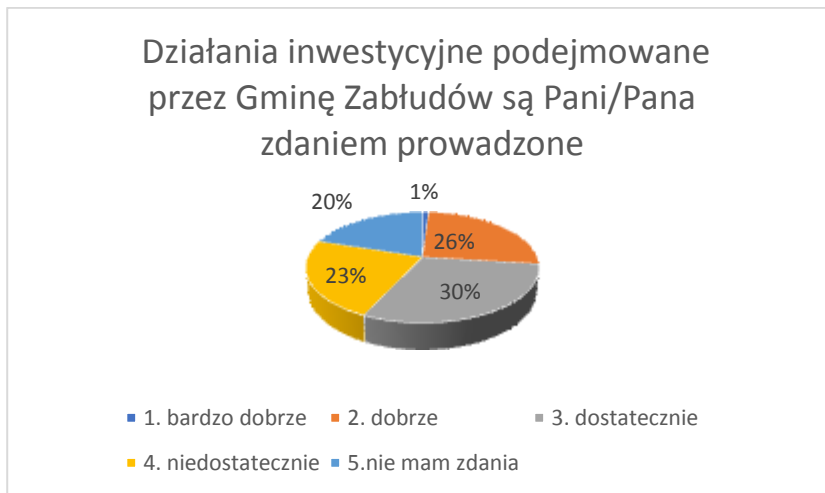
Źródło danych: Badania ankietowe

Infrastruktura i środowisko

Obszar problemowy dotyczący infrastruktury to pytanie o działalność samorządu na rzecz osób niepełnosprawnych, w zakresie dostępu do jednostek organizacyjnych, placówek kulturalnych, sportowych. Ankietowani w tej ocenie „podzielili się” na cztery prawie że równomierne grupy. Pierwsza z nich stanowi 26 osób (26%) i ocenia działalność gminy w tym zakresie za dostateczną, według takiej samej liczby badanych te działania są niedostateczne. Ocenę dobrą wystawiło 24 respondentów (24%). Osoby które nie mają zadania na ten temat to grupa aż 22 respondentów (22%). Dwie osoby oceniły te działania na bardzo dobrze.

Kolejne pytanie dotyczyło ogólnych działań inwestycyjnych podejmowanych przez gminę. Wyniki zostały przedstawione na poniższym wykresie.

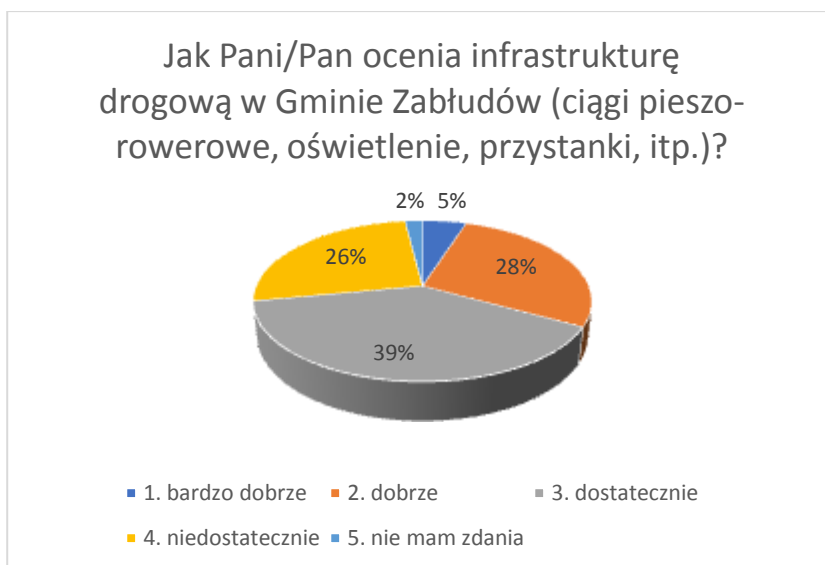
Wykres : Działania inwestycyjne podejmowane przez gminę Zabłudów.

Źródło danych: Badania ankietowe

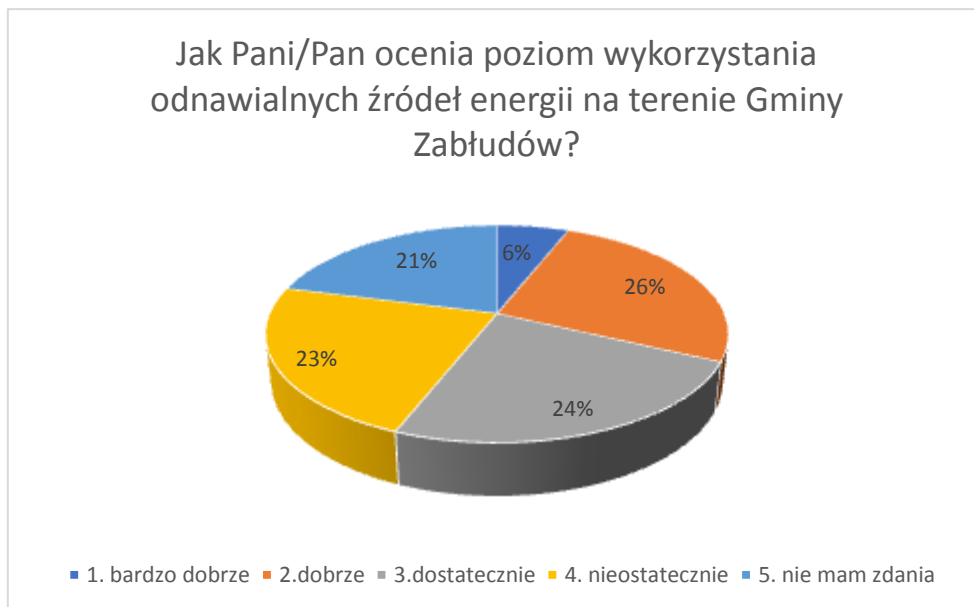
Pytanie trzecie w tym dziale tematycznym dotyczyło oceny małej infrastruktury drogowej. Wyniki przedstawia poniższy wykres.

Wykres: Ocena infrastruktury drogowej w gm. Zabłudów

Źródło danych: Badania ankietowe

W ostatnim pytaniu poproszono o ocenę poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Zabłudów. Dane przedstawia poniższy wykres.

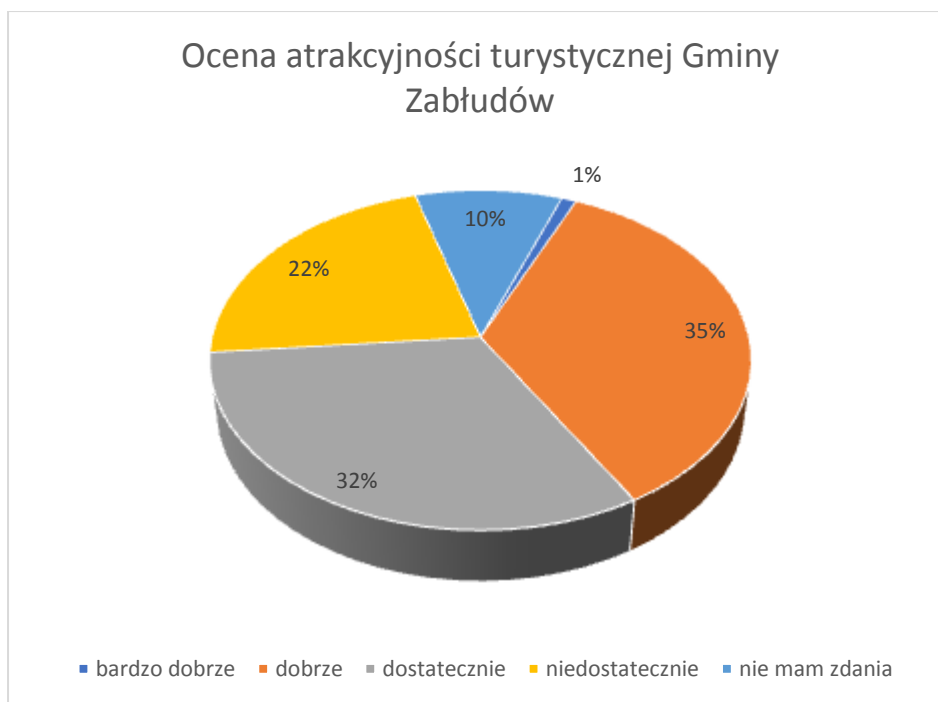
Źródło danych: Badania ankietowe

Turystyka

Spółeczność lokalna wskazała w badaniu, że działania podejmowane w zakresie promocji atrakcji turystycznych na terenie Gminy Zabłudów są według 51 (51%) osób niewystarczające. Nie ma zdania w powyższej kwestii 32 (32%) ankietowanych, zaś 17 (17%) respondentów uważa, że powyższe działania są wystarczające.

Kolejne pytanie dotyczyło oceny atrakcyjności turystycznej Gminy Zabłudów (ilość i jakość zabytków, miejsca atrakcyjne pod względem przyrodniczym, stan środowiska naturalnego, ścieżki przyrodnicze i edukacyjne). Jak wynika z analizy 35 (35%) osób na poziomie dobrym ocenia atrakcyjność turystyczną. 32 (32%) respondentów uważa, że Gmina Zabłudów jest atrakcyjna na poziomie dostatecznym. Nie ma zdania w powyższej kwestii 10 (10%) ankietowanych, zaś 22 (22%) respondentów niedostatecznie ocenia atrakcyjność turystyczną.

Wykres: Ocena atrakcyjności turystycznej Gminy Zabłudów

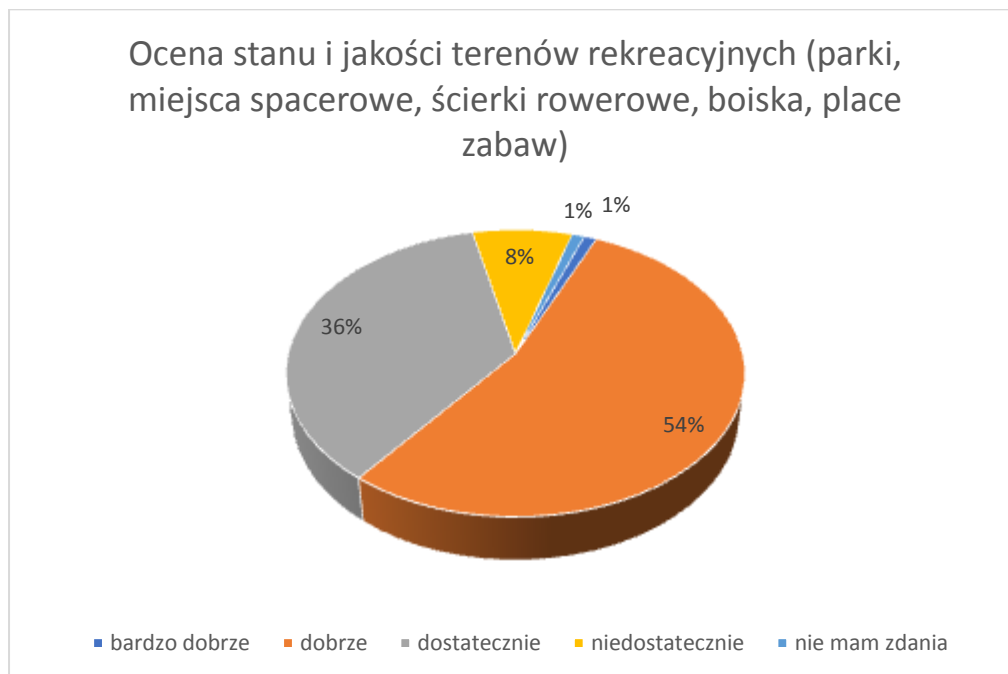

Źródło danych: Badania ankietowe

Sport i rekreacja

Ponad połowa mieszkańców Gminy Zabłudów – 54 (54%) osoby dobrze oceniają stan i jakość terenów rekreacyjnych (parki, miejsca spacerowe, ścieżki rowerowe, boiska, place zabaw). 36 (36%) respondentów na poziomie dostatecznym ocenia powyższą kwestię. Niedostatecznie 8 (8%) ankietowanych. 1 ze 100 ankietowanych osób nie ma zdania w sprawie oceny stanu i jakości terenów rekreacyjnych Gminy Zabłudów. Jedynie 1 (1%) osoba bardzo dobrze oceniła Gminę Zabłudów pod względem stanu i jakości terenów rekreacyjnych.

Wykres: Ocena stanu i jakości terenów rekreacyjnych (parki, miejsca spacerowe, ścieżki rowerowe, boiska, place zabaw)

Źródło danych: Badania ankietowe

V. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest użyteczną i powszechnie stosowaną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych w pracach nad strategią. Metoda ta łączy analizę wewnętrzną jak i otoczenia organizacji oraz badanie szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizie SWOT poddawane są nie tylko przedsiębiorstwa, ale również powiaty oraz gminy. Opracowanie analizy SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Stanowi punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych oraz projektów społecznych. Przedstawione poniżej czynniki obejmują mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia. W analizie odnoszono się do kwestii społecznych w gminie Zabłudów.

Tabela Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dogodne położenie gminy – bliskość aglomeracji miejskiej • przyrodniczo-krajobrazowe zróżnicowanie terenu gminy • stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku, m.in. upowszechnianie informacji o ofertach pracy i informacji o wolnych miejscach organizowanie prac społecznie użytecznych • wysokie kompetencje i umiejętności pracowników socjalnych pracujących z osobami bezrobotnymi, z rodzinami wymagającymi wsparcia, • niewielka liczba osób bezdomnych w gminie • diagnozowanie problemu bezdomności w gminie oraz informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach i dostępnych formach pomocy oraz świadczenie im standaryzowanych usług • zapewnianie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego • dostateczny dostęp do szkolnictwa podstawowego • realizowanie w szkołach programów profilaktycznych oraz organizowanie • sportowo-rekreacyjna w gminie (m.in.: boiska piłkarskie, siłownie zewnętrzne) • funkcjonowanie w gminie świetlicy Społeczno-Edukacyjnej „Panorama” z elementami socjoterapii • koordynowanie działań instytucji i organizacji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • wolne tereny pod budownictwo mieszkaniowe • podejmowanie działań profilaktycznych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Lokalny Zespół Interdyscyplinarny i Policję • informowanie osób starszych i niepełnosprawnych o przysługujących im prawach i dostępnych formach 	<ul style="list-style-type: none"> • bezradność i roszczeniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej • brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia • niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców gminy • mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny • bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z instytucjami niosącymi pomoc w tym zakresie • wysoki poziom długotrwałego bezrobocia, alkoholizm, przemoc w rodzinie • brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły • ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów

<p>pomocy</p> <ul style="list-style-type: none"> • świadczenie w gminie usług opiekuńczych • istnienie bazy rehabilitacyjnej w gminie • aktywna działalność w gminie Kół Gospodyń Wiejskich, Kół Emerytów i Rencistów, • podejmowanie przez pracowników socjalnych wielopłaszczyznowych działań, także w zakresie prawa, ochrony zdrowia, przeciwdziałania przemocy w rodzinie • informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia • odpowiednia jakość obsługi klienta systemu pomocy społecznej • zintegrowana społeczność lokalna, skupienie mieszkańców wokół wydarzeń religijnych, kulturalnych, społecznych, dbałość o lokalną tradycję • uruchomienie Środowiskowego Domu Samopomocy w Krynickich 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę • budowanie zintegrowanego systemu wsparcia (umocnienie współpracy pomiędzy podmiotami - pomoc społeczna, oświata, służby-w celu wielowymiarowego wspierania rodzin) • edukacja rodziców • wzmocnienie współpracy między intuicjami a rodziną • podnoszenie kwalifikacji przez służby wspierające rodziny • możliwość pozyskiwania środków finansowych z konkursów ogłaszanych przez MRPiPS, konkursów w ramach programu wspierania jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną • skuteczna i trafna diagnoza problemów dotyczących rodziny oraz analiza dynamiki rozwoju pojawiających się problemów społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • zanik więzi i tradycji rodzinnych • kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym • wzrost kosztów utrzymania rodzin wzrost zachowań dysfunkcyjnych wśród dzieci i młodzieży, demoralizacja • uzależnienie członków rodziny m. in. od alkoholu, środków odurzających, Internetu • przemoc w rodzinach • zaniechanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców • stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych • rozpad rodzin poprzez rozwody, separacje, wyjazdy za granicę • brak umiejętności organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży przez rodziców • wzrost liczby zadań zleconych samorządowi gminy bez zabezpieczenia środków finansowych • ograniczone środki finansowe z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę

VI. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją gminy Zabłudów w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2032 + będzie stworzenie mieszkańcom dobrych warunków do życia i rozwoju poprzez sprawny system polityki społecznej.

Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie celów strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów, źródła ich finansowania.

Cel strategiczny nr 1

Spójna polityka społeczna.

Cel operacyjny 1.1.

Wykorzystanie potencjału instytucji działających w obszarze polityki społecznej.

Kierunki działań do celu operacyjnego	Czas realizacji	Realizatorzy	Źródło finansowania	Prognoza zmian
<p>1. Ustawiczne podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników zatrudnionych w instytucjach pomocy społecznej lub innych jednostkach samorządu terytorialnego albo organizacjach zajmujących się działaniami z obszaru polityki społecznej.</p> <p>2. Systematyczne monitorowanie problemów społecznych oraz analizowanie istniejących zasobów.</p>	Działania ciągłe w latach 2023-2032+	<ul style="list-style-type: none"> – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie, – Urząd Gminy, – Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Miejski Ośrodek Animacji i Kultury w Zabłudowie, – świetlice, – placówki oświatowe, – Policja, – Organizacje 	<ul style="list-style-type: none"> – budżet Państwa – budżet gminy, – środki celowe – funduszy krajowych w tym rządowych i pozarządowych, – fundusze Unii Europejskiej 	<p>1. Wzrost wiedzy i kompetencji kadry realizujących działania w obszarze polityki społecznej.</p> <p>2. Polepszenie zakresu świadczonych usług</p> <p>3. Poprawa działań pomocowych dostosowanych do potrzeb społeczności lokalnej</p> <p>4. Niwelowanie występujących problemów społecznych.</p>

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

<p>3. Sporządzanie analiz i sprawozdań dotyczących efektywności, skuteczności oraz trafności udzielanej pomocy.</p> <p>4. Opracowywanie i realizowanie bądź przystępowanie do programów i projektów unijnych mających na celu rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych.</p> <p>Prognoza zmian do celu operacyjnego</p>		pozarządowe, - biblioteki		
---	--	------------------------------	--	--

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

1.1. 1. Wzrost wiedzy i kompetencji kadry realizujących działania w obszarze polityki społecznej.				
2. Polepszenie zakresu świadczonych usług				
3. Udoskonalanie działań pomocowych dostosowanych do potrzeb społeczności lokalnej				
4. Niwelowanie występujących problemów społecznych.				

Cel operacyjny 1.2

Rozwijanie partnerstwa społecznego.

Kierunki działań do celu operacyjnego	Czas realizacji	Realizatorzy	Źródło finansowania	Prognoza zmian
<p>1. Realizowanie Programu Współpracy Gminy Zabłudów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego.</p> <p>2. Promowanie, rozwijanie i wspieranie wśród mieszkańców wolontariatu w obszarze polityki społecznej.</p> <p>3. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych</p>	<p>Działania ciągłe w latach 2023-2032+</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie, - Urząd Gminy, - Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Miejski Ośrodek Animacji i Kultury w Zabłudowie, - świetlice, - placówki oświatowe, - Policja, - Organizacje pozarządowe, - biblioteki 	<ul style="list-style-type: none"> - budżet Państwa - budżet gminy, - środki celowe - funduszy krajowych w tym rządowych i pozarządowych, - fundusze Unii Europejskiej 	<p>1. Zwiększenie zaangażowania organizacji społecznych w działania na rzecz grup zagrożonych marginalizacją.</p> <p>2. Zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów.</p> <p>3. Większy udział mieszkańców w pomocy sąsiedzkiej, akcjach na rzecz potrzebujących w lokalnej społeczności.</p> <p>4. Zwiększenie wiedzy</p>

<p>mających na celu pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców i włączenie ich w rozwiązywanie istniejących problemów.</p> <p>4. Zapewnianie wszystkim mieszkańcom dostępu do informacji o funkcjonujących w gminie</p>				
---	--	--	--	--

Cel strategiczny nr 2
Skuteczny system wsparcia rodzin i dzieci

Cel operacyjny 2.1 Rozwijanie systemu wsparcia rodzin i dzieci

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.1	Czas realizacji	Realizatorzy	Źródło finansowania	
<p>1. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.</p> <p>2. Wspieranie materialne rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.</p> <p>3. Budowanie systemu działań wspomagających funkcjonowanie rodzin poprzez rozwój asystentury rodzinnej oraz kontynuacja poradnictwa prawnego, psychologicznego i terapeutycznego.</p> <p>4. Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez poszerzanie oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowej.</p> <p>5. Dalsze rozwijanie i wspieranie działalności świetlic.</p> <p>6. Realizacja programów/ projektów w zakresie wielopłaszczyznowego wsparcia rodzin.</p> <p>7. Współpraca z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży oraz podejmowanie działań profilaktycznych, pomocowych i zaradczych zgodnie z zakresem działalności.</p>	<p>Działania ciągłe w latach 2023-2032+</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie, - Urząd Gminy, - Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Miejski Ośrodek Animacji i Kultury w Zabłudowie, - świetlice, - placówki oświatowe, - Policja, - Organizacje pozarządowe, - biblioteki 	<ul style="list-style-type: none"> - budżet Państwa - budżet gminy, - środki celowe - funduszy krajowych w tym rządowych i pozarządowych, - fundusze Unii Europejskiej 	

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.2	Czas realizacji	Realizatorzy	Źródło finansowania	
---	-----------------	--------------	---------------------	--

Cel operacyjny 2.2 Przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

<p>1. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Zabłudów .</p> <p>2. Zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemoc w rodzinie, w tym Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w gminie Zabłudów.</p> <p>3. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w tym kierowanej do dzieci, młodzieży i ich rodziców</p> <p>4. Organizowanie akcji informacyjnych wśród społeczności lokalnej z uwzględnieniem środowiska szkolnego na temat negatywnych skutków zachowań agresywnych oraz skutecznych sposobów przeciwdziałania zachowaniom agresywnym.</p>	<p>Działania ciągłe w latach 2023-2032+</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie, - Urząd Gminy, - Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - Miejski Ośrodek Animacji i Kultury w Zabłudowie, - świetlice, - placówki oświatowe, - Policja, - Organizacje pozarządowe, 	<ul style="list-style-type: none"> - budżet Państwa - budżet gminy, - środki celowe - funduszy krajowych w tym rządowych i pozarządowych, - fundusze Unii Europejskiej 	
---	---	---	---	--

Cel operacyjny 2.3 Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.3	Czas realizacji	Realizatorzy	Źródło finansowania	
<p>1. Prowadzenie kampanii Profilaktyczno - edukacyjnych na rzecz zapobiegania nadużywania alkoholu i środków psychoaktywnych w szczególności przez dzieci i młodzież.</p> <p>2. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą, problemami alkoholowymi i narkomanii.</p> <p>3. Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w szczególności w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu małoletnim oraz osobom nietrzeźwym.</p> <p>4. Wspieranie działań mających na celu powstawanie grup wsparcia i samopomocowych dla osób i rodzin zmagających się z problemem uzależnień.</p>	<p>Działania ciągle w latach 2023-2032+</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie, - Urząd Gminy, - Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - Miejski Ośrodek Animacji i Kultury w Zabłudowie, - świetlice, - placówki oświatowe, - Policja, 	<ul style="list-style-type: none"> - budżet Państwa - budżet gminy, - środki celowe - funduszy krajowych w tym rządowych i pozarządowych, - fundusze Unii Europejskiej 	

Cel strategiczny nr 3

Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu

Cel operacyjny 3.1

Integracja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.1	Czas realizacji	Realizatorzy	Źródło finansowania	Prognoza zmian do celu operacyjnego 3.1
<p>1. Monitorowanie sytuacji osób bezrobotnych i ich rodzin we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku.</p> <p>2. Zatrudnianie osób bezrobotnych w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, praktyk i staży we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku.</p> <p>3. Opracowywanie i realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych.</p> <p>4. Rozwijanie/propagowanie</p>	<p>Działania ciągle w latach 2023-2032+</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie, - Urząd Miejski w Zabłudowie, - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zabłudowie, - Miejski Ośrodek Animacji i Kultury w Zabłudowie, - świetlice, - placówki oświatowe, - policja, - organizacje pozarządowe, 	<ul style="list-style-type: none"> - budżet Państwa, - budżet gminy, - środki celowe, - funduszy krajowych, w tym rządowych i pozarządowych, - funduszy Unii Europejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Większa aktywność zawodowa mieszkańców. 2. Usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów pomocy społecznej. 3. Zwiększona liczba mieszkańców włączonych do życia społecznego. 4. Zwiększone kompetencje/doświadczenie osób objętych programami zatrudnienia socjalnego. 5. Niski poziom bezrobocia w gminie.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

<p>form wsparcia sprzyjających tworzeniu osobistego potencjału zatrudnienia osób bezrobotnych, znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i ich rodzin.</p> <p>5. Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, staży, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.</p> <p>6. Podejmowanie działań pobudzających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.</p>		<p>- biblioteki.</p>		
--	--	----------------------	--	--

Cel operacyjny 3.2

Redukowanie ubóstwa i przeciwdziałanie jego skutkom

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.2	Czas realizacji	Realizatorzy	Źródło finansowania	Prognoza zmian do celu operacyjnego 3.2
<p>1. Udzielanie pomocy finansowej osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej/życiowej.</p> <p>2. Rozwój pracy socjalnej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym m.in. w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych.</p> <p>3. Podejmowanie działań</p>	<p>Działania ciągłe w latach 2023-2032+</p>	<p>- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie,</p> <p>- Urząd Miejski w Zabłudowie,</p> <p>- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zabłudowie,</p> <p>- Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds.</p>	<p>- budżet Państwa,</p> <p>- budżet gminy,</p> <p>- środki celowe,</p> <p>- funduszy krajowych, w tym rządowych i pozarządowych,</p> <p>- funduszy Unii Europejskiej.</p>	<p>1. Zmniejszenie liczby osób korzystających z pomocy społecznej.</p> <p>2. Poprawa sytuacji życiowej osób i rodzin objętych działaniami ustalonymi w kontrakcie socjalnym.</p> <p>3. Zmniejszenie liczby osób i rodzin z zadłużeniem czynszowym.</p> <p>4. Zmniejszenie liczby osób bezdomnych i</p>

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

<p>zapobiegających bezdomności m.in. poprzez wzrost dostępu do lokali mieszkalnych będących w zasobach komunalnych gminy oraz wspieranie osób zagrożonych bezdomnością pomocą w formie dodatków mieszkaniowych.</p> <p>4. Tworzenie miejsc tymczasowego pobytu m.in. dla ofiar przemocy w rodzinie oraz osób i rodzin zagrożonych bezdomnością ze względu na zamieszkiwanie w lokalu zagrażającym ich życiu i zdrowiu.</p>		<p>Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Zabłudowie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Animacji i Kultury w Zabłudowie, - świetlice, - placówki oświatowe, - policja, - organizacje pozarządowe, - biblioteki. 		<p>zagrożonych bezdomnością poprzez dostęp do mieszkań socjalnych.</p> <p>5. Zmniejszenie zadłużenia mieszkańców lokali komunalnych.</p>
--	--	--	--	--

Cel operacyjny 3.3

Aktywizacja społeczna osób starszych

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.3	Czas realizacji	Realizatorzy	Źródło finansowania	Prognoza zmian do celu operacyjnego 3.3
<p>1. Stałe diagnozowanie potrzeb i bezpieczeństwa socjalnego seniorów, w szczególności samotnych i niepełnosprawnych.</p> <p>2. Zwiększanie dostępności usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.</p> <p>3. Tworzenie/rozwijanie placówek wsparcia dziennego dla seniorów, w tym we współpracy z organizacjami pozarządowymi lub podmiotami prywatnymi.</p> <p>4. Wspieranie seniorów w</p>	<p>Działania ciągłe w latach 2023-2032+</p>	<p>- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie,</p> <p>- Urząd Miejski w Zabłudowie,</p> <p>- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zabłudowie,</p> <p>- Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Zabłudowie,</p> <p>- Miejski Ośrodek Animacji i Kultury w</p>	<p>- budżet Państwa,</p> <p>- budżet gminy,</p> <p>- środki celowe,</p> <p>- funduszy krajowych, w tym rządowych i pozarządowych,</p> <p>- funduszy Unii Europejskiej.</p>	<p>1. Poprawa warunków życia osób starszych, w szczególności osób samotnie zamieszkujących.</p> <p>2. Większy udział osób starszych w życiu społeczności gminy.</p> <p>3. Zwiększenie dostępu do programów, usług i placówek wsparcia dostosowanych do potrzeb seniorów.</p> <p>4. Wzrost liczby osób starszych, które korzystają z e-usług elektronicznych oferowanych przez różne instytucje.</p>

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

<p>miejscu zamieszkania, w szczególności seniorów samotnie zamieszkujących, poprzez realizację programów rządowych/pomocowych oraz propagowanie pomocy sąsiedzkiej i wolontariatu.</p> <p>5. Aktywizowanie seniorów poprzez działania edukacyjne, kulturalne, turystyczno – rekreacyjne i sportowe.</p> <p>6. Podejmowanie inicjatyw zapobiegających wykluczeniu cyfrowemu osób starszych.</p> <p>7. Udzielanie pomocy seniorom znajdującym się w trudnej sytuacji</p>		<p>Zabłudowie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - świetlice, - placówki oświatowe, - policja, - organizacje pozarządowe, - biblioteki. 		<p>5. Zmniejszenie liczby seniorów wykluczonych cyfrowo.</p>
--	--	---	--	--

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

<p>życiowej/finansowej np. pomoc w zakupie lekarstw, opału, żywności, poradnictwo, praca socjalna.</p> <p>8. Wspieranie osób i rodzin opiekujących się seniorami m.in. poprzez poradnictwo socjalne, psychologiczne, organizację szkoleń z zakresu opieki nad osobą starszą w szczególności z problemami zdrowotnymi, pomoc w formie opieki wytchnieniowej.</p> <p>9. Wspieranie i propagowanie działań sprzyjających solidarności międzypokoleniowej oraz tworzenie warunków do</p>				
--	--	--	--	--

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

<p>pobudzania aktywności osób starszych w społeczności lokalnej.</p> <p>10. Powołanie i działalność Gminnej Rady Seniorów.</p> <p>11. Współpraca organów publicznych i organizacji pozarządowych skupiających seniorów w zakresie działalności na rzecz osób starszych.</p> <p>12. Udział w programach i projektach skierowanych na poprawę jakości życia osób starszych.</p>				
---	--	--	--	--

Wskaźniki monitoringu

I CEL STRATEGICZNY

Spójna polityka społeczna

Cel operacyjny 1.1.

Wykorzystanie potencjału instytucji działających w obszarze polityki społecznej.

Wskaźniki monitorujące do celu operacyjnego 1.1.

1. Liczba przeprowadzonych szkoleń pracowników instytucji realizujących zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej.
2. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach.
3. Opracowanie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej.
4. Przygotowanie sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej.
5. Przygotowanie sprawozdania z Programu Współpracy Gminy Zabłudów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego.

Cel operacyjny 1.2.

Rozwijanie partnerstwa społecznego

Wskaźniki monitorujące do celu operacyjnego 1.2.

1. Liczba organizacji korzystających z dofinansowania działalności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania lokalnych problemów społecznych.
2. Liczba inicjatyw podejmowanych przez mieszkańców na rzecz lokalnej społeczności.
3. Opracowanie i aktualizacja broszury i informacji o instytucjach i organizacjach działających na terenie gminy.

II CEL STRATEGICZNY

Skuteczny system wsparcia rodzin

Cel operacyjny 2.1

Rozwijanie systemu wsparcia rodzin i dzieci

Wskaźniki monitorujące do celu operacyjnego 2.1.

1. Przygotowanie sprawozdania z realizacji Gminnego programu wspierania rodziny.
2. Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą w formie: a) pracy socjalnej b) współpracy z asystentem rodziny
3. Liczba osób objętych programami dożywiania.
4. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. 5. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny.
6. Liczba prowadzonych zajęć, skierowanych do dzieci i młodzieży.
7. Liczba dzieci objętych pomocą: a) SWIPRO b) świetlic wiejskich
8. Liczba zgłoszeń dotyczących pomocy rodzinom uczniów.
9. Liczba inicjatyw pozarządowych, skierowanych do dzieci i liczba dzieci nimi objętych.

Cel operacyjny 2.2.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Wskaźniki monitorujące do celu operacyjnego 2.2.

1. Przygotowanie sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w gminie Zabłudów.
2. Liczba rodzin, w których prowadzona była procedura Niebieska Karta
3. Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty.
4. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.
5. Liczba posiedzeń Grup Roboczych.
6. Liczba Niebieskich Kart założonych przez podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy.

Cel operacyjny 2.3.

Przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów uzależnień.

Wskaźniki monitorujące do celu operacyjnego 2.3.

1. Przygotowanie sprawozdania z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zabłudów.
2. Przygotowanie sprawozdania z Gminnego Programu Profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Zabłudów.
3. Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień.
4. Liczba dzieci objętych działaniami profilaktycznymi.
5. Liczba skontrolowanych punktów sprzedaży alkoholu.
6. Liczba form wsparcia uzupełniających proces terapeutyczny.
7. Liczba funkcjonujących grup wsparcia i samopomocowych zrzeszających osoby i rodziny zmagające się z problemem uzależnień.

III CEL STRATEGICZNY

Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu

Cel operacyjny 3.1.

Integracja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Wskaźniki monitorujące do celu operacyjnego 3.1.

1. Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy
2. Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą społeczną.
3. Liczba osób podejmujących prace społecznie użyteczne.
4. Liczba osób bezrobotnych/nieaktywnych zawodowo objętych projektami socjalnymi.

Cel operacyjny 3.2.

Redukowanie ubóstwa i przeciwdziałanie jego skutkom.

Wskaźniki monitorujące do celu operacyjnego 3.2.

1. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa.
2. Liczba zrealizowanych kontraktów socjalnych.

3. Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych.
4. Liczba rodzin korzystających z dodatków mieszkaniowych
5. Liczba osób bezdomnych.
6. Liczba osób, które otrzymały mieszkanie z zasobów gminy.
7. Liczba osób odpracowujących zadłużenie czynszowe.

Cel operacyjny 3.3

Aktywizacja społeczna osób starszych

Wskaźniki monitorujące do celu operacyjnego 3.3.

1. Liczba osób korzystających z różnych form usług opiekuńczych.
2. Liczba godzin usług opiekuńczych.
3. Liczba placówek wsparcia dziennego dla seniorów.
4. Liczba seniorów biorących udział w działaniach edukacyjnych, kulturalnych, turystyczno – rekreacyjnych i sportowych.
5. Liczba zorganizowanych kursów komputerowych podnoszących kompetencje cyfrowe seniorów.
6. Liczba osób starszych podnoszących kompetencje cyfrowe.
7. Liczba osób starszych objętych pomocą finansową OPS.
8. Liczba opiekunów seniorów korzystających z poradnictwa i szkoleń w zakresie opieki nad osobami starszymi.
9. Liczba wydarzeń kulturalnych propagujących solidarność międzypokoleniową.
10. Liczba spotkań Rady Seniorów.
11. Liczba programów/projektów realizowanych na rzecz osób starszych.

VII. Wdrożenie, monitorowanie i ewolucja strategii

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Zabłudów na lata 2023-2032+ będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring strategii dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jej ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację celów Strategii. Celem ewaluacji jest doskonalenie działań podejmowanych w jej ramach. Z prowadzonej ewaluacji może wynikać również potrzeba przeprowadzenia aktualizacji Strategii w celu dostosowania jej do zmienionych uwarunkowań prawnych, społeczno- gospodarczych i.t.p.

Sformułowane w dokumencie działania, niezbędne do osiągnięcia celów strategicznych będą wdrażane przez wyznaczone podmioty odpowiedzialne za ich realizację, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych.

Celem wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji osób i rodzin oraz zapewnienie wsparcia umożliwiającego samodzielne poradzenie sobie z pojawiającymi się problemami i trudnościami. Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga systemowych rozstrzygnięć, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej, angażując sferę gospodarczą i społeczną. Należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w celu rozwiązywania problemów społecznych (przedstawiciele władzy lokalnej, pomocy społecznej, oświaty, kultury, zdrowia, organizacje pozarządowe, i.t.p.). Do oceny stopnia wdrożenia Strategii zostaną wykorzystane przedstawione wskaźniki monitoringowe. W większości są one

dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących Strategię i współdziałających w jej realizacji.

XI. Źródła finansowania działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii

Jednym z warunków umożliwiających realizację celów zawartych w Strategii jest zapewnienie jej finansowania. Przewiduje się, że realizacja powyższych celów i działań nastąpi

przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu Gminy Zabłudów
- środki przekazane Gminie z budżetu państwa w formie dotacji,
- środki z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej przekazywane na realizację programów i projektów, środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest

możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, brak długookresowych źródeł

finansowania, a także dokumentów finansowych określających planowane wydatki gminy na bieżącą działalność. Ponadto wysokość środków przeznaczonych na realizację Strategii będzie

zależała także od stopnia zaangażowania różnych podmiotów – partnerów jej realizacji. Zakłada się, że cele i działania określone w Strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej gminy i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu gminy w kolejnych latach. Zapisy dokumentu będą również podstawą starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie określonych przedsięwzięć:

- wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki pomocy społecznej oraz poprawę przepływu informacji między tymi podmiotami;
- poprawę jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych;
- rozszerzenie zakresu usług dla seniorów, poprawę dostępności usług dedykowanych seniorom

oraz rozwój polityki senioralnej;

- wzmocnienie roli i pozycji osób starszych w społeczności lokalnej
- efektywniejszy udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym;

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2023-2032+

- wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej oraz zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie;
- stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu wsparcia rodzin, zapewniającego różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju;
- zwiększenie poziomu świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień
- stworzenie dogodnych warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży;
- poprawę dostępu do wysokiej jakości usług społecznych dla osób ze szczególnymi ograniczeniami z racji wieku, niepełnosprawności, długotrwałego bezrobocia i niskich kwalifikacji zawodowych.